

انجیل عیسی مسیح د مطابق لوقا

مقصد لوقا از نوشته کدون زندگی نامه عیسی مسیح

۱ غدر کسا دست د کار شده د باره قصه واقعه های که د مینکل مو رخ دده نوشته کد ۲ و امو قصه ها د وسیله کسای که از شروع شهادای عینی و خدمتگاری کلام خدا بود دز مو رسید. ۳ آلی ما ام بعد از مطالعه دقیق تمام چیزا از شروع تا آخر، صلاح دیدم که امی توره ها ره دز شمو جناب عالی تیوفیلوس د ترتیب نوشته کنم، ۴ تا شمو بتنید د باره حقیقت تورای پی ببرید که دز شمو گفته شده.

پیشگویی تولد یحیی

۵ د زمان پادشاهی هیرودیس، پادشاه یهودیه، یگ پیشوا د نام زکریا زندگی موكد. او از پیشوایون دسته آبیاه بود و خاتون شی که الیزابت نام دشت از اولاده هارون بود. ۶ هر دوی شی د حضور خدا عادل بود و د مطابق تمام احکام و قوانین خداوند بدون کم-وکاست رفتار موكد. ۷ لیکن اونا اولاد نداشت، چراکه الیزابت نازای بود و هر دوی شی سالخورده بود. ۸ یگ روز وختیکه زکریا د نوبت دسته خو د حضور خدا وظیفه پیشوایی ره انجام میدد، ۹ د مطابق رسم-و-رواج پیشوایو پیشک د نام ازو بر شد که د جای مقدس خانه خداوند داخل شنه و بخور خوشبوی در بدیه. ۱۰ د وخت در ددون بخور خوشبوی تمام جمعیت مردم د برون خانه خدا عبادت موكد. ۱۱ اوخته یگ ملایکه خداوند د زکریا ظاهر شد. ملایکه د طرف راست قربانگاه بخور خوشبوی ایسته بود. ۱۲ زکریا از دیدون ملایکه ترس خورد و رنگ از اونگه شی پرید. ۱۳ لیکن ملایکه دزو گفت: "ای زکریا، ترس نخور، چراکه دعاهای تو قبول شده و خاتون تو الیزابت یگ باچه د دنیا میره و تو نام شی ره «یحیی» بیل. ۱۴ او باعث خوشی و خوشحالی تو موشه و غدر کسا د غیت پیدا شدن شی خوشحالی موكنه، ۱۵ چراکه او د نظر خداوند یگ آدم بزرگ موشه. او باید هرگز شراب انگور و دیگه وچی کدنی های نشه آور وچی نکنه. او حتی از رحم آبه خو پر از روح القدس آسته. ۱۶ او بسیاری از بنی اسرائیل ره سون خداوند، خدای ازوا هدایت مونه. ۱۷ او قد روح و قدرت الیاس پیشلون خداوند موره تاکه دل های آته گو ره سون بچکیچای ازوا دور بدیه و سرکش ها ره د حکمت آدمای عادل بیره تا یگ قوم تیار شده ره بلده خداوند آماده کنه."

۱۸ زکریا د ملایکه گفت: "از کجا بدئم که ای کار موشه؟ چون ما یگ آدم پیر آستم و خاتون مه ام سالخورده."

۱۹ ملایکه د جواب شی گفت: "ما جبرائیل آستم که د حضور خدا ایسته موشم. او مره ری کده تا قد از تو توره بگم و ای خوشخبری ره دز تو بدم. ۲۰ اینه، آلی تو گنگه موشی و توره گفته نمیتنی تا روزی که ای کار انجام شنه، چراکه تو د تورای مه باور نکدی؛ ای چیزا د وخت مقرر خو پوره موشه."

۲۱ د امزو غیت مردم منتظر زکریا بود و بخاطر دیر کدون شی د جای مقدس خیرو مند. ۲۲ وختیکه زکریا برو آمد او قد ازوا توره گفته ننست. اوخته، مردم پی برد که د منه جای مقدس یگو رویا دیده، چون او سون ازوا اشاره موكد و گنگه بود.

۲۳ وختیکه روزای خدمت شی تامو شد، او پس د خانه خو رفت. ۲۴ بعد از چند وخت خاتون شی الیزابت حامله شد و بلده پنج ماه خود ره از مردم تاشه کد و گفت: ۲۵ "خداوند ای ره بلده مه انجام دده و د ای روزا د بله مه نظر لطف کده تا رسوایی بے اولادی ره که د مینکل مردم دشتم از مه دور کنه."

خوشخبری تولد شدن عیسی د مریم

۲۶ د ماه ششم حاملگی الیزابت خدا ملائکه خو جبرائیل ره د یکی از شارای جلیلیه که ناصره نام دشت، ریی کد ۲۷ تا د پیش یگ دختر خانه که نامزاد یگ آدم د نام یوسف بود بوره. یوسف از خانوار داوود بود و امو دختر مریم نام دشت. ۲۸ ملائکه داخل شده دزو گفت: "سلام، ای کسی که مورد لطف قرار گرفته! خداوند قد تو آسته." ۲۹ لیکن مریم از توره ملائکه کلو پریشان شد و د چورت مند که ای چی رقم گپ آسته. ۳۰ مگم ملائکه دزو گفت: "ای مریم، ترس نخور، چراکه خدا دز تو لطف کده. ۳۱ اینه، تو حامله شده یگ باچه پیدا مونی و نام شی ره عیسی بیل. ۳۲ او بزرگ موشه و باچه حضرت اعلی گفته موشه. خداوند خدا تخت بابه کلون شی داوود ره دزو میدیه، ۳۳ و او د بله خانوار یعقوب تا ابد حکمرانی مکنه و پادشاهی شی هرگز ختم نموشه." ۳۴ اوخته مریم د ملائکه گفت: "ای توره چطور شده میتنه د حالیکه ما قد هیچ مرد نزدیک نشدیم؟" ۳۵ ملائکه د جواب شی گفت: "روح القدس دز تو مییه و قدرت حضرت اعلی بله تو سایه مکنه و تو حامله موشی. و امزی خاطر او نلغه مقدس «باچه خدا» گفته موشه. ۳۶ اونه، الیزابت قومای تو ام د سن پیری حامله شده و یگ باچه د کوره خو دره. او ره که مردم نازای موگفت، ای ماه ششم حاملگی شی آسته، ۳۷ چراکه د پیش خدا هیچ چیز ناممکن نییه." ۳۸ اوخته مریم گفت: "ما بنده خداوند آستم. بیل که مطابق توره تو د حق مه شنه." بعد ازو ملائکه از دیر ازو رفت.

مریم د دیدون الیزابت موره

۳۹ و دمزو روزا مریم حرکت کد و د عجله د یکی از آغیلای کوهستون یهودیه رفت ۴۰ و د خانه زکریا درآمده الیزابت ره سلام دد. ۴۱ وختیکه الیزابت سلام مریم ره شنید، نلغه د کوره شی پیچک زد و الیزابت پُر از روح القدس شده ۴۲ قد آواز بلند گفت: "تو د مینکل خاتونو برکت یافته آستی و برکت یافته آسته تَمَرِ رَحْمِ تُو. ۴۳ ما چی آستم که آبه مولای مه د پیش ازمه آمده؟ ۴۴ چون امی که آواز سلام تو د گوش مه رسید، نلغه از خوشی د کوره مه د پیچک زدو شد. ۴۵ نیک د بخت خاتونی که باور کد، چون چیزای که از طرف خداوند دز شی گفته شد، پوره موشه."

سرود مریم

۴۶ و مریم گفت:

"جان مه خداوند ره ستایش مونه

۴۷ و روح-و-زوان مه بخاطر خدا نجات دهنده مه خوشی مونه،

۴۸ چراکه او د بله بنده ناچیز خو لطف کده.

اینه، بعد ازی تمام نسل ها مَره برکت یافته موگه،

۴۹ چراکه قادر مطلق کارای کنه بلده مه کده.

نام ازو مقدس آسته.

۵۰ رحمت ازو د بله کسای که از شی میترسه

نسل-آندر-نسل باقی مومنه.

۱: ۳۴ د زیون یونانی «ما هیچ مرد ره نشنختیم» نوشته یه.

۵۱ خُداوند قد بازوی خُو قُدرت خُو ره نشو دده؛

او آدمای کبری ره د خیالاتِ دل شی تیت پَرَک کده.

۵۲ او زورتوها ره از تخت های شی تا اندخته

و آدمای فروتن ره سر بلند کده.

۵۳ او گُشنه ها ره قد چیزای خوب سیر کده،

ولے دَوَلْتَمندا ره دِست خالی رِبی کده.

۵۴ او خِدْمَتگار خُو اسرائیل ره کومک کده

و رَحْمَت خُو ره د یاد آورده،

۵۵ امو رقم که د بابه کلون مو

ابراهیم و اولاده شی وعده ابدی کدد.

۵۶ اوخته مریم تقریباً سه ماه د پیش الیزابت مند و بعد ازو پس د خانه خُو رفت.

تولد یحیی

۵۷ وخت زیدون الیزابت رسید و او یگ باچه د دنیا آورد. ۵۸ وختیکه همسایه ها و خانوار شی ای ره شنید که خداوند

لطف-و-مهربانی کته د حق ازوا کده، اونا د خوشحالی شی شریک شد.

۵۹ د روز هشتم قوما شی آمد تا نلغه ره ختنه کنه و میخاست که نام آته شی زکریا ره د سر ازو بیله. ۶۰ لیکن آبه شی

جواب دده گفت: "نه، نام شی باید یحیی ایشته شنه."

۶۱ اونا دزو گفت: "د قوما تو هیچ کس ای رقم نام ندره." ۶۲ اوخته اونا سون آته شی اشاره کد که او کدم نام ره

میخایه د بله نلغه بیله. ۶۳ زکریا یگ تخته طلب کد و نوشته کد: "نام شی «یحیی» آسته." پگ ازوا تعجب کد. ۶۴ قوری

دان زکریا واز شد و زیون شی د حرکت آمد؛ او د توره گفتو شد و خدا ره ستایش کد.

۶۵ ترس د بله تمام باشنده های گرد-و-بر شی قرار گرفت و پگ امزی توره ها د کوهستون یهودیه نقل موشد. ۶۶ و هر

کسی که ای توره ها ره میبینید د دل خُو چورت زده موگفت: "ای نلغه چی جور موشه؟" چون واقعاً دست خداوند قد

شی بود.

پیشگویی زکریا

۶۷ اوخته زکریا آته یحیی پُر از روح القدس شد و پیشگویی کده گفت:

۶۸ "مبارک باد خداوند، خدای اسرائیل،

چراکه او د بله قوم خُو نظر لطف کده

و اونا ره باز خرید کده.

۶۹ او یگ نجات دهنده زورتو^a بلده مو

از خانوار خدمتگار خُو داوود باله مونه.

۷۰ امو رقم که او از دان انبیای مقدس خُو از قدیم گفتد که

۷۱ مو ره از دست دشمنای مو

^a ۶۹:۱ د جای «نجات دهنده زورتو» د زیون عبرانی «شاخ نجات» نوشته یه.

و از دستِ پگِ کسای که از مو نَفَرَتِ دَرِه نِجاتِ مِیدیه،
۷۲ تا که دَ حَقِّ بابِه کَلونای مو لُطف-و-مِهربانی کُنِه
و وعده مُقَدَّسِ خُو ره یاد کُنِه.

۷۳ قَسَمی ره که قد بابِه کَلون مو اِبراهیمِ کد، ای بُود که

۷۴ اُو مو ره از دستِ دُشَمَنای مو نِجاتِ بَدیه

تا مو بَتَنی اُو ره بَدُونِ ترسِ عِبادتِ کُنی

۷۵ و دَ پاکِی و عدالتِ دَ حُضورِ شی

دَ تمامِ روزای عُمَرِ خُو خِدْمَتِ کُنی.

۷۶ و زِکریا دَ یحییٰ کُفت:

”و تُو باچه مه، پیغمبرِ حضرتِ اعلیٰ کُفته موشی،

چراکه تُو پیشلونِ مَولا موری

تا راهِ شی ره تیار کُنی،

۷۷ تا خِبرِ نِجاتِ ره دَ قَومِ شی بَدی،

که دَ وسیلهِ بَخشیدونِ گناهِ های ازوا دَزوا عطا مونه.

۷۸ بخاطرِ رَحْمَتِ بے پایانِ خُدایِ مو

آفتو از عالمِ باله دَ بَلِه مو روشنی مونه،

۷۹ تا دَ کسایِ روشنیِ بَدیه

که دَ تریکی و سایه مَرگِ شِشْتَه؛

و تا پایایِ مو ره دَ راهِ صُلح-و-صفا هِدایتِ کُنِه.

۸۰ اُمُو نَلغِه کُتِه شُد و صَاحِبِ رُوحِ قَوی گُشت. اُو تا روزِ ظاهِرِ شُدونِ خُو بَلدِه قَومِ اِسْرائیلِ دَ بیابو زِندگیِ مُوکد.

تَوَلِّدِ عِیْسَى

۲ ۱ و اِبطورِ شُد که دَمَرُو روزا از طرفِ آوگوستُسِ قَیصرِ حُکمِ شُد که امپراطوریِ رُومِ سرشُماریِ شُنِه. ۲ ای اَوَّلینِ سرشُماریِ بُود که دَ زَمَانِ کورینیوسِ والیِ سَوریهِ انجامِ شُد. ۳ و پگِ مَرْدُمِ دَ مَنطِقَه خُو رُفت تا ثَبَتِ نامِ شُنِه. ۴ امزیِ خاطرِ یوسُفِ ام از اَغیلِ ناصِرِه جَلیلیه دَ یهودیِه دَ شارِ داوودِ که بَیت-لَحَمِ نامِ دَشتِ رُفت، چراکه اُو از خانوارِ و نَبیرهِ داوودِ بُود. ۵ اُو رُفت تا قدِ مَریمِ نامزادِ خُو ثَبَتِ نامِ شُنِه و مَریمِ حَاملِه بُود. ۶ و خَتیکِه اونا دَ اُونجیِ بُود، زَمَانِ زَبَدونِ مَریمِ رَسیدِ ۷ و اُو باچه اَوَلباریِ خُو ره دَ دُنیا اُورد. مَریمِ اُو ره دَ قَنداقِ پیچِ کده دَ آخورِ خاَوَلجیِ کد، چراکه بَلدِه ازوا دَ مُسافرِ خانهِ جای نَبُود.

چوپونو و ملایکه ها

۸ دَ امَرُو مَنطقه چوپونو دَ دَشتِ ها بُود-و-باشِ دَشتِ که دَ غَیْتِ شاو از رَمِه خُو نِگاهوانیِ مُوکد. ۹ دَمَرُو غَیْتِ یگِ مَلایکِه خُداوندِ بَلدِه ازوا ظاهِرِ شُد و شِکوه-و-جَلالِ خُداوندِ گِرْداگِرْدِ ازوا ره روشو کد و اونا غَدَرِ ترسِ خورد. ۱۰ لیکنِ مَلایکِه دَزوا کُفت: ”نَتَرَسید؛ اینه، ما دَز شُمویِ یگِ خوشخبریِ کُتِه اُوردیمِ که بَلدِه خوشیِ پگِ مَرْدُمِ اَستَه: ۱۱ اِمروزِ بَلدِه شُمُو دَ شارِ داوودِ یگِ نِجاتِ دِهندهِ پَیدا شُدِه که اُو مَسیحِ و مَولا اَستَه. ۱۲ نشانیِ بَلدِه شُمُو ای اَستَه که نَلغِه ره دَ قَنداقِ پیچِ شُدِه و دَ مَنِه آخورِ پَیدا مَونید.“

۱۳ و بے‌بلغه قد امرؤ ملایکه یگ لشکر آسمانی ظاهر شد که خدا ره ستایش کده موگفت: ۱۴ "خدا ره د بلندترین جای عالم باله جلال باد و د روی زمی صلح-و-سلامتی د بین کسای که مورِد لطفِ خدا آسته."
 ۱۵ وختیکه ملایکه ها از پیش ازوا د آسمو رفت، چوپونو قد یگدیگه خو گُفت: "بیید که د بیت-لحم بوری و امی چیز ره که رُخ دده بنگری، امی چیز ره که خداوند مو ره از شی باخبر کده." ۱۶ پس اونا دَویده دَویده رفت و مریم و یوسف ره پیدا کد و نلغه د منه آخور خاو بود. ۱۷ وختیکه اونا نلغه ره دید، اونا بر شده تورای ره که د باره نلغه دزوا گُفته شد، تیت کد. ۱۸ و هر کس د باره چیزی که چوپونو موگفت میشنید، خیر و مومند. ۱۹ مگم مریم پگ امزی تورا ره د پیش خو نگاه کده د باره شی د دل خو فکر موکد. ۲۰ اوخته چوپونو پس د جای خو رفت و خدا ره بخاطر تمام چیزای که شنیدد و دیدد، حمد-و-ثنا موگفت. چون امو رقم که دزوا گُفته شد، امو رقم بود.
 ۲۱ وختیکه هشت روز پوره شد، زمان ختنه شدن نلغه رسید و نام ازو عیسی ایشته شد، امو نام که ملایکه پیش از قرار گرفتون شی د رحم مریم د بله ازو ایشته شد.

بردون عیسی د خانه خدا

۲۲ وختیکه زمان پاک شدن ازوا د مطابق شریعت موسی رسید، یوسف و مریم نلغه ره د اورشلیم آورد تا که او ره د خداوند تقدیم کنه. ۲۳ چون د شریعت خداوند نوشته شده: "هر باچه اولباری که پیدا موشه وقف خداوند خنده موشه."
 ۲۴ امچنان اونا آمدد تا یگ قربانی د مطابق چیزی که د شریعت خداوند گُفته شده تقدیم کنه، یعنی یگ جوهره قمری یا دُو چوچه کوتر.
 ۲۵ دمرو زمان د اورشلیم یگ شخص د نام شمعون زندگی موکد. او یگ آدم عادل و پرهیزگار بود و د انتظار نجات^a اسرائیل بود و روح القدس د بله ازو قرار دشت. ۲۶ روح القدس بلده ازو معلومدار کدد که تا وختی او مسیح خداوند ره ننگره، نومره. ۲۷ اوخته شمعون د هدایت روح القدس د خانه خدا آمد و غیتیکه یوسف و مریم^b عیسی یعنی نلغه ره د داخل آورد تا کارای ره که رسم شریعت بود، بلده شی پوره کنه، ۲۸ شمعون نلغه ره د بغل خو گرفت و خدا ره ستایش کده گُفت:

۲۹ "آی خداوند، آلی د خدمتگار خو د مطابق توره خو

اجازه رفتو ازی دنیا ره د آرامی میدی،

۳۰ چراکه چیمای مه نجات تو ره دید،

۳۱ امو نجات ره که تو د حضور تمام قوم ها آماده کد،

۳۲ نوری ره که بلده ملت ها حقیقت ره برملا مونه

و شکوه-و-جلال قوم تو اسرائیل آسته."

۳۳ آته و آبه نلغه از تورای که د باره شی گُفته شد خیر و مند. ۳۴ اوخته شمعون اونا ره برکت دد و د آبه شی مریم گُفت: "اینه، ای نلغه مقرر شده تا سبب افتدو و بلند شدن غدر کسا د اسرائیل بشه و یگ نشانی که قد شی مخالفت موشه ۳۵ تا فکر های دل غدر کسا برملا شنه؛ و غم رقم شمشیر قلب از تو ره ام پاره مونه."
 ۳۶ د اونجی یگ خاتو بود که حنا نام دشت و نبیه بود. او دختر فنوئیل از طایفه آشیر بود و غدر سالخورده شد. او بعد از توی خو مدت هفت سال قد شوی خو زندگی کدد ۳۷ و بعد ازو تا سن هشتاد و چار سالگی بیوه مند. او هرگز از خانه

^a ۲:۲۵ د جای «نجات اسرائیل» د زبون یونانی «تسلی اسرائیل» نوشته یه. ^b ۲:۲۷ د جای «یوسف و مریم» د زبون یونانی «آته و آبه» نوشته

خُدا دُور نَمُوشُد، بَلَكِه شَاو و رُوز قَد دُعا و رُوزِه عِبَادَت مُوكَد. ^{۳۸} دَمَزُو وخت حَتَا ام دَ پِيشِ ازوا اَمَدِه خُدا رِه شُكر كَد و دَ بارِه نِلغِه قَد پِگِ كَسای كِه اِنْتِظارِ نِجاتِ رِه دَ اورُشَلِیم مِیكشِید توره كُفت.

^{۳۹} وختی یوسُف و مَرِیمِ تَمَامِ چِیزا رِه دَ مُطابِقِ شَرِيعَتِ خُداوند دَ جَاى اُورَد، اُونا پَس دَ جَلِیلِیَه دَ شارِ خُودون خُو اَمَد، یَعْنی دَ ناصِرِه. ^{۴۰} اُمُو نِلغِه كَنه شُدِه قَوی شُد. اُو پُر از حِكمَت بُوَد و فِیضِ خُدا دَ بِلِه شى بُوَد.

عیسای دوازده ساله دَ اورُشَلِیم

^{۴۱} آتِه و آبه عِیسَى هِر سال دَ وختِ عِیدِ پِصَح دَ اورُشَلِیم مَورَفَت. ^{۴۲} غَیْتِیکِه عِیسَى دَوازده ساله شُد، پِگِ ازوا مُطابِقِ رَواجِ خُو بَلَدِه عِید دَ اورُشَلِیم رَفَت. ^{۴۳} وختِیکِه رُوزای عِید تیر شُد اُونا پَس رِبی شُد، اُمُو باچِه، یَعْنی عِیسَى دَ اورُشَلِیم مَند، لِیکن آتِه و آبه شى ازى توره بے خَبر بُوَد. ^{۴۴} اُونا كُمان مُوكَد كِه عِیسَى دَ بَینِ قافلِه مَوجُود اَسْتِه، اَمزى خَاطِر اُونا تَقْرِیباً یِگِ رُوزِه رَاه رِه سَفر كَد، ولِی بَعْدِ اَزُو دَ بَینِ قَوما و دَوستایِ خُو دَ طَلَبِ اَزُو بُر شُد. ^{۴۵} وختِیکِه عِیسَى رِه پِیدا نَتِيسَت، اُونا بَلَدِه پالِیدونِ اَزُو پَس دَ اورُشَلِیم رَفَت. ^{۴۶} بَعْدِ اَز سِه رُوز اُو رِه دَ خانِه خُدا پِیدا كَد كِه دَ مِینكلِ مَعْلِمَا شِشْتُد و دَ تَورایِ ازوا گوش مِیدَد و ازوا سَوال مُوكَد. ^{۴۷} هِر كَسى كِه تَورایِ شى رِه گوش مُوكَد از پِی بُرَدو و از جَوابِ هایِ شى خِیرو مَومَند. ^{۴۸} وختِیکِه آتِه و آبه شى عِیسَى رِه دَ اُونجى دِید تَعَجُّب كَد و آبه شى دَزُو كُفت: ”باچِه مِه، تُو چِرا اِی كار رِه كدى؟ تُوخ كُو، ما و آتِه تُو پَرِيشان شُدِه تُو رِه چِیَسِ طَلَب كَدِ.“

^{۴۹} عِیسَى دَزُوا كُفت: ”چِرا شُمُو مَرِه طَلَب مُوكَدِید؟ اِیا شُمُو نَمِیدَنِسْتِید كِه ما بایَد دَ خانِه آتِه خُو بَشُم؟“ ^{۵۰} لِیکن توره رِه كِه دَزُوا كُفت اُونا پِی نَبُرَد. ^{۵۱} پَس اُو قَد ازوا رِبی شُد و دَ ناصِرِه اَمَد و ازوا اِطاعَتِ مُوكَد. و آبه شى پِگِ ازى توره ها رِه دَ دِلِ خُو نِگاه مُوكَد. ^{۵۲} عِیسَى دَ حِكمَت و قَد-و-قَامَت رُشد مُوكَد و اَمچنان دَ حاصِلِ كَدونِ رضایِ خُدا و مَرُدَم.

پیغامِ یحییٰ پِیغمبر

۳ دَ سالِ پوزدَهَمِ حُكمرانِ تِیپَرِیسِ قَیصر، پُنطیوسِ پِیلاَتُسِ والیِ وِلايَتِ یَهُودِیَه بُوَد؛ هِیروُدِیسِ حُكمرانِ جَلِیلِیَه، و بَرارِ شى فِیلِیپُسِ حُكمرانِ اِینُورِیَه و مَناطِقَه تَراخونِیتِسِ بُوَد؛ لِیسانِیاسِ حُكمرانِ اِیبلِینِ بُوَد ^۲ و اَناسِ و قَیافا پِیشوايُونِ بَزُرگ. دَ اَمَزُو غَیْتِ كَلَامِ خُدا دَ یحِییٰ باچِه زَكْرِیا دَ بَیابو نازل شُد. ^۳ اوختِه اُو دَ تَمَامِ مَناطِقَه گِرد-و-بَرِ درِیایِ اُردُن رَفْتِه غُسلِ تَعْمِیدِ رِه اِعلانِ مُوكَد كِه مَرُدَمِ تَوبِه كَنه تا كُناهایِ ازوا بَخَشِیدِه شَنه. ^۴ اُمُو رَقَم كِه دَ كِتابِ توره هایِ اِشعِیا نَبِیِ نَوشْتِه شُدِه:

”اَوازِ كَسى كِه دَ بَیابو چِیغِ زَدِه مُوكِیَه:

’راه رِه بَلَدِه خُداوند اَمادِه كُنِید

و راهِ رُویِ شى رِه رَاسَت-و-سِیدِه كُنِید،

^۵ هِر قَولِ پُر مُوشِه،

هِر كَوه و تِپِه اَوارِ مُوشِه،

راهِ هایِ كَجِ رَاسَتِ مُوشِه،

و جَاىِ هایِ پَخَش-و-بَلَنَدِ یِگِ بَرابِرِ مُوشِه.

^۶ و تَمَامِ بَشَرِ نِجاتِ خُدا رِه مِینگرِه.“

^۷ اوختِه یحِییٰ دَ جَمعِیَتِ مَرُدَمِ كِه بَلَدِه غُسلِ تَعْمِیدِ دَ پِیشِ شى اَمَدَد كُفت: ”اُو اَولادایِ تِیرمارا! كِی دَز شُمُو اَخْطارِ دَد كِه از غَضَبِی كِه اَمَدَنِی يَه دُوتا كُنِید؟“ ^۸ پَس ثَمَرِی بَدِید كِه لایقِ تَوبِه بَشِه و شُروع كَدِه قَد خُود خُو نَكِید كِه، اِبْرَاهِیم

بابه کلون مویه؛ چون ما دز شمو مومگم که خدا میتنه امزی سنگا بلده ابراهیم اولاده پیدا کنه. ^۹ حتی امی آلی، تیشه د ریشه درختا ایشته شده؛ پس هر درخت که ثمر خوب ندیه، قطع شده د آتش پورته موشه.

^{۱۰} جمعیت مردم از شی پرسان کد: "پس موچی کار کنی؟"

^{۱۱} یحیی د جواب ازوا گفتم: "کسی که دو پیرو دره، قد کسی که هیچ ندره تقسیم کنه؛ و کسی که نان دره ام امی رقم کنه."

^{۱۲} مالیه گیرا ام بلده غسل تعمید آمدد. اونا ازو پرسان کد: "استاد، موچی کار کنی؟"

^{۱۳} یحیی دزوا گفتم: "از چیزی که د بله شمو امر شده، کلوتر نگیرید."

^{۱۴} عسکرا ام از شی پرسان کده گفتم: "و موچی کار کنی؟" او دزوا گفتم: "از هیچ کس زورگیری نکنید و نه ام د بله کس تهمت ناحق کنید، بلکه د تنخای خو قناعت کنید."

^{۱۵} د حالیکه مردم پر از امید بود و د دل خو د باره یحیی چورت میزد که آیا او مسیح آسته یا نه، ^{۱۶} یحیی د جواب پگ ازوا گفتم: "ما شمو ره قد او غسل تعمید میدم، و له یگ کس میبه که از مه کده قدرتمند آسته و ما حتی لایق شی ره ندرم که بند چیلی شی ره واز کنیم. او شمو ره قد روح القدس و آتش تعمید میدیه. ^{۱۷} شاخی ازو د دست شی آسته تا خرمونجوی خو ره پاک کده گندم ره د دی خانه خو ذخیره کنه، و له کاه ره د آتش گل ناشدنی در میدیه."

^{۱۸} پس یحیی قد نصیحت های کلو خوشخبری ره د مردم اعلان موكد. ^{۱۹} لیکن هیروودیس حکمران که بخاطر هیروودیا خاتون برار خو^{۲۰} و بخاطر تمام شرارت های دیگه که کدد، از طرف یحیی سرزنش شد، ^{۲۰} او ای ره ام د تمام شرارت های خو اضافه کد که یحیی ره د بندی خانه اندخت.

یحیی عیسی ره غسل تعمید میدیه

^{۲۱} یگ روز وختیکه تمام مردم غسل تعمید گرفتند، عیسی ام غسل تعمید گرفت و د غبتیکه دعا موكد آسمو شق شد ^{۲۲} و روح القدس د شکل یگ کوتر د بله ازو نازل شد. اوخته یگ آواز از آسمو آمده گفتم: "تو باچه دوست-دشمنی مه آستی که از تو خوش-و-راضی آستم."

شجره نامه عیسی

^{۲۳} و عیسی تقریباً سی ساله بود که خدمت خو ره شروع کد. او د گمان مردم باچه یوسف بود و یوسف باچه ایلی، ^{۲۴} باچه متات، باچه لاوی، باچه ملکی باچه ینای باچه یوسف ^{۲۵} باچه متاتیاس باچه آموس باچه ناحوم باچه جسی باچه نجی ^{۲۶} باچه مَحَث باچه متاتیاس باچه شمعی باچه یوسخ باچه یودا ^{۲۷} باچه یوحنا باچه ریسا باچه زروبابل باچه شلتیئیل باچه نیری ^{۲۸} باچه ملکی باچه اَدی باچه قوسام باچه ایلمادام باچه عیر ^{۲۹} باچه یوشع باچه العازار باچه یوریم باچه متات باچه لاوی ^{۳۰} باچه شمعون باچه یهودا باچه یوسف باچه یونان باچه ایلیاقیم ^{۳۱} باچه ملیا باچه مینان باچه متاتا باچه ناتان باچه داوود ^{۳۲} باچه یسی باچه عوبید باچه بوغز باچه سلمون باچه نحشون ^{۳۳} باچه عمیناداب باچه آرام باچه حصرون باچه فارص باچه یهودا ^{۳۴} باچه یعقوب باچه اسحاق باچه ابراهیم باچه تارح باچه ناحور ^{۳۵} باچه سیروج باچه رعو باچه فالج باچه عیر باچه صالح ^{۳۶} باچه قینان باچه ارفکشاد باچه سام باچه نوح باچه لامک ^{۳۷} باچه متوشالح باچه حنوخ باچه یارد باچه مهللایل باچه قینان ^{۳۸} باچه انوش باچه شیث، باچه آدم؛ و آدم از خدا بود.

^{۱۹:۳} هیروودیس حکمران اینگه خو هیروودیا ره خاتو کد، د حالیکه برار شی هنوز زنده بود و ای کار برخلاف شریعت بود.

عیسیٰ بَلِه وِسْوَسَه های شَیْطُو کامیاب موشه

۴

۱ عیسیٰ پُر از روح اَلْقُدْس از دریای اَرْدُن پس اَمَد و دَ وِسِیْلَه روح اَلْقُدْس دَ بیابو هِدایت شُد ۲ و دَ اُونجی مُدَت چَل روز شَیْطُو اُو ره وِسْوَسَه کد. اُو دَزی مُدَت هیچ چیز نَخورد و اَمُو روزا که آخِر شُد، اُو گُشنه شُد.

۳ اوخته اِبلیس دَزُو گُفت: "اگه تُو باچه خُدا اَسْتی دَ امزی سنگ بُگی که نان جور شُنه."

۴ عیسیٰ دَ جواب اَزُو گُفت: "دَ کلام خُدا نَوِشته شُدِه که اِنسان تنها دَ وِسِیْلَه نان زنده نیبِه."

۵ بعد اَزُو اِبلیس اُو ره دَ یگ بلندی بُرده دَ یگ لحظه تمام مَمَلکَتای دُنیا ره دَزُو نِشو دَد ۶ و گُفت: "پگ امزی قُدرت ها و شان-و-شَوکت اِزبا ره دَز تُو میڈم، چراکه دَز مه دَدِه شُدِه، و ما دَ هر کسی که دِل مه شُنه میڈم. ۷ پس اگه تُو مَره سَجده کنی پگ شی از تُو موشه."

۸ لیکن عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: "نَوِشته شُدِه که، 'خُداوند، خُدا ی خُو ره سَجده کُو و تنها اُو ره عِبادت کُو!'"

۹ اوخته اِبلیس اُو ره دَ اورشَلیم بُرده دَ بلندی خانِه خُدا اِیستلجی کد و دَزُو گُفت: "اگه تُو باچه خُدا اَسْتی خود ره از

اینجی تا پورته کُو، ۱۰ چُون نَوِشته شُدِه که

اُو دَ بارِه اَزتُو دَ ملایکه های خُو حُکم مونه

تا اونا از تُو حِفاظت کُنه

۱۱ و

اونا تُو ره دَ دِستای خُو میگیره،

نَشُنه که پای تُو دَ کُدم سنگ دَکه کُنه."

۱۲ لیکن عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: "گُفته شُدِه که، 'خُداوند، خُدا ی خُو ره آزمایش نَکُو!'"

۱۳ وختیکه پگ وِسْوَسَه های اِبلیس تامو شُد اُو تا یگ مُدَت از عیسیٰ دُور شُد.

عیسیٰ دَ منطقه جلیلیه

۱۴ و عیسیٰ دَ قُدرتِ روح اَلْقُدْس پس دَ جلیلیه اَمَد و خبر دَ بارِه اَزُو دَ تمام امزُو منطقه تیت شُد. ۱۵ اُو دَ عِبادت خانه های ازوا تعلیم میڈد و پگ اُو ره تعریف-و-توصیف موکد.

مردُم ناصِره عیسیٰ ره رَد مونه

۱۶ وختی اُو دَ ناصِره، دَمزُو جای که کُنه شُد اَمَد، اُو دَ مُطابِقِ عادت خُو دَ روز آرام دَ عِبادت خانه رفت و ایسته شُد که کلام خُدا ره بَخانه. ۱۷ اوخته طومارِ اِشعیا نَبی دَزُو دَدِه شُد و اُو طومار ره واز کده اَمُو جای ره پیداکد که نَوِشته یه:

۱۸ "روح خُداوند دَ بَلِه ازمه قرار دَره،

چراکه اُو مَره مَسَح کده

تا بَلدِه غریبا خوشخبری بَدم.

اُو مَره رَبی کده تا آزادی ره بَلدِه اَسیرا

و بینایی ره بَلدِه کورا اِعلان کُتم،

مظلوما ره از شَرِّ ظالِمَا خلاص کُتم

۱۹ و سالِ لُطف-و-مِهْرَبانی خُداوند ره اِعلان کُتم."

۲۰ بعد از طومار ره لوله کده د خادِمِ عبادت خانه دد و ششت که وَعَظْ کنه. تمام کسای که د مَنِه عبادت خانه بُود چیمای خور ره د عیسی دوختند ۲۱ و اوتوره خور ره شروع کده دزوا گُفت: "امروز ای پیشگوی پوره شده د گوشای شمو رسید." ۲۲ تمام مردم تعریف و توصیف شی ره موكد و از تورای پُرفیضی که از دان شی بُر موشد خيرو مندُد و موكُفت: "آیا ای باچه یوسف نیبه؟"

۲۳ عیسی دزوا گُفت: "شمو حتماً ای مثل ره د بله ازمه موكید که او طیب، تو خود خور ره شفا بدی! و ام موكید که چیزای ره که مو شنید که تو د کفرناحوم کده، د اینجی ام کو، د آغیل خود خو. ۲۴" و عیسی گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو موكم، هیچ پیغمبر د منطقِه خود خو قبول نشده. ۲۵ و یگ حقیقت دیگه ره ام دز شمو موكم، د دورون ایلیاس پیغمبر غدر خاتونوی بیوه د سرزمین اسرائیل بود، د امزو غیبیکه آسمو سه و نیم سال بسته شده بارش نکد و قحطی سخت تمام سرزمی ره گرفت. ۲۶ مگم خدا ایلیاس ره د پیش هیچ کدم ازوا ربی نکد جز د پیش یگ خاتون بیوه د صرفت د ملک صیدون. ۲۷ و امی رقم د زمان ایلیش پیغمبر غدر نفرای کولی گرفته د اسرائیل بود، و له هیچ کدم ازوا پاک نشد بغیر از نعمان سوریه ای."

۲۸ اوخته تمام کسای که د مَنِه عبادت خانه بود از شنیدون امزی تورا غدر قار شد ۲۹ و باله شده عیسی ره از شار بر کد و اوره د شیخی تپه که شار ازوا د بله شی آباد شدد بُرد، تاکه او ره از اونجی تا پورته کنه. ۳۰ لیکن او از مینکل ازوا تیر شد و رفت.

عیسی یگ آدم جندی ره شفا میدیه

۳۱ بعد از عیسی تا شده د کفرناحوم که یکی از شارای جلیلیه آسته رفت، و اونا ره د روز آرام د عبادت خانه تعلیم دد. ۳۲ مردم از تعلیم شی خيرو مند، چراکه تورای شی پُر قدرت بود. ۳۳ د امزو غیت د عبادت خانه یگ آدم جندی بود که روح ناپاک دشت و او قد آواز بلند چیغ زده گُفت: ۳۴ "ای عیسی ناصری! قد ازمو چی غرض دری؟ آیا آمد که مو ره نابود کنی؟ ما تو ره مینخشتم که تو کی آستی. تو امو مقدس خدا آستی." ۳۵ لیکن عیسی د بله ازو هیبت کده گُفت: "چپ بشی و ازو بر شو!" اوخته جن او آدم ره د پیش روی ازوا د زمی اندخت و بدون ازی که دزو ضرر برسنه از شی بُر شد. ۳۶ اونا پگ شی خیرت زده شده قد یگدیگه خو موكُفت: "ای چی رقم توره آسته؟ او قد قدرت و اختیار د ارواح ناپاک حکم مونه و اونا بر موشه." ۳۷ و خبر ازو د هر جای امزو منطقه تیت شد.

شفا ددونِ ناجورا

۳۸ عیسی بعد از بر شدو از عبادت خانه د خانه شمعون رفت و خسرمادر شمعون سخت تو کدد. پس اونا از عیسی خواهش کد که او ره شفا بدیه. ۳۹ اوخته عیسی د بله سر شی آمده د بله تو هیبت کد و تو او ره ایله کد. او فوری باله شد و د خدمت ازوا مشغول شد.

۴۰ بعد از آفتو ششتو، پگ کسای که نفرای ناجور دشت و امو ناجورا د مَرَض های رقم رقم گرفتار بود، اونا ره د پیش عیسی آورد و او دستای خو ره د بله هر کدم ازوا ایشته اونا ره شفا دد. ۴۱ و جنیات ام د امر عیسی از غدر کسا بر موشد و چیغ زده موكُفت: "تو باچه خدا آستی!" لیکن عیسی د بله ازوا هیبت موكد و نمی ایشته که توره بگیه، چون جنیات میدنست که او مسیح آسته.

۴:۴۰ بعد از شام روز آرام مردم اجازه دشت که کار کنه و بردون و آوردون مریضا ام کار حساب موشد.

عیسی دِ دیگه جای ها تعلیم میدیه

۴۲ دَ غَیتِ روز واز شُدو عیسی بُر شُدِه دِ یگ بیابو رفت. اوخته مُردُم دَ طلبِ اَزو بُر شُد و غَیتیکه دَ پیشِ اَزو رسید، اونا اُو ره شَلَه شُد که از پیشِ اَزو نَرَوِه. ۴۳ ولے عیسی دَزوا گُفت: ”ما خوشخبری دَ باره پادشاهی خُدا ره دِ دیگه شارا ام باید اعلان کُنم، چراکه ما بلده امزی مقصد رَی شُدیم.“ ۴۴ امی رقم اُو دَ عبادت خانه های یهودیه^a تعلیم میدد.

یارای اوّل عیسی مسیح

۱ یگ روز که عیسی دَ لبِ بَندِ گَنیسارت^b ایسته بُود، مُردُم تَشه-وتیلَه کده دَ گردِ شی جم شُد تا کلامِ خُدا ره گوش کنه. ۲ دَ امزُو غَیتِ عیسی دُو کِشتی دَ لبِ بَندِ دید که ماهیگیرا از مَنه شی بُر شُد و تور های خُو ره مُوششت. ۳ پس اُو دِ یکی امزُو کِشتی ها که از شِمعون بُود، سوار شُد و از اُو خواهش کد که کِشتی ره یگ کم وَری از لبِ بَند دُور کنه. بعد اَزو تاه شِشت و از مَنه کِشتی دَ مُردُم تعلیم دَد. ۴ وختیکه توره های خُو ره خلاص کد دَ شِمعون گُفت: ”کِشتی ره سُون چُقُوری آو بُبر و تور های خُو ره بلده ماهیگیری دَ آو بَندزید.“ ۵ شِمعون دَ جواب شی گُفت: ”اُستاد، مو تمام شاو زحمت کَشیدی، لیکن هیچ چیز گِرِفته نَنستنی. مگم آلی که تُو مُوگی، اینه، ما تور ها ره دَ آو میندَزُم.“ ۶ وختیکه اونا ای کار ره کد، عَدر کلو ماهی گِرِفت، دَ اندازه که نزدیک بُود تور های اَزوا پاره شُنه. ۷ اوخته اونا سُون همکارای خُو که دَ کِشتی دیگه بُود، اِشاره کد تا اَمده اونا ره کومک کنه. پس اونا اَمد و هر دُو کِشتی ره پُر کد، دَ اندازه که کِشتی ها نزدیک بُود عَرَق شُنه. ۸ وختیکه شِمعون پَتُرس ای مُعجزه ره دید دَ پایای عیسی اُفتده گُفت: ”یا مولا! از مه دُور شو، چراکه ما آدم گُناه کار اَسْتُم.“ ۹ چُون اُو و کسای که قد شی بُود از تَعَدادِ کَلونِ ماهیای که گِرِفتند حَیرت زده شُدند. ۱۰ و یَعقُوب و یوحنا باچه های زیدی که همکارای شِمعون بُود، ام خَیرو مَنَدَد. اوخته عیسی دَ شِمعون گُفت: ”ترس نَخور! ازی بعد دَ جای ماهی مُردُم ره میگیری.“ ۱۱ پس اونا کِشتی ها ره دَ خُشکی اُورده تمام چیزا ره ایله کد و از پُشت عیسی رَی شُد.

شفای یگ آدم کولی

۱۲ یگ روز وختیکه عیسی دِ یکی از شارا بُود، دَ اُونجی یگ آدم بُود که اُو ره کاملاً کولی گِرِفتند. اُو آدم امی که عیسی ره دید، رُوی دَ خاک اُفتد و عَذر-و-زاری کده گُفت: ”یا مولا، اگه تُو بَخاهی، میتنی مَره پاک کنی.“ ۱۳ عیسی دِست خُو ره دراز کد و دَ بله شی ایشته گُفت: ”ما میخایم؛ پاک شو.“ فوری مَرَضِ کولی اُو ره ایله کد. ۱۴ و عیسی دَزو حُکم کده گُفت: ”دَ هیچ کس چیز نگی، بلکه رفته خود ره دَ پیشوا نَشو پدی و بلده پاک شُدون خُو هدیه ره که مُوسی اَمر کده، تقدیم کُو تا بلده پگ یگ شاهدی بَشه که پاک شُد.“ ۱۵ ولے خبرِ عیسی دیگه ام کَلوتر تیت شُد، دَ اندازه که مُردَمای کلو جم مُوشد تا تورای شی ره گوش کنه و از ناجوری های خُو شفا پیدا کنه. ۱۶ لیکن عیسی دَ بیابو مورفت و دُعا مُوکد.

جور شُدونِ یگ آدم شل

۱۷ یگ روز وختیکه عیسی تعلیم میدد و فریسیا و عالمای دین از تمام آغیلای جلیلیه و یهودیه و از اورشلیم اَمده دَ اُونجی شِشْتد و قُدرتِ خُداوند بلده شفای ناجورا قد عیسی بُود، ۱۸ بے بلغه چند نفر یگ آدم فَلَج ره دَ بله یگ جاگه گِرِفته

^a ۴:۴۴ دَ جای «یهودیه» دَ بعضی نُسَخه ها «جلیلیه» نوشته یه. ^b ۱:۵ دَ جای «بَندِ گَنیسارت» دَ دیگه اِنجیل ها «دریای جلیلیه» نوشته یه.

اُورد. اونا کوشش کد که او ره داخل بیره و د پیش عیسی بیله، ۱۹ مگم از خاطر جمعیتِ مردم هیچ راه پیدا ننتست که او ره داخل بیره. اوخته اونا د بله بام بُر شد و مریض ره قد جاگه شی از بین خشت ها د مینکل جای د پیش عیسی تاه کد. ۲۰ وختیکه عیسی ایمان ازوا ره دید، د مریض گُفت: "ای مرد، گناه های تو بخشیده شد." ۲۱ اوخته عالمای دین و فریسیا قد یگدیگه خو گُفت: "ای کی آسته که کفرگویی مونه؟ کی میتنه گناه ها ره ببخشه غیر از خدا و بس؟" ۲۲ عیسی فکر های ازوا ره پی برده د جواب ازوا گُفت: "چرا ای رقم فکر ها ره د دل های خو جای میدید؟" ۲۳ کدم شی آسو آسته: آیا گُفتون ازی که، 'گناه های تو بخشیده شد' یا گُفتون ازی که، 'باله شو و راه بورو؟' ۲۴ لیکن تا بدنید که «باچه انسان»^۱ قدرت-و-اختیار بخشیدون گناه ها ره د روی زمی دره، بنگرید که چیز کار مونت. "و عیسی د امزو آدم فلج گُفت: "تو ره موگم: 'باله شو و جاگه خو ره گرفته خانه خو بورو." ۲۵ و او د پیش روی ازوا دستی باله شد و جاگه ره که د بله شی خاو بود گرفت و خدا ره حمد-و-ثنا گُفته طرفِ خانه خو رفت. ۲۶ پگ ازوا حیرو منده خدا ره ستایش کد د حالیکه ترس خوردد و موگُفت: "امروز چیزای عجیب-و-غریب ره دیدی."

لاوی مالیه‌گیر یارِ عیسی موشه

۲۷ بعد ازو عیسی ازونجی بُر شده یگ مالیه‌گیر ره دید که لاوی نام دشت و د جای مالیه گرفتو ششتد. عیسی دزو گُفت: "از پُشت ازمه بیه." ۲۸ و او باله شده تمام چیز ره ایله کد و از پُشت عیسی ربی شد. ۲۹ اوخته لاوی د خانه خو یگ مهمانی کته بلده عیسی گرفت و یگ جم کته مالیه‌گیرا و مردمای دیگه ام قد ازوا د سر دسترخو ششتد. ۳۰ پس فریسیا و عالمای دین ازوا د بله یارای عیسی بق نق کده گُفت: "چرا شمو قد مالیه‌گیرا و گناهکارا موخویرید و وچی مونید؟" ۳۱ عیسی د جواب ازوا گُفت: "کسای که جور آسته د طیب ضرورت ندره، بلکه کسای که ناجور آسته د طیب ضرورت دره. ۳۲ ما نمَدیم که مردمای عادل ره دعوت کنم، بلکه امدیم که گناهکارا ره بلده توبه دعوت کنم."

د باره روزه

۳۳ اوخته اونا د عیسی گُفت: "شاگردای یحیی اکثرأ روزه میگیره و دُعا مونه و پیروای فریسیا ام امی رقم مونه، لیکن یارای ازتو همیشه موخوره و وچی مونه." ۳۴ عیسی د مثل دزوا گُفت: "آیا میتنید مهمونای توی خانه ره تا وختیکه داماد قد ازوا آسته وادار کنید که روزه بگیره؟" ۳۵ و له روزای مییه که داماد از وا گرفته موشه؛ اوخته دمزو روزا اونا روزه میگیره."

۳۶ او اینی مثل ره ام دزوا گُفت: "هیچ کس کالای نو ره چک نمونه که یگ ثوبه شی ره گرفته د کالای کهنه پینه کنه؛ اگه نه کالای نو پاره موشه و ثوبه ره که از کالای نو گرفته ام قد کهنه جور نمیه. ۳۷ و امی رقم هیچ کس شراب تازه ره د مشک های کهنه شیو نمونه. اگه بکنه، شراب تازه مشک ها ره ترقنده لوو موشه و مشک ها ضایع موشه. ۳۸ پس شراب تازه باید د مشک های نو ذخیره شنه. ۳۹ هیچ کس بعد از خوردون شراب کهنه، شراب نو نمیخایه، چون او موگه: 'کهنه خوبتر آسته.'"

جر-و-بحث د باره روز آرام

۱ د یگ روز آرام عیسی از منبه کشت های گندم تیر موشد و یارای شی خوشه های گندم ره کنده د قفِ آله خو موملید و موخورد. ۲ اوخته بعضی از فریسیا گُفت: "چرا کاری ره مونید که انجام ددون شی د روز آرام روا نییه؟"

^۱ ۲۴:۵ بلده معلومات کلوتر د باره «باچه انسان» د فهرست لغات مشکِل رجوع کنید.

۳ عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: "آیا شُمُو نَخانَدید که داوُود چِیز کار کد زمانیکه خود شی و رفیقای شی گُشنه بُود؟" ۴ او دَ خانه خُدا داخل شُد و نانِ تقدیم شُدِه ره گِرِفته خورد و دَ رفیقای خُو ام دَد، نانی ره که خوردون شی بِلدِه هیچ کس روا نییه بَغیر از پیشوایو. ۵ و او اِدامه دَدِه دَزوا گُفت: "«باچه اِنسان» صاحبِ روزِ آرام آسته."

عیسیٰ بسمِ دَ روزِ آرامِ شفا میدیه

۶ دَ یگِ روزِ آرامِ دِیگه عیسیٰ دَ عِبادتِ خانه داخل شُد و دَ تعلیمِ دَدو شروع کد. دَ اُونجی یگِ آدم بُود که دِستِ راست شی خُشک شُدِه. ۷ عالِمای دین و فریسیا نظر شی دَ عیسیٰ بُود تا بِنگره که او دَ روزِ آرامِ شفا میدیه، یا نه، چُون اونا میخواست یگو راه پیدا کده او ره ملامت کنه. ۸ لیکن عیسیٰ فکر های ازوا ره پی بُرد و دَ آدمِ دِستِ خُشک شُدِه گُفت: "باله شو و دَ مینکل جای ایسته شو." او باله شُدِه ایسته شُد. ۹ اوخته عیسیٰ دَزوا گُفت: "از شُمُو یگِ سوال مُونم: آیا دَ روزِ آرام نیکی کدو روا آسته یا بدی کدو، نجات دَدونِ جان یا نابُود کدوون شی؟" ۱۰ بعد ازُو چار طرف خُو سُون پگِ ازوا توخ کد و دَزو آدم گُفت: "دِستِ خُو ره دراز کُو." او دراز کد و دِست شی جور شُد. ۱۱ لیکن اونا سخت قار شُد و قد یگدیگه خُو گُفت: "قد عیسیٰ چِیز کار کنی؟"

دوازده رسُولِ عیسیٰ

۱۲ دَ یکی امزُو روزا عیسیٰ بِلدِه دُعا کدو دَ کوه رفت و امُو شاو ره دَ عِبادت-و-دُعا دَ حُصُورِ خُدا تیر کد. ۱۳ وختیکه روز شُد، او پیروای خُو ره دَ پیشِ خُو کُوی کد و از مینکلِ ازوا دوازده نفر ره اِنْتِخاب کده اونا ره «رسُول» لقب دَد که اینیا بُود: ۱۴ شِمعون که عیسیٰ نام شی ره «پتْرُس»^a ایشت، اندریاس برارِ شِمعون، یعقوب، یوحنا، فیلیپس، برتولما، ۱۵ متی، توما، یعقوب باچه خَلفی، شِمعون مشهور دَ غَیرتی، ۱۶ یهوُدا باچه یعقوب و یهوُدایِ اسخربوطی که امی نفر عیسیٰ ره دَ گیر دَد.

۱۷ عیسیٰ قد ازوا از کوه تیلو آمده دَ یگِ جای اوار ایسته شُد. تعدادِ کلونِ پیروای شی و یگِ جمعیتِ کُنه مردُم که از تمامِ یهوُدیه و اورشلیم و از ساحلِ صُور و صیدون آمدُد، دَ اُونجی ایسته بُود. ۱۸ اونا آمدُد که تورای ازُو ره گوش کنه و از مَرَض های خُو شفا پیدا کنه. کسای که بخاطرِ ارواحِ ناپاک دَ عذاب بُود، اونا جور شُد. ۱۹ و پگِ مردُم کوشش مُوکد که دَ عیسیٰ دِست بَرنه، چُون ازُو یگِ قُدرت بَر موشُد که پگِ ره شفا میدد.

خوشی و غَم

۲۰ اوخته عیسیٰ رُوی خُو ره سُون یارای خُو کده گُفت:

"نیک دَ بخت شُمُو که غریب آستید،

چراکه پادشاهی خُدا از شُمُو یه.

۲۱ نیک دَ بخت شُمُو که آلی گُشنه آستید،

چراکه سیر موشید.

نیک دَ بخت شُمُو که آلی چخرا مُونید،

چراکه دَ وخت شی خنده مُونید.

۲۲ نیک دَ بخت شُمُو وختیکه مردُم بخاطرِ «باچه اِنسان»

^a ۶: ۱۴ پتْرُس یعنی سنگ.

از شُمو بد مُوبره،
 شُمو ره از مینکل خُو بُر مُونه،
 شُمو ره دُو-و-دشنام میدیه
 و شُمو ره بدنم مُوکنه.
 ۲۳ دَمزُو روز خوشی کُنید و قِرتک-و-خیزک بزید،
 چُون آجر شُمو دَ عالم باله عَدَر بُزرگ آسته،
 چراکه بابَه کلونای ازوا ام قد پیغمبرا امی رقم رفتار کد.

۲۴ لیکن وای دَ حالِ از شُمو کسای که دُولتمند آستید،
 چراکه شُمو راحتیی خُو ره تیر کدید.
 ۲۵ وای دَ حالِ از شُمو کسای که سیر آستید،
 چراکه گُشنه مُوشید.
 وای دَ حالِ از شُمو کسای که آلی خنده مُونید،
 چراکه ماتم و چخرا دَ اِنْتظار شُمو آسته.
 ۲۶ وای دَ حالِ شُمو
 وختیکه مردُم شُمو ره تعریف-و-توصیف مُونه،
 چراکه بابَه کلونای امزی مردُم
 قد انبیای دروغی امی کار ره کد.

۲۷ مگم شُمو کسای که گوش میگیرید، دز شُمو مُوگم که دُشمنای خُو ره دوست دشته بشید و کسای که از شُمو نَفرت
 دَره قد شی خُوبی کُنید؛ ۲۸ کسای که شُمو ره نالت مُونه بلده ازوا خیر-و-برکت طلب کُنید و کسای که شُمو ره آزار-و-آذیت
 مُونه بلده ازوا دُعا کُنید. ۲۹ اگه یگو کس دَ کومه راست تُو قد چپات میزنه، کومه دیگه خُو ره ام سُون ازُو دور بدی. و
 اگه یگو کس چپن تُو ره میگیره، پیرون خُو ره ام ازُو دریغ نکُو. ۳۰ هر کس که از تُو یگو چیز طلب مُونه دزو بدی و کسی
 که یگو چیز تُو ره مُوبره از شی پس طلب نکُو. ۳۱ پس امو رقم که شُمو میخاهید مردُم قد شُمو رفتار کنه، شُمو ام امو
 رقم رفتار کُنید.

۳۲ اگه شُمو تنها کسای ره دوست دشته بشید که شُمو ره دوست دَره، ای بلده شُمو چی فایده دَره؟ چُون حتی گُناهکارا
 ام دوستدارای خُو ره دوست دَره. ۳۳ و اگه شُمو تنها قد کسای خُوبی کُنید که قد شُمو خُوبی مُونه، ای بلده شُمو چی فایده
 دَره؟ چُون حتی گُناهکارا ام امی رقم مُونه. ۳۴ اگه شُمو فقط دَ کسای قرض بدید که امید پس گرفتون شی ره درید، ای
 بلده شُمو چی فایده دَره؟ چُون حتی گُناهکارا دَ گُناهکارا قرض میدیه تا او ره پس بگیره.

۳۵ لیکن شُمو دُشمنای خُو ره دوست دشته بشید و قد ازوا خُوبی کُنید. قرض بدید و هیچ امید پس گرفتون شی ره ندشته
 بشید. اوخته آجر شُمو عَدَر کَلو مُوبشه و شُمو بچکیچای حضرتِ اعلیٰ مُوشید، چُون او حتی دَ حقِ ناشکرا و بدکارا ام
 مهربو آسته. ۳۶ پس رَحِمِ دلِ بشید امو رقمیکه آته آسمانی شُمو رَحیم آسته.

دَ بَارِه دِیْگَرُو قِضَاوَت نَکَنِید

۳۷ دَ بَارِه دِیْگَرُو قِضَاوَت نَکَنِید تا قِضَاوَت نَشَنِید؛ دِیْگَرُو رِه مَحْکُوم نَکَنِید تا مَحْکُوم نَشَنِید؛ بُبْخَشِید تا بُبْخَشِید شَنِید.
۳۸ بَدِید تا دَز شُمُو دَدِه شُنِه. یِگ مَنَکِ خُوب فِشَار دَدِه شُدِه، تِکَان دَدِه شُدِه و سِررِیْزِی کَدِه دَ بَغْل شُمُو اِیْشْتِه مُوشِه، چُون دَ مَنَکِی کِه مِیْدِید، دَ امْرُو مَنَکِ دَز شُمُو دَدِه مُوشِه.
۳۹ اوختِه، عِیْسِی اِیْنِی مَثَل رِه دَزُوا کُفْت: "آیا آدَمِ کُور مِیْتَنِه کِه یِگ کُورِ دِیْگِه رِه کُوتَل کُنِه؟ آیا هِر دُوی شِی دَ چَاه نَمُوفْتِه؟" ۴۰ شَاکِرْد از اُسْتَاد خُو کَدِه بَالِه تَر نِیْبِه، لِیْکِن هِر کُسی کِه تَعْلِیْمِ کَامِلِ کِرْفْتِه بَشِه، اُو مِثَلِ اُسْتَاد خُو مُوشِه.
۴۱ چَرَا پَرِ کَاه رِه دَ چِیْمِ بَرَارِ خُو مِیْنِگَرِی، وَلِه از دِسْتِکِ چِیْوی کِه دَ چِیْمِ خُود تُو اُسْتِه بَے خَبْرِی؟ ۴۲ چَطُور مِیْتَنِی کِه دَ بَرَارِ خُو بُوگِی: 'بَرَارِ، مَرِه بِیْل کِه پَرِ کَاه رِه از چِیْمِ تُو بُر کُنْمُ' دَ حَالِیْکِه دَ چِیْمِ خُود تُو دِسْتِکِ چِیْو اُسْتِه و تُو نَمِیْنِگَرِی؟ او رِیَاکَارِ، اَوَّلِ دِسْتِکِ چِیْو رِه از چِیْمِ خُود خُو بُر کُو. اوختِه خُوب تَر مِیْنِگَرِی و مِیْتَنِی پَرِ کَاه رِه از چِیْمِ بَرَارِ خُو بُر کُنِی.

دِرْخْت و مِیْوِه شِی

۴۳ هِیْچ دِرْخْتِ خُوب مِیْوِه بَد نَمِیْدِیِه و دِرْخْتِ بَد ام مِیْوِه خُوب نَمِیْدِیِه. ۴۴ امِی رَقْم هِر دِرْخْتِ از مِیْوِه خُو شَنَخْتِه مُوشِه، چَرَاکِه مَرْدُمِ اَنْجِیْر رِه از قَدِ خَار جَم نَمُونِه و اَنْگُور رِه از بُوئِه خَار نَمِیْچِیْنِه. ۴۵ آدَمِ خُوب از خَزَانِه خُوبِ دِلِ خُو چِیْزای خُوب بُر مُونِه و آدَمِ شَرِیْر از خَزَانِه بَد خُو چِیْزای بَد بُر مُونِه، چُون دَانِ اِنْسَانِ از چِیْزِی کِه دَ دِلِ اِنْسَانِ پَرِیْمُو اُسْتِه، توره مُوگِیِه.

تَادُو قُوی و ضَعِیْف

۴۶ چَرَا مَرِه «یا مَولَا، یا مَولَا» کُفْتِه کُوی مُونِید، و چِیْزِی رِه کِه مُوکِیْمِ اَنْجَام نَمِیْدِید؟ ۴۷ هِر کُسی کِه دَ پِیْشِ اَزْمِه مِیْبِه و تِوَرای مَرِه گُوشِ کِرْفْتِه دَزُوا عَمَلِ مُونِه، ما بَلْدِه شُمُو نَشُو مِیْدُمُ کِه اُو مِثَلِ کِی اُسْتِه: ۴۸ اُو مِثَلِ آدَمِی اُسْتِه کِه دَ وِخْتِ خَانِه آبَاد کَدُو زَمِی رِه عَوُوج کَنْد و تَادُو شِی رِه دَ بَلِه سَنْگِ اِیْشْت. پَسِ غَیْثِیْکِه سِیْلِ اَمْدِ، سِیْلِ آو اَمُو خَانِه رِه زَدِ، مِگَمِ حَتِی تِکَانِ دَدِه نَنْتِیْسْت، چَرَاکِه مَحْکَمِ آبَاد شُدُد. ۴۹ لِیْکِن کُسی کِه تِوَرای مَرِه گُوشِ مِیْگِیْرِه و دَزُوا عَمَلِ نَمُونِه، مِثَلِ آدَمِی اُسْتِه کِه خَانِه خُو رِه دَ رُوی زَمِیْنِ بَدُونِ تَادُو جُور کَد. وِخْتِیْکِه سِیْلِ آو اُو رِه زَدِ، اُو دِسْتِی چِپِه شُد و خَرَابِی امْرُو خَانِه عَدْر کَلُو بُوْد.

شَفای غُلامِ قَوْمَنْدَانِ رُومی

۱ وِخْتِیْکِه عِیْسِی تِوَرای خُو رِه دَ گُوشِ مَرْدُمِ رَسَنْدِه خَلَاصِ کَد، اُو دَ کَفْرِنَاخُومِ دَرِ اَمْدِ. ۲ دَ اُونَجِی یِگ قَوْمَنْدَانِ رُومی یِگ غُلامِ دَشْتِ کِه اُو رِه کَلُو دُوسْتِ دَشْتِ و اَمُو غُلامِ سَخْتِ نَاجُورِ و نَزْدِیْکِ دَ مَرْدُو بُوْد. ۳ وِخْتِیْکِه قَوْمَنْدَانِ رُومی دَ بَارِه عِیْسِی خَبِرِ شُد، اُو رِیْشِ سَفِیْدایِ یَهُودِیَا رِه دَ پِیْشِ اَزُو رِیْی کَد تا از شِی خَاهِشِ کَنِه کِه بِیْبِه و غُلامِ شِی رِه شَفَا بَدِیِه. ۴ اُونَا دَ پِیْشِ عِیْسِی اَمْدِ و عَدْرِ عَدْر-و-زَارِی کَدِه دَزُو کُفْت: "اُو آدَمِ اَرِزِشِ شِی رِه دَرِه کِه امِی نِیْکِی رِه دَ حَقِی اَزُو کُنِی، چَرَاکِه اُو قَوْمِ مَو رِه دُوسْتِ دَرِه و یِگ عِبَادَتِ خَانِه ام بَلْدِه اَزْمُو آبَاد کَدِه." ۵ پَسِ عِیْسِی قَد اَزُوا رِیْی شُد و دَ حَالِیْکِه اُونَا نَزْدِیْکِ خَانِه رَسِیْدُد قَوْمَنْدَانِ دُوسْتایِ خُو رِه دَ پِیْشِ اَزُو رِیْی کَدِه کُفْت: "یا مَولَا، خُود رِه زَحْمَتِ نَدِی، چَرَاکِه ما لَایْقِ شِی رِه نَدَرْمُ کِه تُو دَ زَبِرِ چَتِ خَانِه مِه بِیْبِی. ۷ امْزِی خَاطِرِ خُود رِه لَایْقِی اَزِی نَدِیْدُمُ کِه دَ پِیْشِ تُو بِیْبُمُ. فِقْطِ امْرُونَجِی حُکْمِ کُو و خِدْمَتْگَارِ مِه شَفَا پِیْدَا مُونِه. ۸ چَرَاکِه خُود مِه آدَمِ زَبِرِ اَمْرِ اَسْتُمُ و عَسْکَرَا زَبِرِ اَمْرِ اَزْمِه اُسْتِه؛ وِخْتِی دَ یِگ شِی مُوکَمُ، 'بُورُو!' اُو موره و دَ دِیْگِه شِی مُوکَمُ، 'بِیْه!' اُو مِیْبِه و دَ غُلامِ خُو مُوکَمُ، 'اِیْنِی کَارِ رِه بُکُو!' اُو مُوکُنِه."

۹ وختیکه عیسی ای تورا ره شنید، تعجب کد و روی خو ره سون جمعیتی که از پشت شی میمد دور دد و گفت: "دز شمو موگم که حتی د مینکل مردم اسرائیل ام امی رقم ایمان پیدا نکدیم." ۱۰ وختیکه نفرای ربی شده پس د خانه قومندان رسید، دید که غلام جور شده.

زنده کدون باچه خاتون بیوه

۱۱ چند وخت بعد عیسی د یگ شار د نام نائین رفت. یارای شی و یگ جمعیت کته قد شی قتی رفت. ۱۲ امی که او نزدیک درگه شار رسید، دید که جنازه یگ مرد برده موشه. امو جنازه یگانه باچه آبه خو بود و آبه شی بیوه بود. غدر مردم امزو شار قد ازو قتی مورفت. ۱۳ وختیکه مولا عیسی او ره دید، دل شی د حال خاتون بیوه سوخت و دزو گفت: "چخرا نکو." ۱۴ اوخته نزدیک آمده دست خو ره بله تابوت ایش و نفرای که تابوت ره موبرد ایسته شد و عیسی گفت: "ای جوان، ما تو ره موگم که باله شو." ۱۵ امو مرده باله شده ششت و د گپ زدو شد. و عیسی او ره د آبه شی تسلیم کد. ۱۶ اوخته، پگ مردم ره بیم گرفت و اونا خدا ره ستایش کده گفت: "یگ پیغمبر بزرگ د مینکل ازمو آمده." و ام گفت: "خدا د بله قوم نظر لطف کده." ۱۷ و خبر د باره ازو د تمام یهودیه و پگ منطقه های چاردور تیت شد.

یحیی از بندی خانه نفرای خو ره د پیش عیسی ربی مونه

۱۸ شاگردای یحیی خبر پگ امزی چیزا ره بلده ازو رسند. اوخته یحیی دو نفر از پیروای خو ره کوی کد ۱۹ و اونا ره د پیش عیسی ربی کد که پرسان کنه: "آیا تو امو کس استی که آمدنی یه یا مو چیم د راه کدم کس دیگه بشی؟" ۲۰ وختی امو دو نفر د پیش عیسی رسید، اونا گفت: "مو ره یحییای تعمیر دهنده د پیش تو ربی کده تا پرسان کنی که، آیا تو امو کس استی که آمدنی یه، یا مو چیم د راه کدم کس دیگه بشی؟" ۲۱ دمزو مجل عیسی غدر مردم ره که گرفتار مراض ها، بلا ها و ارواح ناپاک بود شفا دده بود و غدر کورا ره بینا کدد. ۲۲ اوخته عیسی د جواب ازوا گفت: "بورید، چیزای ره که دیدید و شنیدید د یحیی خبر بدید؛ دزو بگید که کورا بینا موشه، لنگا راه موره، کولی گرفته ها پاک موشه، کر ها شنوا موشه، مرده ها دوباره زنده موشه و د غربیا خوشخبری دده موشه." ۲۳ نیک د بخت کسی که از مه دلخور نشنه.

شاهدی عیسی د باره یحیی

۲۴ وختیکه قاصدای یحیی رفت، عیسی قد جمعیت مردم د باره یحیی د گپ زدو شد و گفت: "بلده توخ کدون چیزخیل د بیابو رفتید؟ بلده توخ کدون یگ نی که از باد میلرزه؟ ۲۵ خی بلده توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که کالای ابریشمی د جان شی آسته؟ اونه، کسای که کالای دولی مویوشه و عیش-و-نوش مونه جای شی د قصر های پادشایو آسته. ۲۶ پس بلده دیدون چیزخیل برو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ آره، ما دز شمو موگم که یحیی از پیغمبر کده بزرگتر آسته." ۲۷ او امو کس آسته که د باره شی نوشته شده:

'اینه، ما رسول خو ره پیشلون تو ربی موئم،

تا راه تو ره پیش روی تو آماده کنه.'

۲۸ ما دز شمو موگم: د مینکل کسای که از خاتونو زیده شده، هیچ کس از یحیی کده بزرگتر نیبه؛ و له ریزه ترین شخص د پادشاهی خدا ازو کده بزرگتر آسته."

۲۹ تمام مردم که ای تورا ره شنید، د شمول مالیه گیرا عدالت خدا ره تصدیق کد، چراکه اونا از دست یحیی غسل تعمید گرفتند. ۳۰ لیکن فریسیا و عالمای شریعت خاست-و-اراده خدا ره بلده خو قبول نکد، چراکه غسل تعمید گرفتو از دست

یحییٰ ره زِد کد. ^{۳۱} عیسیٰ اِدامه دده گُفت: "مردُم ای نسل ره قد چیزخیل برابر کُنم؟ امیا مِثل چی آسته؟ ^{۳۲} امیا مِثل بچکیچای آسته که د بازار شِشته و یگدیگه خُو ره کوی کده مَوگیه: 'بلده شُمو سُرئی زدی، شُمو بازی نکدید و نوحه خاندی، شُمو ماتم نکدید.'

^{۳۳} چون یحییای تعمید دهنده که آمده، او نه نان مَوخوره و نه شراب وچی مونه. ولے شُمو مَوگید، 'او جن دَره.' ^{۳۴} و «باچه انسان» که آمده ام مَوخوره و ام وچی مونه، ولے شُمو مَوگید: 'اونه، او آدم پُرخور و شرابی و رفیق مالیه‌گیرا و گناهکارا آسته! ^{۳۵} لیکن حکمت د وسیله دوستدارای خُو ثابت موشه."

خاتون بدکار بخشیده موشه

^{۳۶} یکی از فریسیا عیسیٰ ره بلده نان خوردو دعوت کد. پس عیسیٰ د خانه فریسی رفت و د سر دسترخو شِشت. ^{۳۷} دَمزُو شار یگ خاتو زندگی مَوکد که گناهکار بُوَد. او وختی شنید که عیسیٰ د خانه فریسی د سر دسترخو شِشته، او یگ بوتل سنگی پُر از عَطَر ره گِرَفته اُورد. ^{۳۸} او د پُشت سر عیسیٰ د نزدیک پایای شی چخرا کده ایسته شد و قد آودیده خُو پایای شی ره د شُستو شد و قد مویای خُو خُشک کد. بعد ازو پایای شی ره ماخ کده د عَطَر ملیدو شد.

^{۳۹} وختی امو فریسی که عیسیٰ ره دعوت کُدد ای کار ره دید، او د دل خُو گُفت: "اگه ای آدم پیغمبر مَوبُود، حتماً پی مَوبُرد که ای کی و چی رقم خاتو آسته که دزو دست میزنه، چون ای یگ گناهکار آسته" ^{۴۰} اوخته عیسیٰ د جواب ازو گُفت: "شمعون! ما یگ گپ درم که باید قد ازتو بگم." او گُفت: "بگی اُستاد."

^{۴۱} عیسیٰ گُفت: "از یگ آدم دو نفر قرضدار بُوَد، یگ شی پنج صد دینار و دیگه شی پنجاه دینار. ^{۴۲} ازی که اونا چیزی نداشت که بدیه، او قرض هر دوی شی ره بخشید. آلی کُدم ازوا کلوتر او ره دوست میدنه؟"

^{۴۳} شمعون د جواب شی گُفت: "د نظر مه امو کس که قرض شی کلوتر بخشیده شد." عیسیٰ دزشی گُفت: "قضاوت تو دُرست آسته." ^{۴۴} اوخته زوی خُو ره سون امزو خاتو کده د شمعون گُفت: "امی خاتو ره مینگری؟ ما د خانه تو امدم؛ تو بلده شُستون پایای مه او نددی، مگم ای خاتو پایای مره قد آودیده خُو شُشت و قد مویای خُو خُشک کد. ^{۴۵} تو زوی مره ماخ نکدی، مگم ای از وختیکه ما د اینجی امدیم پایای مره ماخ کده ربی یه و بس نمونه. ^{۴۶} تو سر مره قد روغو چرب نکدی، مگم ای د پایای مه عَطَر ملید. ^{۴۷} پس دز تو مَوگم که گناهای ازی که کلو بُوَد بخشیده شد، امزی خاطر ای مره کلو مَحَبَت کد. لیکن از کسی که کمتر بخشیده شده، مَحَبَت شی کمتر آسته." ^{۴۸} اوخته عیسیٰ د خاتو گُفت: "گناهای تو بخشیده شده."

^{۴۹} کسای که قد ازو د سر دسترخو شِشتند، قد یگدیگه خُو د گپ زدو شد و گُفت: "ای کی آسته که حتی گناه ها ره مَوبخشه؟" ^{۵۰} بسم عیسیٰ دَمزُو خاتو گُفت: "ایمان تو، تو ره نجات دده. بخیر-و-سلامت بورو."

خاتونوی که از عیسیٰ پیروی مَوکد

^۱ بعد ازو عیسیٰ شار د شار و آغیل د آغیل رفته موعظه مَوکد و خوشخبری ره د باره پادشاهی خُدا اعلان مَوکد و دوازده یار شی ام قد شی قتی بُوَد. ^۲ امچنان چند خاتو که از ارواح ناپاک و ناجوری ها شفا پیدا کُدد، او ره همراهی مَوکد، یعنی: مریم مشهور د مریم مجدلیه که ازو هفت جن بر شدد، ^۳ یونا خاتون خوزا رئیس قصر هیرودیس، سوسن و غدر خاتونوی دیگه که قد مال-و-دارایی خُو د عیسیٰ و یارای شی خدمت مَوکد.

مَثَلِ تُخْمِ زَدُونِ دِيغُو

^۴ وختیکه جمعیت کټه مردم جم شد و هنوز ام از هر شار د پیش عیسی میمد، او مثل آورده گفت: ^۵ ”یگ دیغو بلده تخم زدو برو رفت. او د حالیکه تخم پاش میدد یگ مقدار شی د راه اُفتده پایمال شد و مرغکوی هوا آمده اونا ره خورد. ^۶ یگ مقدار شی د زمین سنگلاخ اُفتد و سوز کد، مگم ازی که زمی نم نداشت، اونا خشک شد. ^۷ یگ مقدار شی د مینکل خارا اُفتد و خارا قد ازوا قتی کنه شده اونا ره قپه کد. ^۸ مگم یگ مقدار شی د زمین خوب اُفتد و سوز کده صد برابر حاصل دد.“

وختیکه امی ره گفت، د آواز بلند اعلان کد: ”هر کسی که گوش شنوا دره گوش بگیره!“

^۹ اوخته یارای شی ازو پرسان کده گفت: ”معنای امزی مثل چی آسته؟“

^{۱۰} عیسی گفت: ”پی بردون راز های پادشاهی خدا بلده شمو بخشیده شده، مگم بلده دیگر د مثل گفته موشه تا اونا توخ کنه، و له ننگره و گوش بگیره، لیکن پی نبره.“

تفسیر مَثَلِ دِيغُو

^{۱۱} معنای امزی مثل اینی آسته: تخم، کلام خدا آسته. ^{۱۲} امو تخمای که د راه اُفتد، کسای آسته که گوش موکنه، مگم شیطو مییه و کلام ره از دل های ازوا گرفته موبره تا اونا ایمان نیره و نجات پیدا نکنه. ^{۱۳} اوانای که د زمین سنگلاخ اُفتد، کسای آسته که وختی کلام ره گوش مونه او ره د خوشی قبول موکنه، مگم امی کسا ریشه ندره. امزی خاطر تا یگ مَجَل ره ایمان دره، و له د وخت آزمایش از راه بر موشه. ^{۱۴} و تخمای که د بین خارا اُفتد، کسای آسته که گوش مونه، لیکن رفته رفته تشویش ها، مال-و-دولت و عیش-و-نوش زندگی اونا ره قپه مونه و ایمان^{۱۵} ازوا د پختگی نمیرسه. ^{۱۵} مگم اوانای که د زمین خوب موفته کسای آسته که کلام ره میشنوه و قد دل پاک و نیت نیک او ره نگاه مونه و قد صبر-و-حوصله ثمر میره.“

مَثَلِ چَرَاغِ

^{۱۶} هیچ کس چراغ ره روشو نمونه که او ره د زیر یگ کاسه یا چارپایی بیله، بلکه او ره د بله چراغدان میله تا کسای که داخل مییه بتنه بنگره. ^{۱۷} چون هیچ چیزی نییه که تاشه بشه و معلومدار نشنه و هیچ چیزی نییه که پوشیده بشه و برملا و بی پرده نشنه.

^{۱۸} پس متوجه بشید که د چی رقم چیزا گوش بدید؛ چون کسی که دره، دزو کلوتر دده موشه، مگم کسی که ندره، حتی امو چیز ره که گمان مونه دره، ام از شی گرفته موشه.

آبه و برارای عیسی

^{۱۹} د امرو غیت آبه و برارون عیسی د پیش شی آمد که او ره بنگره، لیکن اونا تنست که د پیش ازو برسه، چراکه مردم غدر کلو جم بود. ^{۲۰} اوخته یگو کس دزو گفت: ”آبه تو و برارون تو د برو ایسته یه و میخایه که تو ره بنگره.“ ^{۲۱} مگم عیسی د جواب ازوا گفت: ”آبه و برارون مه کسای آسته که کلام خدا ره گوش میگیره و دز شی عمل مونه.“

^a ۸:۱۴ د جای «ایمان» د زبون یونانی «میوه» نوشته یه.

آرام کردن طوفان

۲۲ یگ روز عیسیٰ قد یارای خُو د کِشتی سوار شد و دَزوا گُفت: ”ببید که دَ او لب دریاچه بوری.“ پس اونا ریی شد. ۲۳ دَ حالیکه اونا ریی بود عیسیٰ خاو رفت. اوخته یگ طوفان شدید دَ دریاچه پیدا شد، دَ اندازه که کِشتی از او پُر موشد و اونا دَ خطرِ غرق شدو بود. ۲۴ اونا دَ پیشِ عیسیٰ رفت و او ره بیدار کده گُفت: ”اُستاد، اُستاد! مو نابود موشی.“ پس عیسیٰ باله شده دَ بله طوفان و جلیه های قوی هیبت کد و اونا ایسته شد و آرامش برقرار شد. ۲۵ اوخته او دَ یارای خُو گُفت: ”ایمان شمو کجا یه؟“ اونا ترس خوردد و حیرت زده قد یگدیگه خُو مَوگُفت: ”ای چی رقم آدم آسته که حتی دَ بله باد و او حکم مونه و اونا از آید شی موشه.“

بُر کردن جنیات از آدم چندی

۲۶ پس اونا دَ سرزمینِ جَدَریا^a رسید که دَ او طرف دریاچه جلیلیه آسته. ۲۷ و امی که عیسیٰ دَ خُشکی تاه شد، او قد یگ آدم چندی که امزو شار بود رُوی دَ رُوی شد. او از کلو دیر کالا نپوشیدد و دَ کدم خانه زندگی نکُدد، بلکه دَ قبرستو بود-و-باش دشت. ۲۸ وختیکه عیسیٰ ره دید، او چیغ زده خود ره دَ پیش شی اندخت و دَ آواز بلند گُفت: ”ای عیسیٰ باچه خُدای مُتعال، دَز مه چی غرض دری؟ دَزتو عذر مونتُم که مره عذاب نکُو.“ ۲۹ چُون عیسیٰ دَ روح ناپاک امر کُدد که از او نفر بُر شنه. امو روح ناپاک چندین دفعه او ره گُرفتد، اگرچه مردُم او ره دَ زنجیرا و زولانه ها بسته کده از شی نگاهوانی مَوکد، باز ام او زنجیرای خُو ره منئی مَوکد و جن او ره دَ بیابو موبُرد.

۳۰ پس عیسیٰ از شی پُرسان کده گُفت: ”نام تو چی یه؟“ او گُفت: «لشکر». ^b چراکه جنیاتِ کلو دَ پوستِ ازو در آمدد. ۳۱ اوخته اونا دَ پیشِ عیسیٰ عذر-و-زاری کد که دَزوا امر نکُنه که اونا دَ چاه بے آخر بوره.

۳۲ دَمزو غیت یگ گله کُنه خوک دَ بغل تپه میچَرید. و جنیات دَ پیشِ عیسیٰ عذر-و-زاری کد که دَزوا اجازه بدیه تا اونا دَ پوستِ خوک ها داخل شنه. پس عیسیٰ دَزوا اجازه دد. ۳۳ اوخته جنیات امزو آدم بُر شده دَ پوستِ خوک ها در آمد و تمام گله از دامنه تپه دَ مننه دریاچه هُجوم برده غرق شد. ۳۴ وختی چوپونوی خوک ها ای واقعه ره دید، اونا دوتا کد و ای خبر ره دَ شار و آغیلای اطراف تیت کد. ۳۵ اوخته مردُم بُرو آمد تا بنگره که چی گپ شده. اونا وختی دَ پیشِ عیسیٰ رسید، امو آدم ره دید که جنیات از شی بُر شدد؛ او دَ پیش پای عیسیٰ شِشُتد و کالا پوشیدد و هوشیار شدد. اونا ای ره دیده ترس خورد. ۳۶ و کسای که ای واقعه ره دیده بود، دَزوا نقل کد که امو آدم چندی چی رقم جور شد. ۳۷ اوخته پگ مردُم آغیلای چاردورِ جَرسین از عیسیٰ خواهش کد که از منطقه ازوا بوره، چراکه اونا سخت گُرفتارِ ترس-و-وحشت شدد. پس عیسیٰ دَ کِشتی سوار شد تا پس بوره. ۳۸ اوخته امو آدم که از شی جنیات بُر شدد دَ پیشِ عیسیٰ زاری کد که او ره ام قد خُو بیره. مگم عیسیٰ او ره ریی کده گُفت: ۳۹ ”پس دَ خانه خُو بورو و نقل کو که خُدا چیقس کارِ کُنه بلده تو کده.“ اوخته او رفته دَ تمام شار اعلان کد که عیسیٰ چیقس کارِ کُنه بلده شی کده.

^a ۸:۲۶ دَ بعضی نُسَخه ها «جَرسیا» و دَ نُسَخه های دیگه «جَرسیا» نوشته یه. ^b ۸:۳۰ دَ جای «لشکر» دَ زیون یونانی «لجیون» نوشته یه

که «لشکر ۶۰۰۰ نفری» معنی میدیه.

جور شُدونِ خائونِ مریض و زنده کدونِ دخترِ یایروس

^{۴۰} وختیکه عیسیٰ پس دَ جلیلیه آمد، مردُم دَ دمِ راهِ شی آمد، چراکه پگِ ازوا مُنتظرِ شی بُود. ^{۴۱} اوخته، یگ نفر دَ نامِ یایروس که رهبرِ عبادتِ خانه بُود آمده خود ره دَ پیشِ پایِ عیسیٰ آندخت و عذر-و-زاری کد که دَ خانه شی بییه، ^{۴۲} چون او فقط یگِ دخترِ دشت که تقریباً دوازده ساله بُود و او نزدیکِ مردو بُود.

امی که عیسیٰ حرکت کد مردُم دَ بله ازو دَ تَشه-و-تیله کدو شد. ^{۴۳} دَ اونجی یگِ خاتو بُود که مُدتِ دوازده سالِ خونریزی دشت. باوجودِ که او تمامِ داراییِ خو ره بلده تداویِ خو خرچ کدد، هیچ کس نتنستد که او ره تداوی کنه. ^{۴۴} امو خاتو از پشتِ عیسیٰ آمده دَ دامونِ چپنِ شی دست زد و فوراً خونریزی شی بند شد. ^{۴۵} اوخته عیسیٰ گُفت: ”کی دز مه دست زد؟“ وختیکه پگِ انکار کد، پترُس گُفت: ”استاد، جمعیتِ مردُم دَ گردِ تو جم شده و دَ بله تو تَشه-و-تیله مونه.“ ^{۴۶} لیکن عیسیٰ گُفت: ”حتماً یگو کس دز مه دست زد، چون ما پی بُردُم که یگِ قدرت از مه بر شد.“ ^{۴۷} وختی امو خاتو فامید که تاشه شده نمیتنه، او لرزیده آمد و دَ پیشِ پایِ شی افتده دَ حضورِ پگِ مردُم گُفت که از چی خاطر دزو دست زد و چی رقم فوراً شفا پیدا کد.

^{۴۸} عیسیٰ دزو گُفت: ”دختر مه، ایمان تو، تو ره شفا دد. بخیر-و-سلامت بورو.“

^{۴۹} عیسیٰ هنوز توره موگُفت که یگو کس از خانه رهبرِ عبادتِ خانه آمده دزشی گُفت: ”دختر تو فوت کد. آلی دیگه استاد ره زحمت ندی.“ ^{۵۰} وختیکه عیسیٰ ای توره ره شنید، او دَ یایروس گُفت: ”ترس نخور؛ فقط ایمان دشته بش و او جور موشه.“

^{۵۱} وختیکه عیسیٰ دَ خانه یایروس رسید، او بَعیر از پترُس، یوحنا، یعقوب و آته و آبه دخترِ دیگه کس ره نه ایشته که قد شی داخل بوره. ^{۵۲} پگِ کسای که دَ اونجی بُود بلده دخترِ چخرا و مخته موكد، لیکن عیسیٰ دزوا گُفت: ”چخرا نکبید، او نمرده، بلکه خاو آسته.“ ^{۵۳} اوخته اونا دَ بله عیسیٰ ریشخندی کد، چون اونا میدنست که او مرده. ^{۵۴} لیکن عیسیٰ دستِ دختر ره گرفت و کوی کده گُفت: ”ای دختر، باله شو!“ ^{۵۵} روحِ دختر دزشی پس آمد و او یگدم ورخست. اوخته عیسیٰ امر کد که دزو یگو چیز بدیه تا بخوره. ^{۵۶} آته و آبه شی خیرو مندُد، مگم عیسیٰ دزوا امر کد که دَ باره چیزی که رُخ دده دَ هیچ کس نقل نکنه.

وظیفه دوازده رسولِ عیسیٰ

۹ عیسیٰ دوازده یارِ خو ره کوی کد و دزوا قدرت و اختیار دد تا جنیبات ره بر کنه و مَرَض ها ره شفا بدیه. ^۲ بعد ازو اونا ره ربی کد تا پادشاهی خُدا ره اعلان کنه و ناجورا ره شفا بدیه ^۳ و دزوا گُفت: ”بلده سفرِ خو هیچ چیز نبرید: نه تیاق، نه توره، نه نان، نه پیسه و نه ام کالای اضافی. ^۴ دَ هر خانه که داخل موشید، دَ امونجی بُمینید تا وختیکه امزو جای بر نشدید. ^۵ اگه مردُم کدم جای قد شمو خوش آمد نکد، دَ وختیکه امزو جای بر موشید، خاکِ پایایِ خو ره تگ بزیند تا دَ خلافِ ازوا یگِ شاهدهی بشه.“

^۶ پس اونا ربی شده آغیل دَ آغیل گشت و خوشخبری ره اعلان کده دَ هر جای مردُم ره شفا دد.

تشویشِ هیرودیس حُکمران

^۷ دَ امزو غیت هیرودیس حُکمران دَ باره تمامِ کارای که موشد شنید و بیخی گیج شد، چون بعضی مردُم موگُفت که یحیای تعمید دهنده از مرده ها دوباره زنده شده. ^۸ و بعضی کسا موگُفت که ایلاس پیغمبرِ ظهور کده و بعضی های دیگه موگُفت که یکی از انبیای زمانِ قدیم دوباره زنده شده.

۹ لیکن هیرودیس گفت: "یحییٰ ره خود مه سر زدم. پس ای کی آسته که ما د باره شی ای رقم چیزا میسنوم؟" و او کوشش کد که عیسیٰ ره بنگره.

نان ددو د پنج هزار

۱۰ وختیکه رسولا پس آمد، اونا چیزای ره که انجام دده بود د عیسیٰ نقل کد. اوخته عیسیٰ اونا ره جدا کد و قد ازوا تنها د یگ شار د نام بیت صیدا رفت. ۱۱ ولے جمعیت مردم خبر شد و از پشت شی رفت. او قد ازوا منده نبشی کده د باره پادشاهی خدا قد ازوا توره گفت و کسای ره که د شفا ضرورت دشت، شفا دد.

۱۲ نزدیک آفتو ششتو امو دوازه رسول د پیش شی آمده گفت: "مردم ره رخصت کو که د آغیلا و منطقه های گرد-و-بر رفته بلده خو شواجای و نان پیدا کنه، چراکه مو د اینجی د یگ بیابو آستی." ۱۳ عیسیٰ د جواب ازوا گفت: "شمو بلده ازوا یگو چیز بدید که بخوره."

اونا گفت: "مو بعبیر از پنج نان و دو ماهی دیگه چیز ندی؛ ای بس نمونه جز که بوری و بلده پگ امزی مردم نان بخری." ۱۴ چون اونا تقریباً پنج هزار مرد بود. پس عیسیٰ د یارای خو گفت: "اونا ره د دل های پنجاه نفری بشندید." ۱۵ اونا امو رقم کد و پگ ره شند. ۱۶ اوخته عیسیٰ امو پنج نان و دو ماهی ره گرفت و سون آسمو توخ کده شکرگزاری کد و اونا ره ثوته کده د یارای خو دد تا د پیش مردم بیله. ۱۷ پس تمام مردم خورده سیر شد و اونا ثوته-و-پرچه باقی منده شی ره که جم کد، دوازه سبد پر شد.

اقرار پترس د باره عیسیٰ

۱۸ یگ روز وختیکه عیسیٰ تنهای خو دعا مود و یارای شی قد شی قتی بود، او ازوا پرسان کد: "مردم چی موگیه، که ما کی آستم؟" ۱۹ اونا د جواب شی گفت: "بعضی ها موگیه که تو یحیای تعمید دهنده آستی، بعضی های دیگه ایلیاس پیغمبر و بعضی های دیگه ام موگیه که یکی از پیغمبرای قدیم دوباره زنده شده." ۲۰ عیسیٰ دزوا گفت: "شمو چی موگید که ما کی آستم؟" پترس د جواب شی گفت: "تو مسیح خدا آستی."

عیسیٰ د باره مرگ خو پیشگویی مونه

۲۱ لیکن عیسیٰ یارای خو ره منع کد و دزوا امر کد که ای توره ره د هیچ کس نگیه. ۲۲ او گفت: "لازم آسته که «باچه انسان» رنج-و-عذاب کلو بنگره و د وسیله ریش سفیدا، پیشوایون عالی مقام و عالمای دین رد شده کشته شنه و د روز سوم دوباره زنده شنه."

۲۳ اوخته او د پگ مردم گفت: "اگه کسی میخایه که از مه پیروی کنه او باید خود خو ره انکار کنه و صلیب خو ره باله کده از پشت ازمه بییه. ۲۴ چون هر کسی که بخایه جان خو ره نجات بدیه، او ره از دست میدیه، مگم هر کسی که بخاطر ازمه جان خو ره از دست بدیه، او ره نجات میدیه. ۲۵ چون بلده انسان چی فایده دره که تمام دنیا ره د دست بیره، مگم جان خو ره از دست بدیه یا تلف کنه؟ ۲۶ پس هر کسی که از مه و از تورای مه ننگ دشته بشه، «باچه انسان» ام وختیکه د بزرگی-و-جلال خود خو و د جلال آته آسمانی و ملایکه های مقدس مییه، ازو ننگ مونه. ۲۷ مگم ما حقیقت ره دز شمو مومگم: بعضی کسای که د اینجی ایسته یه مزه مرگ ره نمیچشه تا پادشاهی خدا ره ننگره."

تبدیلی شکل مسیح

۲۸ هشت روز بعد امزی تورا عیسیٰ پترُس و یوحنا و یعقوب ره قد خُو گرفته د بِلِه یگ کوه رفت تا دُعا کنه. ۲۹ د حالیکه او دُعا مَوکد نُمای چهره شی تغییر کد و کالای شی رقم نُور سفید شد. ۳۰ اوخته بے بلغه دُو مرد قد ازو د توره گفتو شد که اونا موسیٰ و ایلیاس بود. ۳۱ اونا د بزرگی-و-جلال ظاهر شد و د باره رفتون مسیح از ای دُنیا که د اورشلیم واقع شدنی بود، توره مَوگفت.

۳۲ دَمزُو غَیت چیمای پترُس و رفیقای شی از خاو گِرنگ شُد. مگم وختیکه اونا کاملاً بیدار شد، بزرگی-و-جلال عیسیٰ و امو دُو مرد ره که قد شی ایسته بود، دید. ۳۳ د حالیکه امو دُو نفر از عیسیٰ جدا موشد، پترُس دَزُو گفت: "اُستاد، کلو خُوب آسته که مو د اینجی آستی. اجازه بدی که سه سایبان جور کنی: یگ بلده ازتو، یگ بلده موسیٰ و یگ ام بلده ایلیاس." پترُس هیچ نَموفامید که چی مَوگه. ۳۴ او دَزُو توره مَوگفت که یگ اُور آمده د بِلِه ازوا سایه کد و غَیتیکه اونا د اُور داخل موشد، یارا ره وهم گرفت. ۳۵ اوخته از اُور یگ آواز آمده گُفت: "اینمی باچه مه آسته، اینتخاب شده مه؛ از اید شی شینید!"

۳۶ وختیکه آواز بند شد، عیسیٰ تنهای خُو د اونجی بود. ولے اونا دان خُو ره گرفت و دَمزُو روزا د هیچ کس د باره چیزی که دیدد نقل نکد.

جور شدنِ آدمِ چندی

۳۷ روزِ دیگه شی وختیکه اونا از کوه تاه شد، یگ جمعیتِ کتیه مردم دَم راه عیسیٰ آمد. ۳۸ اوخته یگ نفر از مینکل مردم چینگ زده گُفت: "اُستاد، ما د پیش تو زاری مَوئم که د بِلِه باچه مه یگ نظرِ لطف کُو، چراکه امی یگ اولاد ره دَرَم و بس. ۳۹ بے بلغه او ره یگ روح ناپاک میگیره و اویگدم چینگ میزنه و د سر شی حمله مییه، د اندازه که از دان شی قف بر موشه؛ امو روح او ره کلو فشار میدیه و د سختی ایله مونه. ۴۰ ما د پیش یارای تو عذر-و-زاری کدم که امو روح ره بر کنه، مگم اونا نتنست." عیسیٰ د جواب شی گُفت: "ای نسلِ بے ایمان و گمراه، تا کی قد شمو بشم و شمو ره تحمّل کنم؟ باچه خُو ره اینجی بیر."

۴۲ غَیتیکه باچه میمد جن او ره د زمی زد و سر شی حمله اُورد، لیکن عیسیٰ د بِلِه روح ناپاک هَیت کده باچه ره شفا دد و او ره تسلیم آته شی کد. ۴۳ و پگ از بزرگی خُدا خیرو مند.

عیسیٰ بسم د باره مرگ خُو پیشگویی مونه

د حالیکه پگ مردم از کارای عیسیٰ حیرت زده شُد، او د یارای خُو گُفت: ۴۴ "ای توره ها ره د گوش خُو بگیرید: «باچه انسان» د دست مردم تسلیم موشه." ۴۵ مگم اونا مقصد توره شی ره نفامید و ای توره ازوا تاشه مند تا پی نبره. و اونا ترس خورد که د ای باره ازو پُرسان کنه.

کی د مینکل مردم بزرگ آسته؟

۴۶ یگ بحث د مینکل ازوا باله شد که کدم ازوا بزرگتر آسته. ۴۷ اوخته عیسیٰ فکر های دل ازوا ره پی بُرد و یگ بچکیچه ره گرفته د پالوی خُو ایستلجی کد ۴۸ و دزوا گُفت: "هر کسی که امی بچکیچه ره د نام ازمه قبول کنه، مره قبول کده و هر کسی که مره قبول کنه، امو ره قبول کده که مره ریبی کده. پس کسی که د مینکل شمو از پگ کده ریزه تر بشه، بزرگترین آسته."

کسی که دَ ضِدِ شُمُو نَبْشَه، اُو قَدِ شُمُو آسْتَه

۴۹ اوخته یوَحْتًا کُفْتُ: "اُستاد، مو یگ نفر ره دیدی که دَ نامِ اَزتُو جِنیاتِ ره بُر مُوکد و مو اُو ره مَنعِ کدی، چراکه اُو از جمِ ازمو نَبُود." ۵۰ لیکن عیسی دَزُو کُفْتُ: "اُو ره مَنعِ نَکُنید، چُون کسی که دَ ضِدِ شُمُو نَبییه اُو قَدِ شُمُو یه."

تَعْصِبِ مَرْدُمِ سَامِرَه

۵۱ وختیکه زمانِ رفتونِ عیسی دَ عالمِ باله نزدیک موشد، اُو قَدِ اِرادهِ محکمِ رُخِ سُونِ اورُشَلیمِ کده رَیِ شُد. ۵۲ اُو قاصدا ره پیشلون خُو رَیِ کد و اونا رفته دَ یکی از اَغیلایِ سَامِرَه داخلِ شُد تا بلده اَزو تیارِی بَگیره. ۵۳ مگم مَرْدُمِ سَامِرَه قَدِ عیسی خوش آمد نکد، چراکه رُخِ اَزو سُونِ اورُشَلیمِ بُوَد و دَ اُونجی مورفت. ۵۴ وختی یارایِ شیِ یَعقُوبِ و یوَحْتًا ایِ کار ره دید، کُفْتُ: "یا مَولا، آیا میخاهی که مو درخاست کنی که آتَشِ از آسمو تا بییه و امیا ره از بَینِ بَبره، [اُمُو رَقمِ که اِلیاسِ کد]؟" ^a

۵۵ لیکن عیسی دَورِ خورده اونا ره سرزنش کد [و کُفْتُ، "شُمُو نَمیدنید که از کُدَمِ روحِ آسْتید. ۵۶ چُون «باچه اِنسان» نَمده که نابُود کنه، بلکه اَمده که نِجاتِ بَدیه." ^b] اوخته اونا دَ یگِ اَغیلِ دِیگه رفت.

شرط های پَیروی از عیسی

۵۷ وختیکه اونا دَ راهِ رَیِ بُوَد، یگ نفر دَ عیسی کُفْتُ: "هر جای که بوری ما از پُشتِ تُو مییم." ۵۸ و له عیسی دَزُو کُفْتُ: "روباه ها غارِ دَره و مَرغَکویِ آسمو وورِ دَره، مگم «باچه اِنسان» جای سر ایشتو ام نَدَره." ۵۹ و اُو دَ یگِ نفرِ دِیگه کُفْتُ: "از پُشتِ مه بیه." مگم اُو کُفْتُ: "یا مَولا، بیلِ که اَوَّلِ رفته آتِه خُو ره دَفنِ کُم." ۶۰ لیکن عیسی دَزُو کُفْتُ: "بیلِ که مُرده ها، مُرده های خُو ره دَفنِ کنه، و له تُو بورُو و خوشخبریِ پادشاهیِ خُدا ره اِعلانِ کُو."

۶۱ و یگِ نفرِ دِیگه کُفْتُ: "یا مَولا، ما از پُشتِ تُو مییم، لیکن اِجازهِ بَدیِ که اَوَّلِ رفته از خاتوارِ خُو خُداحافظیِ کُم." ۶۲ مگم عیسی دَزُو کُفْتُ: "کسی که دِستِ شیِ دَ قَلبِه بَشَه و پُشتِ سرِ خُو تُوخِ کنه، اُو دَ پادشاهیِ خُدا سَمِ نَمییه."

رَیِ کدُونِ هفتادِ پَیرو

۱ بعد اَزو مَولا هفتادِ نفرِ دِیگه ره تعیینِ کد و اونا ره دُو دُو نفرِ پیشلون خُو دَ هر شارِ و جایی که خود شیِ رفتنی بُوَد رَیِ کد. ۲ پیش از رَیِ کدو اُو دَزُوا کُفْتُ: "حاصلِ کَلو آسْتَه، لیکن کارگرِ کم. امزیِ خاطرِ از صاجِبِ حاصلِ خاهشِ کُنید که کارگرا ره بلده جمِ کدُونِ حاصلِ خُو رَیِ کنه. ۳ حَرکتِ کُنید. اینه، ما شُمُو ره مِثَلِ باره گو دَ مینکلِ گَرگا رَیِ مُونم. ۴ خَلطِه پَسه، بوغچه و چپلیِ قَدِ خُو نَبرید و قدِ هیچِ کسِ دَ راهِ سلام-و-علیکِ نَکُنید. ۵ دَ هر خانه که داخلِ موشید، اَوَّلِ بَگید: 'سلامتی-و-آرامشِ دَمزیِ خانه بَشَه.' ۶ اگه دَ اُونجی یگِ آدمِ صُلاحِ طلبِ بَشَه، سلامِ شُمُو دَ بله اَزو قرارِ میگیره؛ لیکن اگه نَبَشَه، سلامِ شُمُو پس دَ خودونِ شُمُو مییه. ۷ دَمزُو خانه بُمَنید و هر چیزی که مییدیه بَخورید و وُچی کُنید، چراکه کارگرِ حقدارِ مُزدِ خُو آسْتَه. پس خانه دَ خانه نَگردید.

۸ دَ هر شارِ که داخلِ موشید و مینگرید که قدِ شُمُو خوش آمد مونه، اوخته هر چیزی ره که دَ پیشِ شُمُو ایشت، بَخورید؛ ۹ و ناجورایِ ره که دَ اُونجی آسْتَه شفا بَدید و دَزُوا بَگید که 'پادشاهیِ خُدا دَزِ شُمُو نزدیکِ شُدَه.' ۱۰ مگم دَ هر شارِ که

^a ۹:۵۴ متنی داخلِ قَوسِ دَ بعضی نُسَخه ها و جُود نَدَره. ^b ۹:۵۶ متنی داخلِ قَوسِ دَ بعضی نُسَخه ها و جُود نَدَره.

داخلِ موشید و مینگرید که قد شمو خوش آمد نمونه، اوخته د کوجه های شی رفته بگید: ^{۱۱} 'حتی خاکِ شار شمو ره که د بله پایای موشسته، د خلاف شمو تک میزنی. مگم بدنید که پادشاهی خدا نزدیک شده. ^{۱۲} ما دز شمو موگم که د روز قضاوت بلده سدوم مجازات سبکتر موشه نسبت د امزو شار.

سرزنش مردمای بی ایمان

^{۱۳} وای د حال تو ای خورزین! و وای د حال تو ای بیت-صیدا! چون معجزای که د منبه از شمو ظاهر شد، اگه د صور و صیدون ظاهر موشد، اونا غدر وخت پیش پلاس موبوشید و د خگشتر شسته تویه موکد. ^{۱۴} مگم آلی د روز قضاوت بلده صور و صیدون مجازات سبکتر موشه نسبت دز شمو. ^{۱۵} و تو، ای کفرناحوم، آیا تا آسمو سر تو بلند موشه؟ نه، تو د قار عالم مرده ها سرنگون موشی!

^{۱۶} کسی که از آید شمو شنه، از آید از مه شده و کسی که شمو ره رد کنه، مره رد کده و کسی که مره رد کنه، امو ره رد کده که مره ری کده.

پس آمدون هفتاد پیرو

^{۱۷} و او هفتاد پیرو د خوشی پس آمده گفت: "یا مولا، د نام از تو حتی جنیات ام از آید مو موشه." ^{۱۸} عیسی دزوا گفت: "ما شیطو ره دیدم که مثل آتشک از آسمو تاه افتد. ^{۱۹} اینه، ما دز شمو قدرت-و-اختیار ددیم که د بله مارها و گزدمها لغه کنید و د بله تمام قدرت های دشمو زور بشید؛ و هیچ چیز دز شمو ضرر رسنده نمیتنه. ^{۲۰} مگم بلده ازی خوشی نکنید که ارواح ناپاک از آید شمو موشه، بلکه بلده ازی خوشی کنید که نام های شمو د عالم باله نوشته شده."

اختیارات مسیح

^{۲۱} د امزو غیت عیسی د وسیله روح القدس خوشی کده گفت: "ای آته، صاحب آسمو و زمی، از تو شکرگزاری مونم که ای چیزا ره از آدمای دانا و هوشیار تاشه کده و بلده بچکیچای ریزه برملا کده. ارے ای آته، چون خاست-و-اراده از تو امی بود.

^{۲۲} آته مه تمام چیزا ره دز مه تسلیم کده؛ هیچ کس نمیدنه که باچه کی آسته بغير از آته و امی رقم هیچ کس نمیدنه که آته کی آسته بغير از باچه و بغير از کسای که باچه بخایه دزوا برملا کنه."

^{۲۳} اوخته روی خو ره سون یارای خو دور دد و تاشکی دزوا گفت: "نیک د بخت چیمای شمو که امو چیز ره مینگره که شمو مینگرید. ^{۲۴} چون ما دز شمو موگم که غدر پیغمبرا و پادشایو آرزو دشت که چیزی ره که شمو مینگرید بنگره، ولے ندید و چیزی ره که شمو میشتنوبد بشنوه، مگم نشنید."

مهم ترین حکم

^{۲۵} د امزو غیت یگ عالم شریعت باله شده بلده آزمایش از عیسی سوال کد: "استاد، ما چی کار کنم تا صاحب زندگی ابدی شئم؟" ^{۲۶} او دز شی گفت: "د تورات چی نوشته یه؟ و تو او ره چی رقم میخانی؟" ^{۲۷} او د جواب عیسی گفت: "خداوند، خدای خو ره قد تمام دل و تمام جان و تمام قوت و تمام عقل خو محبت کو و همسایه خو ره رقم خود خو آلی"

دوست داشته بش. ^{۲۸} † عیسی دَزُو گُفت: "تُو جوابِ دُرُست دَدی. امی ره انجامِ بدی و تُو زنده مومنی. " ^{۲۹} لیکن او که می‌خواست خود ره حق ثابت کنه از عیسی پُرسان کد: "همسایه مه کی آسته؟"

قَصِه عیسی دَ باره یگ سامری نیکوکار

^{۳۰} عیسی دَ جوابِ شی گُفت: "یگ آدم از اورشلیم طرفِ شارِ اریحا مورفت که دَ دستِ دُزا اُفتد. اوخته اونا او ره لُچ کده لث-و-کوب کد و نیم جان ایله کده رفت. ^{۳۱} تصادفی، یگ پیشوا امزو راه تیر موشد. وختیکه امو نفر ره دید، از دیگه بغلِ راه تیر شد. ^{۳۲} امی رقم یگ لای^a ام وختیکه دَ اونیجی آمد و او ره دید، از دیگه بغلِ راه تیر شد. ^{۳۳} لیکن یگ مُسافرِ وختیکه دَ نزدیکِ ازو آمد و او ره دید، دلِ شی دَ حالِ ازو سوخت. ^{۳۴} اوخته دَ پیش شی آمده زخمای ازو ره قد شراب شُشت و روغو چرب کده بسته کد. بعد ازو او ره دَ بِلَه اَلاغ خُو سوار کده دَ مُسافرِخانه اُورد و از شی نگاه‌داری کد. ^{۳۵} روز دیگه شی نفرِ سامری دُو دینار ره بُر کده دَ صاحبِ مُسافرِخانه دد و دَزُو گُفت: 'ای آدم ره خُوب نگاه کُو و هر قدر که کلوتر ازی خرچ کنی، وختیکه پس آمدم دَز تُو میدم.' ^{۳۶} آلی دَ نظر تُو کُدم امزی سه نفر همسایه امزو آدم بود که دَ دستِ دُزا اُفتد؟" ^{۳۷} عالمِ شریعت گُفت: "امو کسی که دَزُو دِلسوزی کد. " اوخته عیسی دَزُو گُفت: "بورو، تُو ام امو رقم کُو."

مُلاقاتِ عیسی دَ خانه مَرِتا و مَرِیم

^{۳۸} دَ حالیکه اونا مورفت، عیسی دَ یگ آغیل داخل شد و دَ اونیجی یگ خاتو دَ نامِ مَرِتا او ره دَ خانه خُو مهمو کد. ^{۳۹} مَرِتا یگ خوار دشت دَ نامِ مَرِیم. مَرِیم دَ پیش پای عیسی شششد و توره شی ره گوش موكد. ^{۴۰} لیکن مَرِتا که بخاطرِ کارای کلو هوشپرک شدد دَ پیش عیسی آمده گُفت: "یا مولا، آیا مُتَوَجِه نیستی که خوار مه مَره تنها ایله کده تا تمامِ کار ره ما انجام بدم؟ پس او ره تَش کُو که قدمه کومک کنه." ^{۴۱} مگم عیسی دَ جوابِ شی گُفت: "مَرِتا، مَرِتا! تُو دَ وسیله چیزای کلو هوشپرک و ورخطا موشی، ^{۴۲} لیکن فقط یگ چیز لازم آسته؛ و مَرِیم امو حصه خُوب ره انتخاب کده که ازو گِرِفته نموشه."

عیسی دُعا کدو ره دَ یارای خُو یاد میدیه

۱ یگ روز عیسی دَ یگ جای دُعا موكد. وختیکه دُعی شی خلاص شد، یکی از یارای شی دَزُو گُفت: "یا مولا، دُعا کدو ره دز مو یاد بدی، امو رقم که یحیی دَ پیروای خُو یاد دد." ^۲ عیسی دَزُوا گُفت: "هر وختیکه دُعا مونیب اینی رقم بگید:
'ای آته آسمانی، نام تُو مُقدّس باد؛
پادشاهی تُو بییه؛
^۳ نانِ روزانه مو ره هر روز دز مو بدی؛
^۴ گناهای مو ره ببخش،
چون مو ام قرضدارای خُو ره موبخشی^b
و مو ره دَ آزمایش قرار ندی."

^a ۱۰:۳۲ لاویا خدمتگاری خانه خُدا بود. ^b ۱۱:۴ یعنی مو ام کسای ره که دز مو بدی کده موبخشی.

† ۱۰:۲۷ لاویا ۱۸:۱۹

۵ اوخته عیسیٰ دَزُوا گُفت: "فرض کُنید که یکی از شُمو یگ رفیق دَشته بَشه و دَ نیمِ شاو دَ پیش ازُو رفته بُگیه: 'برار، سِه نان دَز مه قرض بَدی. ۶ چُون یکی از دوستای مه از سَفر دَ خانِه مه آمده و ما هیچ چیز نَدَرُم که دَ پیش شی بیلم.' اوخته او از مَنِه خانِه بُگه: 'مَره آزار ندی! آلی درگه قُلف شُدِه و ما و بچکیچای مه دَ جاگه دَر آمدے؛ ما نَمیتُم که باله شُدِه دَز تُو یگو چیز بَدُم. ۸ مگم ما دَز شُمو مُوگم: حتی اگه او از رُوی دوستی باله نَشَنه و دَزُو یگو چیز ندیه، ولے از خاطر شَلَه شُدون شی، او باله مُوشه و هر چیزی که دوست شی ضرورت دَشته بَشه، دَ زشی میدیه. ۹ امزی خاطر ما دَز شُمو مُوگم: طلب کُنید و دَز شُمو دده مُوشه؛ بپالید و شُمو پیدا مُونید؛ تَحَنخ کُنید و درگه بلده شُمو واز مُوشه. ۱۰ چُون هر کسی که طلب کُنه دَ دست میره و هر کسی که بپاله پیدا مُونه و هر کسی که تَحَنخ کُنه، درگه بلده شی واز مُوشه. ۱۱ آیا دَ مینکل شُمو اُطور آته پیدا مُوشه که اگه باچه شی ازُو ماهی طلب کُنه، او دَ جای ماهی دَزُو مار بَدیه؟ ۱۲ یا اگه خَیگینه طلب کُنه، بلده شی دُمکَجک بَدیه؟ ۱۳ پس اگه شُمو که آدمای شَریر اَسْتید، مُوفامید که چی رقم تَحفه های خُوب دَ بچکیچای خُو بَدید، چیتس کلوتر آته آسمانی روح اَلْقُدس ره بلده کسای میدیه که از شی طلب مُونه."

تَهْمَت دَ بِلَه عیسیٰ

۱۴ یگ روز عیسیٰ یگ جن ره که دَ یگ نفر گُنگه بُود بُر مُوكد. وختیکه جن بُر شُد، اُمُو گُنگه دَ توره گُفتو شُد و مردُم خیرو مند. ۱۵ لیکن بعضی ازوا گُفت: "او جنیات ره دَ وسیله بعلزبُول سردسته جنیات بُر مُونه."

۱۶ و یگ تعدادِ دیگه از رُوی آزمایش ازُو تقاضای مُعجزه آسمانی کد. ۱۷ لیکن عیسیٰ فِکرای ازوا ره پی بُرد و دَزُوا گُفت: "هر مَمَلکت که دَ ضِدِ خود خُو تقسیم تقسیم شُنه، بیرو مُوشه و هر خانوار که دَ ضِدِ خانوار خُو تقسیم شُنه سرنگون مُوشه. ۱۸ اگه شیطو دَ ضِدِ خود خُو تقسیم تقسیم شُنه، پس پادشاهی شی چطور برقرار مُومنه؟ چُون شُمو مُوگید که ما دَ وسیله بعلزبُول جنیات ره بُر مُونم. ۱۹ اگه ما دَ وسیله بعلزبُول جنیات ره بُر مُونم، پیروای از شُمو دَ وسیله چیز خیل اونا ره بُر مُونه؟ امزی خاطر اونا دَ بِلَه شُمو قضاوت مُونه. ۲۰ لیکن اگه ما قد قدرتِ خُدا جنیات ره بُر مُونم، بدنید که پادشاهی خُدا دَ بین شُمو آمده."

۲۱ وختیکه یگ آدم زورثو و مُسَلح از قلعه خُو نگاهوانی مُونه، مال-و-دارایی ازُو محفوظ آسته. ۲۲ لیکن وختیکه یگ آدم زورثوتر دَ بِلَه شی حمله کُنه، دَ بِلَه ازُو زور مُوشه و سَلاح ازُو ره که دَ بِلَه شی اِعْتِماد مُوكد، گِرَفته موبره و وُلجِه شی ره تقسیم مُونه.

۲۳ هر کسی که قد ازمه نییه، دَ ضِدِ مه آسته و هر کسی که قد ازمه جم نَموکنه، او تیت پَرَک مُونه.

۲۴ وختیکه روح ناپاک از یگ آدم بُر مُوشه بلده آرام گِرَفتو دَ جای های خُشک موره، مگم پیدا نَمیتنه. اوخته او مُوگیه: 'پس دَ خانِه خُو مورم، امزو جای که آمدم.' ۲۵ وختیکه پس میبه، او اُمُو خانه ره جارو شُدِه و مُنظَم مینگره. ۲۶ اوخته او رفته هفت روح دیگه ره که بدتر از خود شی آسته میره و اونا دَ اُونجی داخل شُدِه جای-د-جای مُوشه؛ و آخر کار حالتِ امزو نفر بدتر از اوّل شی مُوشه."

۲۷ دَمَزُو مَجَل که عیسیٰ توره مُوگفت یگ خاتو از مینکل جمعیت آواز خُو ره بلند کد و دَزُو گُفت: "نیک دَ بختِ امزو آبه که تُو ره زیده و دَز تُو شیر دده!" ۲۸ لیکن عیسیٰ گُفت: "نه، نیک دَ بختِ کسای که کلامِ خُدا ره گوش میگیره و دَزُو عمل مُونه."

a ۱۱:۱۱ دَ بعضی نُسخه ها اینی رقم نوشته یه: "اگه باچه شی از او نان طلب کُنه، او بلده شی سنگ بَدیه؟ یا اگه ماهی طلب کُنه، دَ جای ماهی بلده ازُو مار بَدیه؟" b ۱۱:۲۰ دَ جای «قدرت» دَ زیون یونانی «کلک» نوشته یه.

درخواست بلده مُعجزه

^{۲۹} وختیکه مردم دَ گردِ عیسیٰ کلو جم شد، او دَ توره خُو اِدامه دَده گُفت: "ای نسلِ شَریرِ مُعجزه طلب مونه. مگم هیچ مُعجزه دزوا نیشو دَده نُموشه بَعیر از مُعجزه یونس پیغمبر. ^{۳۰} چون امو رقم که یونس بلده مردم نینوا از طرفِ خُدا یگ علامت بود، امو رقم «باچه انسان» ام بلده امزی نسل یگ علامت موشه. ^{۳۱} ملکه جنوب دَ روزِ قضاوتِ قد مردم امزی نسل باله موشه و امیا ره محکوم مونه، چون او از دُورترین منطقه دُنیا آمد تا حکمتِ سلیمان ره گوش بگیره؛ و آلی یگو کس بزرگتر از سلیمان دَ اینجی آسته. ^{۳۲} دَ روزِ قضاوتِ مردم نینوا قد امزی نسل ایسته موشه و ای نسل ره محکوم مونه، چراکه مردم او زمان بخاطرِ موعظه یونس توبه کد؛ و آلی یگو کس بزرگتر از یونس دَ اینجی آسته.

تعلیم دَ باره نُورِ باطنی

^{۳۳} هیچ کس چراغ ره روشو نمونه که او ره دَ یگ جای تاشه یا دَ زیر کاسه بیله، بلکه دَ بله چراغدان میله تا کسای که داخل مییه روشنی شی ره بنگره. ^{۳۴} چیم چراغِ جان آسته. پس اگه چیم تو بینا بشه، تمام وجود تو روشو آسته. لیکن اگه چیم تو فاسد بشه، وجود تو ام دَ تریکی آسته. ^{۳۵} امزی خاطر هوش خُو ره بگیر، نشنه روشنی که دَ وجود تو آسته دَ تریکی تبدیل شنه. ^{۳۶} پس اگه تمام وجود تو روشو بشه و هیچ حصه شی دَ تریکی نبشه، اوخته کاملاً روشو آسته، مثل روشنی چراغی که قد نور خُو دز تو روشنی میدیه."

عیسیٰ رهبرای مذهبی ره سرزنش مونه

^{۳۷} وختیکه تورای عیسیٰ خلاص شد یکی از فریسیا او ره بلده چاشت مهمو کد. پس عیسیٰ رفت و سر دسترخون ازو نشست. ^{۳۸} مگم امو فریسی وختی دید که عیسیٰ پیش از نان دستای خُو ره نشست، او تعجب کد. ^{۳۹} اوخته مولا عیسیٰ دزو گُفت: "شمو فریسیا برون پیله و مشقاب ره پاک مونیید، ولی درون خودون شمو پُر از حرص و شرارت آسته. ^{۴۰} ای آدمای بے عقل! آیا، امو که برو ره جور کده، درون ره ام جور نکده؟ ^{۴۱} پس از چیزی که درید خیرات بدید و بنگرید که تمام چیزا بلده شمو پاک موشه.

^{۴۲} وای دَ حال شمو ای فریسیا، چون شمو از نعناع و اسپند و از هر رقم سوزی ده-یگ میدید، مگم عدالت و محبتِ خُدا ره نادیده میگیرید. اینمیا ره شمو باید انجام میدید بدون که دیگای شی ره نادیده میگرفتید. ^{۴۳} وای دَ حال شمو ای فریسیا! چون شمو چوکی های مهم ره دَ عبادت خانه ها و سلام-و-احترام ره دَ بازار خوش درید. ^{۴۴} وای دَ حال شمو، چون شمو مثل قبر های نامعلوم آستید که مردم دَ بله ازوا راه موره و نموفامه که دَ اونجی چی آسته."

^{۴۵} یکی از عالمای شریعت دَ جوابِ عیسیٰ گُفت: "استاد، تو قد امزی تورای خُو دز مو بے احترامی مونی. ^{۴۶} اوخته عیسیٰ گُفت: "وای دَ حال از شمو ام ای عالمای شریعت، چون بار های ره دَ بله مردم بار مونیید که بردون شی سخت آسته، مگم خودون شمو یگ کلک خُو ره ام دز شی دَکه نمیدید. ^{۴۷} وای دَ حال شمو، چراکه شمو قبر های پیغمبرای ره آباد مونیید که بابَه کلونای شمو اونا ره کشته. ^{۴۸} و دمزی رقم شمو دَ باره بابَه کلونای خُو شاهدهی میدید و اعمال ازوا ره تایید مونیید، چراکه اونا پیغمبرا ره کشت و شمو قبر های ازوا ره آباد مونیید. ^{۴۹} امزی خاطر حکمتِ خُدا مویگه: 'ما بلده ازوا پیغمبرا و رسولا ره ربی مومم و اونا بعضی های شی ره موکشه و بعضی های شی ره آزار-و-اذیت مونه. ^{۵۰} ای ره گُفت تا خونِ پگ پیغمبرای که از شروع دُنیا ریختند شده امزی نسل بازخواست شنه: ^{۵۱} از خونِ هابیل گرفته تا خونِ زکریا که او دَ بین قربانگاه و خانه خُدا کشته شد. اَرے، ما دز شمو مومم که امزی نسل بازخواست موشه. ^{۵۲} وای دَ حال شمو،

ای عالمای شریعت! شُمو کِلی شناختِ پادشاهی خُدا ره گِرفیتید. خودون شُمو داخلِ نُموشید و کسای که میخایه داخلِ شُنه، اونا ره مَنع مَوکُنید.

^{۵۳} وختیکه عیسی ازونجی بُر شد، عالمای دین و فریسیا قد ازو سخت دَ مُخالَفَت کدو شد و دَ باره چیزای کلو ازو سوال کد؛ ^{۵۴} اونا دَ گیتِه شی بُود که یگو توره از دانِ ازو بُر شُنه تا او ره دَ دام بِنَدَزه.

پرهیز از رباکاری

۱۲ دَمَزو غَیت که هزارها نفر جم شُدُد و دَ اندازه کلو بُود که دَ بلِه پای یگدیگه خُو بُر موشد، عیسی اَوّل قد یارای خُو دَ گب زَدو شد و گُفت: "از خمیرمایه فریسیا یعنی از رباکاری ازوا احتیاط کُنید. ^۲ هیچ چیزی پوشیده نیسته که بَرَملا نَشُنه و هیچ چیزی تاشه نییه که معلومدار نَشُنه. ^۳ امزی خاطر چیزی که دَ تریکی گُفتید، دَ روشنی شنییده موشه و چیزی ره که دَ پُشتِ درگه های بَنَد شُک زَدِه گُفتید از بلِه بام ها اعلان موشه."

از انسان نترس، بلکه از خُدا بترس

^۴ "دوستای مه، دَز شُمو مَوگُم، از کسای که جِسم ره مَوکُشه و بعد ازو هیچ چیز نَمیتنه ترس نَخورید. ^۵ مگم ما دَز شُمو مَوگُم که از کی بترسید: امزو بترسید که بعد از کُشتو قُدرت دَره که دَ دوزخ بِنَدَزه. آرے، ما دَز شُمو مَوگُم که ازو بترسید! ^۶ آیا پَنج مَرغک دَ دُو پیسه سَودا نُموشه؟ باوجودِ ازی ام یکی ازوا از نظر خُدا پَرُمُشت نُموشه. ^۷ حتی موی های سر شُمو پگ شی دَ پیش ازو حساب شُدِه. پس ترس نَخورید، چُون آرزشِ از شُمو باله تر از هزاران مَرغک آسته.

اقرار پیمانِ قد مسیح

^۸ ما دَز شُمو مَوگُم: هر کسی که مَره دَ پیشِ مَرُدَم اقرار کُنه، «باچه انسان» ام او ره پیشِ ملایکه های خُدا اقرار مونه. ^۹ مگم هر کسی که مَره پیشِ مَرُدَم انکار کُنه، ما ام او ره دَ پیشِ ملایکه های خُدا انکار مَوئم. ^{۱۰} هر کسی که دَ ضِدِ «باچه انسان» توره بُگیه، بخشیده موشه. لیکن هر کسی که دَ ضِدِ روحِ اَلْقُدس کُفرگویی کُنه، بخشیده نَموشه.

^{۱۱} وختیکه شُمو ره دَ عبادت خانه ها و دَ پیشِ حُکمرانا و آدمای قُدرتمند موبره، غُصه نَکُنید که چی رقم از خود دِفاع کُنید و چی بُگید. ^{۱۲} چُون دَ امزو غَیت روحِ اَلْقُدس دَز شُمو یاد میدیه که شُمو باید چی بُگید."

مثلِ آدمِ دولتَمند

^{۱۳} یگ آدم از مینکلِ مَرُدَم دَ عیسی گُفت: "اُستاد، دَ برار مه بُگی که میراثِ آتِه مو ره قد ازمه تقسیم کنه." ^{۱۴} عیسی دَ جوابِ ازو گُفت: "او آدم، کی مَره دَ مینکلِ شُمو قاضی یا تقسیم گر مقرر کده؟"

^{۱۵} اوخته عیسی دَ مَرُدَم گُفت: "خبردار بشید! از جِرس-و-طَمع دُوری کُنید، چراکه زندگیِ انسان دَ مال-و-دولتِ پَریمو بَسَتگی ندره." ^{۱۶} بعد ازو عیسی اینی مثل ره دَزوا گُفت: "زمینِ یگ آدمِ دولتَمند بلده شی حاصلِ کلو دَد. ^{۱۷} اوخته او قد خود خُو فکر کده گُفت: 'ما چیز کار کُئم، چُون جای ندرم که حاصلاتِ خُو ره دَ اُونجی دَ خیره کُئم.' ^{۱۸} پس او گُفت: 'ما اینی کار ره مَوئم: دَی خانه های خُو ره خراب کده دَی خانه های کُنه تر جور مَوئم و تمام حاصلات و مال های خُو ره دَ اُونجی دَ خیره مَوئم؛ ^{۱۹} و دَ خود خُو مَوگُم: 'او آدم، مالِ پَریمو دَ خیره کدے که بلده چندین سال بَس آسته. آلی آرام ششته عیش و نوش کُو و خوش بَش.' ^{۲۰} مگم خُدا دَزو گُفت: 'ای آدم بے عقل! امشاو جان تو از تو گُرفته موشه و چیزای ره که جم کدے از کی موشه؟'

۲۱ امی آسته عاقبت کسی که بلده خو مال-و-دولت ذخیره مونه، مگم د پیش خدا دولت مند نیسته.

توکل و اعتماد د خدا

۲۲ بعد ازو عیسی د یارای خو گفت: "امزی خاطر دز شمو موگم: د باره زندگی خو تشویش نکیند که چی بخورید یا د باره جسم خو که چی بپوشید، ۲۳ چون زندگی از خوراک و جسم از پوشاک کده مهمتر آسته. ۲۴ زاغ ها ره بنگرید: اونا نه کشت مونه و نه درو و نه دی خانه دره و نه کندو، و له باز ام خدا روزی ازوا ره میدیه. پس آرزیش از شمو از مرغکو کده چندین برابر کلوتر آسته. ۲۵ کدم از شمو میتیند که قد غم-و-غصه خوردو یگ ساعت عمر خو ره دراز کیند؟ ۲۶ پس اگه شمو امی کار ریزه ره انجام دده نمیتیند، چرا د باره چیزای دیگه غم-و-غصه موخورد؟ ۲۷ گل های سوسن ره بنگرید که چی رقم کته موشه: اونا نه زحمت میکشه و نه میریشه، و له ما دز شمو موگیم که حتی سلیمان ام قد تمام شان-و-شوکت خو رقم یکی امزوا کالا نپوشید. ۲۸ پس اگه خدا علف دشت ره که امروز آسته و صباح د تندور آندخته موشه ای رقم مپوشنه، آیا شمو ره غدر کلو خوتر نمپوشنه، ای کم ایمانا؟ ۲۹ پس د طلب ازی نبشید که چی بخورید و چی وچی کیند، و غم-و-غصه ام نخورید، ۳۰ چراکه تمام ملت های دنیا د طلب پگ امزی چیزا آسته، مگم آته آسمانی شمو میدنه که شمو د امزی چیزا ضرورت درید؛ ۳۱ بلکه د طلب پادشاهی خدا بشید و امی چیزا ام دز شمو دده موشه.

دولت آسمانی

۳۲ ای دل ریزه، ترس نخورید، چون ای رضایت آته آسمانی شمو آسته که پادشاهی ره دز شمو عطا کنه. ۳۳ هر چیزی که درید سودا کده خیرات بدید. بلده خو خلطه های جور کیند که کهنه نموشه و بلده شمو خزانه های خلاص ناشدنی د عالم باله آسته، د جایی که دز شی نزدیک نموشه و کوبه او ره از بین نموره. ۳۴ چون د هر جای که خزانه شمو آسته، دل شمو ام د امونجی یه.

تیاری بلده پس آمدون مسیح

۳۵ کمر خو ره بسته کیند و چراغ های خو ره داغ کده تیار بشید. ۳۶ مثل کسای بشید که منتظر بادار خو آسته تا او از توی بیبه و هر غیتیکه او آمده درگه ره تخنخ کنه اونا دستی بلده شی واز کنه. ۳۷ نیک د بخت غلامای که بادار ازوا آمده اونا ره چیم د راه بنگره. ما حقیقت ره دز شمو موگم، او کمر خو ره بسته کده اونا ره سر دسترخو میشنه و دزوا خدمت مونه. ۳۸ حتی اگه او نیم شاو یا پس شاو میبه و اونا ره چیم د راه مینگره، نیک د بخت امزو غلاما. ۳۹ مگم ای ره بدیند که اگه صاحب خانه میدنست که دز د کدم ساعت میبه، او نمی ایشته که دز د خانه شی داخل شنه. ۴۰ پس شمو ام آماده بشید، چون «باچه انسان» د ساعتی میبه که شمو انتظار شی ره ندرید.

مثل نوکر وفادار و بی وفا

۴۱ پترس د عیسی گفت: "یا مولا، ای مثل ره تنها بلده ازمو گفتی یا بلده پگ؟" ۴۲ مولا عیسی گفت: "کی آسته امو ناظر صادق و دانا که بادار شی او ره د بله دیگه خدمتگارا مقرر کنه تا او حق خوراک ازوا ره د سر وخت دزوا بدیه؟ ۴۳ نیک د بخت امزو غلام که وختی بادار شی میبه، او ره سر کار مینگره. ۴۴ ما حقیقت ره دز شمو موگیم، بادار شی او ره سرپرست تمام دارایی خو مقرر مونه. ۴۵ لیکن اگه امو غلام قد خود خو بگیه، آمدون بادار مه طال خورده، و شروع د لت-و-کوب غلاما و کینزا کنه و خورده و وچی کده نشه کنه، ۴۶ اوخته بادار امزو غلام میبه، و له د روزی که او هیچ انتظار شی ره ندره و د ساعتی که او هیچ خبر ندره، و او ره تکه تکه کده قد خیانتکارا د یگ جای پورته مونه.

۴۷ اُمُو غُلام که خاست-و-اراده بادار خُو ره میدنه، ولے خود ره آماده نمونه و مُطابقِ خاست-و-اراده ازو رفتار نمونه، او غدر قمچی زده موشه. ۴۸ مگم کسی که نمیدنه و نافامیده کاری مونه که لایقِ قمچی خوردو آسته، او کم قمچی موخوره. د کسی که کلو دده شنه، ازو کلو بازخاست موشه؛ و د عهده کسی که کلو وظیفه ایشته شنه، ازو کلو تر پُرسان موشه.

اِخْتِلافات

۴۹ ما امدیم که د رُوی زمی آتش بریزم و چیتس میخایم که گاه ریختنده موشد! ۵۰ یگ عَسَلِ تعمید^۳ آسته که ما باید بگیری و چیتس زیر فشار آستم تا وختیکه او تکمیل شنه. ۵۱ آیا گمان مونی که ما امدیم تا صلح-و-آشتی ره د زمی بیرم؟ نه، بلکه ما دز شمو موگیم که ما بلده تفرقه آندختو امدیم! ۵۲ ازی بعد پنج نفر که د یگ خانه بشه جدا موشه؛ سه د خلاف دُو و دُو د خلاف سه قرار میگیره. ۵۳ آته جدا شده د خلاف باچه قرار میگیره و باچه د خلاف آته؛ آبه د خلاف دختر و دختر د خلاف آبه؛ حُسر مادر د خلاف بیری و بیری د خلاف حُسر مادر.

مَثَلِ فصل های سال و قضاوت از طرف خُدا

۵۴ اوخته عیسی د جمعیتِ مردُم گفت: "شمو وختی مینگرید که آور د طرف غرب پیدا موشه فوری موگید، بارش موباره و امطور موشه. ۵۵ وختی مینگرید که باد از طرف جنوب مییه شمو موگید، گرمی کلو موشه و امو رقم موشه. ۵۶ او ریاکارا! شمو میدنید که رُخ زمی و آسمو ره چی رقم تشخیص بدید، پس چطور زمان حاضر ره تشخیص دده نمیتنید؟"

مَثَلِ د باره توبه کدو و قضاوت از طرف خُدا

۵۷ و چرا شمو بلده خودون خُو قضاوت نمونید که چی دُرست آسته؟ ۵۸ د حالیکه قد مدعی خُو سون محکمه موری، کوشش کو که د راه قد ازو صلح کنی؛ اگه نه، او تو ره د پیش قاضی کش مونه و قاضی تو ره د دستِ عسکر تسلیم مونه و عسکر تو ره د بندی خانه میندزه. ۵۹ ما دز تو موگم، تاکه آخرین پیسه ره ندی، ازونجی بر شده نمیتنی."

توبه یا مرگ

۱۳ دَمَرُو غَیت بعضی های که د اُونجی حاضر بود، اونا د عیسی د باره نفرای خبر دد که از جلیلیه بود و پیلاتوس خُون ازوا ره قد خُون قربانی های ازوا گت کدد. ۲ عیسی دزوا گفت: "آیا شمو خیال مونی که امی جلیلی ها بخاطری که از پگ جلیلی های دیگه کده گناهکارتر بود امی رقم رنج-و-عذاب ره دیده کشته شد؟ ۳ نه! ما دز شمو موگیم، او رقم نبود، بلکه اگه از گناه های خُو توبه نکنید، پگ شمو رقم ازوا آلی نابود موشید. ۴ یا امو هژده نفری که بُرج «سیلوحا» د بله ازوا چپه شد و اونا کشته شد، آیا خیال مونی که اونا از تمام باشنده های اورشلیم کده گناهکارتر بود؟ ۵ نه! ما دز شمو موگیم، او رقم نبود، بلکه اگه از گناه های خُو توبه نکنید، پگ شمو رقم ازوا آلی نابود موشید."

مَثَلِ د باره صَبْر و حَوصِلَه خُدا

۶ بعد ازو عیسی اینی مَثَل ره گفت: "یگ آدم د باغ خُو درخت انجیر شندد. وختی او آمد که از شی میوه بچینه چیزی پیدا نتست. ۷ اوخته او د باغوان گفت: 'اینه سه سال آسته که ما مییم تا امزی درخت انجیر میوه بچینم و هنوز ام چیزی

۱۲:۵۰ عیسی مسیح د اینجی د باره میخکوب شدن خُو د صلیب توره موگه.

دَز شى پيدا نَمِيْتَنَم. اِى رِه بَزَن! زَمى رِه عَبَثِ گِرِفْتِه. ^۸ باغوان دَ جِوابِ شى گُفْت: 'صاحب، يگ سالِ دِيگِه ام او رِه بيل تا گِرْد شى رِه پاى بيل كده او رِه پارُو بَدَم. ^۹ اگِه سالِ دِيگِه ميوه كد، حُوب؛ ولِے اگِه نَكْد، اوخته او رِه بَزَن.'"

شفا دَدونِ مَرِيضِ دَ رِوزِ اَرَام

^{۱۰} يگ رِوزِ اَرَامِ عِيسَى دَ يَكى از عِبَادَتِ خانِه ها تَعْلِيمِ مِيَدَد. ^{۱۱} دَ اُونَجى يگ خاتُو بُود كِه مَدَتِ هَزْدِه سالِ گِرِفْتارِ يگ رِوح بُود كِه او رِه ضَعِيف و ناتوان كُدَد؛ پُشْتِ اَزُو كُوبِ شُدُد و راست ايستِه شُدِه نَمى تَنِسْت. ^{۱۲} وختِيكِه عِيسَى او رِه دِيد، او رِه كُوى كد و دَزُو گُفْت: "اِى خاتُو، تُو از ضَعْف-و-ناتوانى خُو خِلاصِ شُدِى!" ^{۱۳} اوخته عِيسَى دِستايِ خُو رِه دَ بِلِه اَزُو ايشْت و او فَوْرِى راست ايستِه شُدِه خُدا رِه شُكْر-و-سِپاسِ كد.

^{۱۴} مِگَم رِهْبِرِ عِبَادَتِ خانِه قارِ شُد، چراكِه عِيسَى او خاتُو رِه دَ رِوزِ اَرَامِ شفا دَدُد. پس سِرِ قارِ دَ مَرْدُمِ گُفْت: "شَش رِوزِ اَسْتِه كِه بايد دَزُوا كارِ اِنجامِ دَدِه شُنِه. دَمَزُو رِوزِ ها بِيِيد و شفا پِيِدا كُنِيِيد، نِه دَ رِوزِ اَرَام."

^{۱۵} مَولا عِيسَى دَ جِوابِ اَزُو گُفْت: "اِى اَدَمائِ رِياكار! اِيا هِر كَدَمِ شَمُو گاوِ يا اَلاغِ خُو رِه دَ رِوزِ اَرَامِ از اَوخورِ واز كده نَمُوبَرِيْد تا دَزَشى او بَدِيْد؟ ^{۱۶} پس اِى خاتُو كِه اَوْلادِه اِبْرَاهِيْمِ اَسْتِه و مَدَتِ هَزْدِه سالِ شَيْطُو اِى رِه دَ بِنْدِ خُو گِرِفْتُد، نَبايِد ازى بِنْدِ دَ رِوزِ اَرَامِ اَزادِ مَوشُد؟" ^{۱۷} وختِيكِه او امى توره رِه گُفْت، يگِ مُخالفِيْنِ شى شَرْمِنْدِه شُد، مِگَم باقى مَرْدُمِ يگ شى بَخاطِرِ كارايِ عَجِيْبى كِه دَ وَسِيْلِه اَزُو اِنجامِ شُد، خوشى مَوكَد.

كَنه شُدونِ پادشاهى خُدا دَ دُنْيا

^{۱۸} اوخته عِيسَى گُفْت: "پادشاهى خُدا رِقْمِ چِيَزخِيْلِ اَسْتِه؟ و او رِه قَدِ چِيَزخِيْلِ مانَد كَنَم؟ ^{۱۹} رِقْمِ تَخْمِ شَرَشْمِ اَسْتِه كِه يگ اَدَمِ گِرِفْتِه دَ باغِ خُو كِشْت كد و او كَنه شُدِه يگِ دِرَخْتِ جَورِ شُد و مَرَعَكُوى هَوا دَ مَنِه شاخِه هاى شى وورِ جَورِ كد." ^{۲۰} او بَسْمِ گُفْت: "پادشاهى خُدا رِه قَدِ چِيَزخِيْلِ مانَد كَنَم؟ ^{۲۱} او رِقْمِ خَويِرْمايِه اَسْتِه كِه يگِ خاتُو او رِه گِرِفْت و قَدِ سِه كاسِه اَرْدِ كَت كد تا تَمامِ خَويِرِ رَسِيِيد."

مَثَلِ رايِ تَنگ

^{۲۲} عِيسَى دَ شارَا و اَغِيْلَا تَعْلِيمِ دَدِه سُونِ اورُشَلِيْمِ مورَفْت. ^{۲۳} اوخته يِگُو كَسِ اَزُو پُرسانِ كد: "يا مَولا! اِيا تَنها تَعْدادِ كَمِ مَرْدُمِ نِجاتِ پِيِدا مَونِه؟" عِيسَى دَزُوا گُفْت: ^{۲۴} "كوشِشِ كُنِيِيد كِه از دَرگِه تَنگِ داخِلِ شُنِيِيد؛ چُونِ ما دَزِ شَمُو مَوكِيْم، غَدَرِ كَسا كوشِشِ مَونِه كِه داخِلِ شُنِه، مِگَم نَمِيْتَنِه. ^{۲۵} ولِے وختِيكِه صابِحِ خانِه بالِه شُدِه دَرگِه رِه بَسْتِه كُنِه و شَمُو دَ بَرُو اِيسْتِه شُدِه شُرُوعِ دَ تَخِ تَخِ كَدونِ دَرگِه كُنِيِيد و بَگِيِيد، 'صاحب، دَرگِه رِه بَلْدِه موِ وازِ كُو،' او دَ جِوابِ شَمُو مَوكِيِه: 'ما شَمُو رِه نَمِيِنَخَشْمِ كِه از كُجا اَسْتِيِيد. ^{۲۶} اوخته شَمُو مَوكِيِيد كِه 'مو قَدِ تُو خورْدى و وُچى كدى و تُو دَ كوچِه هاى مو تَعْلِيمِ دَدى. ^{۲۷} لِيَكِنِ او بَسْمِ مَوكِه: 'ما شَمُو رِه نَمِيِنَخَشْمِ كِه از كُجا اَسْتِيِيد. اِى بَدكارا، از مِه دُورِ شُنِيِيد! ^{۲۸} دَ او زَمانِ شَمُو اِبْرَاهِيْمِ، اِسْحاقِ، يَعْقُوبِ و تَمامِ اَنْبِياءِ رِه دَ پادشاهى خُدا مِيَنگَرِيِيد و خُودونِ شَمُو بَرُو پورْتِه مَوشِيِيد، دَ جايى كِه چَخرا و دَنْدُوخِيى اَسْتِه. ^{۲۹} اوخته مَرْدُمِ از شَرِقِ و غَرَبِ و از شَمالِ و جَنُوبِ اَمَدِه دَ پادشاهى خُدا دَ يِگِ دِستَرخُو مِيشِيِنِه. ^{۳۰} اِينِه، كَساى كِه اَخِرِ اَسْتِه، اوْلِ مَوشِه و كَساى كِه اوْلِ اَسْتِه، اَخِرِ مَوشِه."

غَمِ و غَضَبِه عِيسَى بَلْدِه شارِ اورُشَلِيْمِ

^{۳۱} دَمَزُو غَيتِ چِنْدِ نَفَرِ فَرِيْسِى اَمَدِه دَزُو گُفْت: "خُودِ رِه بَرِ كده از اِينَجى بورُو، چراكِه هِيروُدِيْسِ پادشاهِ مِيخايِه تُو رِه بُكُشِه."

۳۲ عیسیٰ دَروا کُفت: ”بورید و دَمزُو روباه^{۱۳} بگید که ’ما امروز و صَباح جنیات ره از مردُم بُر مُونم و ناجورا ره شفا میدیُم و دَ روزِ سِوم کار خُو ره تکمیل مُونم.‘ ۳۳ لیکن امروز و صَباح و دیگه صَباح باید دَ راهِ خُو سُون اورشَلیم اِدامه بدیُم، چُون ناممکن آسته که پیغمبر بُرو از اورشَلیم کشته شه.

۳۴ آی اورشَلیم، آی اورشَلیم که پیغمبرا ره موکشی و رسولای ره که دَ پیش تو ری موشه سنگسار مونی! چندین دفعه خاستُم که بچکیچای تو ره یگجای کنم، رقیبکه یگ مرغ چوچه های خُو ره زیر بال خُو جم مونه، مگم تو نخواستی. ۳۵ اینه، خانه شمو بلده شمو بیرو باقی مومنه. و ما دز شمو موگیم که دیگه مره نمینگرید تا وختیکه بگید، ’مبارک آسته کسی که دَ نام خُداوند مییه.‘

عیسیٰ دفعه دیگه دَ روز آرام شفا میدیه

۱۴ یگ روز آرام عیسیٰ دَ خانه یکی از رهبرای فریسیا بلده نان خوردو رفتد و اونا دَ دقت او ره زیر نظر دشت. دَ اونجی دَ پیش روی عیسیٰ یگ نفر شسته بود که جان شی آماس دشت. ۳ اوخته عیسیٰ از فریسیا و عالمای شریعت پُرسان کد: ”آیا شفا ددو دَ روز آرام روا آسته یا نه؟“
 ۴ اونا چپ مند. اوخته عیسیٰ امو نفر ره گرفته شفا دد و دَ راه شی ری کد. ۵ بعد ازو روی خُو ره سون ازوا کده کُفت: ”اگه باچه یا گاو یکی از شمو دَ روز آرام دَ مَنه یگ چاه بُفته، آیا فوری او ره بُر نمونید؟“
 ۶ اونا بسم تنست دزو یگ جواب بدیه.

درس فروتنی و بی کبری

۷ وختی عیسیٰ دید که مهمونا جای های باله ره دَ مهمونخانه از خود مونه، او یگ مثل آورده دَروا کُفت: ۸ ”هر وختیکه تو ره دَ توی دعوت مونه دَ باله جای نشی. موشه که از تو کده مهمون مهمتر دعوت شده بشه ۹ و صاحب خانه که هر دوی شمو ره دعوت کده بییه و دز تو بگیه، ’جای خُو ره دَمزی نفر بدی.‘ اوخته تو شرمنده شده دَ دان درگه میشینی. ۱۰ پس وختیکه تو دعوت موشی، رفته دَ دان درگه بشی تا عتیکه صاحب خانه بییه و دز تو بگیه، ’برار، باله تر بشی.‘ اوخته تو دَ پیش مهمونا سربلند موشی. ۱۱ چُون هر کسی که خود ره کته نشو بدیه، خار-و-ذلیل موشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل نشو بدیه، سربلند موشه.“

۱۲ بعد ازو دَمزو کس که او ره دعوت کدد ام کُفت: ”هر وختیکه یگ مهمانی بلده نان چاشت یا شاو میدی، دوستا، برارو، قوما و همسایه های پیسه دار خُو ره دعوت نکو؛ موشه که اونا ام دَ عوض شی تو ره مهمانی بدیه و قرض تو ادا شه. ۱۳ پس وختیکه مهمانی مونی غریبا، لنگا، شل ها و کورا ره دعوت کو. ۱۴ اوخته تو برکت پیدا مونی، چُون اونا توان شی ره ندره که دز تو پس مهمانی بدیه. و اجر تو دَ روز قیامت عادلًا دز تو دده موشه.“

مهمانی دَ پادشاهی خُدا

۱۵ یکی از مهمونا وختیکه امی توره ها ره شنید، او کُفت: ”نیک دَ بخت کسی که دَ پادشاهی خُدا دعوت شده نان بخوره.“ ۱۶ اوخته عیسیٰ اینی مثل ره دز شی کُفت: ”یگ آدم یگ مهمانی کته ترتیب دد و غدر مردُم ره دعوت کد. ۱۷ دَ وخت نان شام او غلام خُو ره ری کد تا دَ کسای که دعوت شدد بگیه، ’بیید که تمام چیزا تیار آسته.‘ ۱۸ مگم پگ ازوا یگ بعد از دیگه شروع دَ غدر-و-بانه کد. یگ شی کُفت: ’ما یگ ثوته زمی خریدیم که باید بورم و او ره بنگرم.‘

^a ۱۳:۳۲ «روباه» یعنی آدم مکار.

لُطْفاً عُذْر مَرَه قَبُول كُو. ١٩ دِيگَه شِي كُفْت: 'ما پَنج جوره نَرگاو خَرِيدِم و مورُم كه اونا ره آزمائش كنم. لُطْفاً عُذْر مَرَه قَبُول كُو. ٢٠ نفر دِيگَه كُفْت: 'ما نو توي كديم و ازي خاطر اَمَدَه نَمِيَتَم.'

٢١ غُلام پس اَمَد و اَمُو پِيغام ها ره د بادرار خُو كُفْت. اوخته صاحب خانه قار شده د غُلام خُو كُفْت: 'فوري د كُوچه ها و بازار هاي شار بورُو و غَرِيبا، لَنگا، شَلها و كورا ره گِرَفْتَه بِيرو. ٢٢ غُلام پس اَمَدَه كُفْت: 'صاحب، چيزي ره كه اَمَر كُدِي انجام دَدَم، و لِه هنوز ام جاي آسته. ٢٣ اوخته بادرار د غُلام خُو كُفْت: 'د راه ها و اطراف شار بورُو و مرُدَم ره شَلَه شده بِيرو تا خانه مه پُر شُنه. ٢٤ ما دز شُمو مُوگَم، اَمُو نفرای كه دعوت شده بُوَد، هِيچ كُدَم شِي مَرَه نان مَرَه نَمِيچَشَه.'

آرزش پِيروِي مَسِيح

٢٥ يگ روز يگ جمعيت كنه قد عيسِي قَتِي مورفت و اُو رُوِي خُو ره دُوَر دَدَه دَزوا كُفْت: ٢٦ "هر كسي كه پيش ازمه بيه و از آته و آبه، خاتُو و اولاد، برارو و خوارو و حتاي از جان خُو تير نَشُنه، نَمِيَتَنَه پِيرو مه شُنه. ٢٧ هر كسي كه صليب خُو ره باله نَكَنه و از پُشت مه نَبِيه، نَمِيَتَنَه پِيرو مه شُنه. ٢٨ كي آسته د مِينكل شُمو كه قَصِد آباد كدون يگ بَرَج ره دَشْتَه بَشَه و اوّل شِشْتَه خَرَج شِي ره سَنَجَش نَكَنه تا بَنگره كه توانايي تَكْمِيل كدون شِي ره دَرَه يا نَه؟ ٢٩ اگَه نَه، وختِيكه اُو تادُو شِي ره بيه و توانايي تَكْمِيل كدون شِي ره نَدَشْتَه بَشَه، هر كسي كه بَنگره، ريشخند كده ٣٠ مُوگَه: 'اي آدم آباد كدو ره شُرُوع كد، مگم توانايي تَكْمِيل كدون شِي ره نَدَشْت.'

٣١ يا كُدَم پادشاه آسته كه د خِلَاف دِيگَه پادشاه جنگ دَر بديه، بَدُون ازي كه اوّل خُوب فِكْر كنه كه آيا مِيَتَنَه قد لشكِر ده هزار نفری د مَقَابِل لشكِر بِيست هزار نفری كه د خِلَاف اَزُو ميبه ايسته شُنه؟ نَه. ٣٢ چُون اگَه دِيد كه وَس شِي نَمِيكَشَه، د حَالِيكه دِيگَه پادشاه هنوز دُوَر آسته اُو قاصِد خُو ره رِي مونه و شَرَطهاي صلح ره پُرسان مُوگَنه. ٣٣ دَمزِي رَقْم هِيچ كُدَم اَرَشُمو ام نَمِيَتَنِيَد كه پِيرو ازمه شُنِيَد تاكه تمام دارايي خُو ره ايله نَكُنِيَد.

مَثَل نَمَكِ بِي مَرَه

٣٤ نَمَك خُوب آسته؛ لِيكِن اگَه نَمَك مَرَه خُو ره از دِست بديه، چَطور مِيَتَنَه كه مَرَه شِي پس بيه؟ ٣٥ اُو نَه بِلدِه زمي كار ميبه و نَه بِلدِه پارُو، بَلَكِه مرُدَم اُو ره دُوَر پورته مونه. هر كسي كه گوش شِنُوا دَرَه، گوش بَغِيَرَه!

مَثَل گوسپون گُمَشْدَه

١٥ ١ د اَمُرُو غَيْت مالِيه گِيَرَا و گُناهارا پگ شِي جَم مُوَشْد تا د توراِي عيسِي گوش بديه. ٢ مگم فَرِيَسِيَا و عَالِمَاِي دِين نِق نِق كده مُوگُفْت: "اي آدم گُناهارا ره د پيش خُو ميله و قد ازوا نان مُوخوره."
٣ اوخته عيسِي ايني مَثَل ره دَزوا كُفْت: ٤ "اگَه يكي از شُمو صد دانه گوسپو دَشْتَه بَشَه و يكي ازوا گُم شُنه، آيا اَمُو نُوَد-و-نُه گوسپو ره د بيبابو ايله نُمونه و بِلدِه پاليدون اَمُرُو گوسپون گُم شده نَموره تا اُو ره پيدا كُنَه؟ ٥ وختِيكه اُو ره پيدا كد، خوشي كده اُو ره د شانِه خُو باله مونه ٦ و غَيْتِيكه خانه رسيد، اُو دوستا و همسايه گون خُو ره جَم كده دَزوا مُوگَه: 'قد مه خوشي كُنِيَد، چراكه ما گوسپون گُمَشْدَه خُو ره پيدا كديم.' ٧ دَزِي حِسَاب ما دز شُمو مُوگَم كه د عَالِم باله كَلوتَر خوشي مُوَشَه وختِيكه يگ گُناهارا توبه مونه نِسَبَت د نُوَد-و-نُه نفر عادل كه احتياج د توبه نَدَرَه.

مَثَل پِيَسِه گُمَشْدَه

٨ يا كُدَم خاتُو آسته كه ده سِكِه نُقره دَشْتَه بَشَه و غَيْتِيكه يگ شِي ره گُم كنه، چراغ ره روشو نَكَنه و خانه ره جارُو كده خُوب نِپاله تا اُو ره پيدا كُنَه؟ ٩ وختِيكه اُو ره پيدا كد، اُو دوستا و همسايه گون خُو ره جَم كده مُوگَه: 'قد مه خوشي كُنِيَد،

چراکه ما سِکِه گُمُشْدِه خُو ره پِیدا کدیم. ۱۰ ما دَز شُمُو مُوگُم که دَمزی رِقَم دَ حُصُوْرِ مِلايِکِه های خُدا بَخاطِرِ یِگ گُناهاکار که توبه مونه خوشحالی موشه.

مَثَلِ باچه گُمراه شُدِه

۱۱ عیسیٰ اِدَامِه دَدِه گُفت: "یِگ آدم بُود که دُو باچه دَشت. ۱۲ یِگ روز باچه ریزه دَ آتِه خُو گُفت: 'آتی، حِصِه که از مال-و-دارایی حق مه مِیرسه، دَز مه بَدی. ' پس آتِه شی مال-و-دارایی خُو ره دَ بَینِ دُو باچه خُو تقسیم کد. ۱۳ کلو روز تیر نَشُد که باچه ریزه هر چیزِی که دَشت جم کد و دَ یِگ سرزمینِ دُور رفت و دَ اُونجی مال-و-دارایی خُو ره دَ عیاشی برباد کد. ۱۴ وختیکه تمامِ دارایی خُو ره خرچ کد، یِگ قحطی سخت دَمزُو سرزمی پِیدا شُد که اُو سخت مُحْتَاج شُد. ۱۵ پس اُو رفته مُزْدُوْرِ یِکی از باشنده های امزُو سرزمی شُد؛ و اُو آدم اُمُو باچه ره دَ دَشت رَیی کد تا خُوک های شی ره بَچَرنه. ۱۶ اُو باچه حتی خوش بُود که از خوراکِ خُوک ها کوره خُو ره سیر کنه، لیکن هیچ کس دَزُو چیزِی نَمِیدد. ۱۷ مگم یِگ روز وختیکه اُو دَ خود آمد، اُو قد خود خُو گُفت: 'مُزْدُوْرای آتِه مه چِیقِس نانِ پَرِیمو دَرِه و حتی اِضافی؛ ولی ما دَ اینجی از گُشنگی مومرم. ۱۸ باله موشم و دَ پیشِ آتِه خُو مورم و دَزشی موگم: 'آتی، ما دَ حُصُوْرِ خُدا' و دَ پیشِ ازتُو گُناهاکار اَسْتَم؛ ۱۹ ما دِیگِه اَرزِش ازی ره نَدَرُم که باچه تُو گُفته شَم. مَرِه بَحِیثِ یِکی از مُزْدُوْرای خُو قَبُول کُو. ' ۲۰ اوخته اُو چابک باله شُد و سُون خانِه آتِه خُو رَیی شُد.

دَ حالیکه اُو هنوز دُور بُود، آتِه شی اُو ره دید و دِل شی دَزُو سوخت و دَوِیدِه اُو ره دَ بغل خُو گِرِفت و اُو ره ماخ کد. ۲۱ باچه شی دَزُو گُفت: 'آتی، ما دَ حُصُوْرِ خُدا و دَ پیشِ ازتُو گُناهاکار اَسْتَم؛ ما دِیگِه اَرزِش ازی ره نَدَرُم که باچه تُو گُفته شَم. ' ۲۲ مگم آتِه شی دَ خِدْمَتگاری خُو گُفت: 'زود کُنیدا! خُوْبَتَرین کالا ره بَیرید و دَ جان شی بَدید، اَنگُشتَری دَ دِست شی کُنید و چِپلی ها ره دَ پای شی بَدید. ۲۳ و گوسلِه چاغی ره اُورده حلال کُنید تا بَخوری و خوشحالی کنی، ۲۴ چراکه ای باچه مه مُرده بُود و پس زنده شُدِه، گم شُدد و آلی پِیدا شُدِه. ' و اونا دَ خوشحالی کدو شُد.

۲۵ مگم باچه کتِه شی دَ کِشت-و-کار بُود. وختیکه اُو نَزْدِیکِ خانِه آمد، آواز ساز و بازی ره شَنید. ۲۶ اوخته اُو یِکی از خِدْمَتگارا ره کُوی کده پُرسان کد: 'چی گپ اَسْتِه؟' ۲۷ خِدْمَتگار دَ جواب شی گُفت: 'بَرار تُو اَمَدِه و آتِه تُو گوسلِه چاغی ره حلال کده اوماغ گِرِفته، ' چراکه اُو ره صحیح-و-سَلامَت دُوباره پِیدا کده. ۲۸ بَرار کتِه قار شُد و نَخاست که دَ خانِه داخِل شنه. اوخته آتِه شی بُرو آمد و پیشِ اَزُو زاری کد که خانِه بیه. ۲۹ مگم اُو دَ جوابِ آتِه خُو گُفت: 'توخ کُو، سال ها اَسْتِه که ما مِثِلِ یِگ غُلام دَز تُو خِدْمَت کدیم و هرگز از اَمَر تُو سرکشی نَکدیم. مگم تُو دَ تمامِ امزی وخت ها حتی یِگ بَرغله ام دَز مه نَدَدی تا قد دوستای خُو میله کئم. ۳۰ لیکن وختیکه ای باچه تُو پس آمد، امی کسی که مال-و-دارایی تُو ره قد خاتونوی بَدکار گم کد، تُو بَلدِه شی گوسلِه چاغی ره حلال کدی. ' ۳۱ اوخته آتِه شی گُفت: 'باچه مه، تُو همیشه قد مه اَسْتی و هر چیزِی که دَرُم از تُو یِه. ۳۲ آلی باید خوش بَشی و خوشحالی کنی، چراکه بَرار تُو مُرده بُود و پس زنده شُدِه، گم شُدد و آلی پِیدا شُدِه!'

مَثَلِ ناظِرِ هوشیار

۱۶ بعد اَزُو عیسیٰ اینی مَثَلِ ره دَ یارای خُو گُفت: "یِگ آدم دَوْلَتَمند بُود که یِگ ناظِرِ دَشت؛ و دَزُو خِبر دَدِه شُد که ناظِرِ شی مال-و-دارایی اَزُو ره بَرَباد مُوکنه. ۲ پس اُو ناظِرِ ره طَلب کد و دَز شی گُفت: 'ای چی گپا اَسْتِه که دَ بارِه تُو مِیشتوم! حسابِ کار خُو ره دَز مه بَدی، چراکه تُو دِیگِه نَمِیشتی ناظِرِ مه بَشی. ' ۳ ناظِرِ قد خود خُو گُفت:

‘چیز کار کنم، چون صاحب کار مه کار ناظری ره از مه میگیره؟ ما قوت بیل زدو ره ندوم و از گدایگری ام شرم مه مییه. آه! فامیدم که چیز کار کنم، تا بعد از برطرف شدن مه از کار ناظری، مردم مره د خانه خو روی بدیه.’^۴
 ۵ پس او قرضدارای صاحب کار خو ره یگ یگ نفر کوی کده از نفر اول پُرسان کد: ‘تو از صاحب کار مه چیقس قرضدار آستی؟’^۶ او د جواب شی گفت: ‘صد خم^a روغو.’ ناظر دزو گفت: ‘سند خو ره بگیر و شسته د زودی پنجاه خم نوشته کو.’

۷ بعد ازو از یگ دیگه ازوا پُرسان کد: ‘تو چیقس قرضدار آستی؟’ او د جواب شی گفت: ‘صد بار خر گندم.’ ناظر دزو گفت: ‘سند خو ره بگیر و هشتاد خروار نوشته کو.’

۸ پس صاحب کار د ناظر خاین آفرین گفت، چراکه او کار هوشیارانه کد؛ چون مردم امزی دنیا^b د داد-و-گرفت د بین نسل خو از مردم خدائیناس^c کده هوشیارتر آسته. ۹ ما دز شمو مویم که د وسیله مال-و-دولت بی وفا دوستا پیدا کنید؛ تا د غیبتیکه مال-و-دولت ره از دست میدید، امو دوستا شمو ره د خانه های ابدی خوش آمدید بگیه.

۱۰ کسی که د کار ریزه صادق بشه، د کار کته ام صادق آسته و کسی که د کار ریزه ناراست بشه، د کار کته ام ناراست آسته. ۱۱ پس اگه د باره مال-و-دولت بی وفا ناراست بشید، کی مال-و-دولت حقیقی ره دز شمو اعتبار مونه؟^{۱۲} و اگه شمو د باره مال دیگر و صادق نبشید، کی مالی ره که د آینده باید دز شمو تعلق بگیره دز شمو میدیه؟
 ۱۳ هیچ غلام نمیتنه که دو بادار ره خدمت کنه، چون حتماً از یگ شی بد موبره و دیگه شی ره دوست میدنه، و یا د یگ شی وفادار مومنه و دیگه شی ره خار-و-حقیر حساب مونه. دزمی رقم شمو نمیتنید که ام بنده خدا بشید و ام بنده مال-و-دولت.”

۱۴ فریسیا که پیسه-دوست بود، وختی پگ امزی تورا ره شنید، او ره ریشخند کد. ۱۵ عیسی دزوا گفت: “شمو کسای آستید که د نظر مردم خودون ره دیندار نشو میدید، مگم خدا از دلهای شمو باخبر آسته؛ چون چیزی که د پیش انسان آرزش کلو دره، د نظر خدا زشت آسته.

۱۶ تورات و نوشته های انبیا تا زمان یحیی راهنمای شمو بود، لیکن از زمان یحیی ایسو خوشخبری د باره پادشاهی خدا اعلان شده ری آسته و هر کس سخت کوشش مونه که دز شی داخل شنه. ۱۷ مگم ناپود شدن آسمو و زمی آسوتر آسته نسبت دزی که یگ حرف تورات باطل شنه.

۱۸ هر کسی که خاتون خو ره طلاق بدیه و دیگه خاتو بگیره، او زنا مونه و هر کس قد خاتونی که از شوی خو طلاق شده توی کنه، او ام زنا مونه.”

مثل آدم دولت مند و غریب

۱۹ عیسی ادامه دده گفت: “یگ آدم دولت مند بود که کالای ارغوانی و کتان نرم موبوشید و هر روز خو ره قد خوشی د عیش-و-نوش تیر موكد. ۲۰ د اونجی یگ آدم غریب د نام ایلعازر که جان شی پُر از دانه بود، د دان درگه ازو خاو بود. ۲۱ ایلعازر د آرزو بود که از ثوئه-و-پرچه دسترخون آدم دولت مند خود ره سیر کنه. حتی سگا آمده زخمای ازو ره می لیسید. ۲۲ یگ روز امو آدم غریب فوت کد و ملایکه ها او ره د پالوی ابراهیم برد. اوخته آدم دولت مند ام فوت کد و دفن شد. ۲۳ مگم او د عالم مردا د جای که د عذاب بود، چیمای خو ره واز کد و از دور ابراهیم ره دید که ایلعازر د پالوی شی شسته. ۲۴ اوخته او د آواز بلند کوی کده گفت: ‘ای آته مه ابراهیم! دز مه رحم کو و ایلعازر ره ری کو تا کلک خو ره

^a ۱۶:۶ د جای خم د زبون یونانی «باتوس» نوشته یه که یگ باتوس تقریباً ۲۳ لیتر موشه. ^b ۱۶:۸ د جای «مردم امزی دنیا» د زبون یونانی «بچکیچای امزی زمان» نوشته یه. ^c ۱۶:۸ د جای «مردم خدائیناس» د زبون یونانی «بچکیچای نور» نوشته یه که یگ لقب بلده ایماندارای عیسی مسیح آسته.

دَ آو تَر کده زیون مَره یَخ کُنه، چُون ما دَ مَنه امزی آتَش دَ عذابِ اَسْتَم. ۲۵ مگم اِبراهیم گُفت: 'باچه مه، دَ یاد خُو بَبِرُو که تُو دَ دُورون زندگی خُو چیزی خُوب ره نصیب شُدی و ایلعازر چیزی بَد ره نصیب شُد، لیکن آلی ای آسُوده یه و تُو دَ عذابِ اَسْتی. ۲۶ علاوَه ازی دَ مینکلِ ازمو و ازتو یگِ عُوچی کُنه اَسْتَه، دَ اندازَه که هر کس بِخایه ازینجی سُون ازتُو تیر شُنه، تیر شُدِه نَمیئنه و ازونجی ام هیچ کس نَمیئنه سُون ازمو تیر شُنه. ۲۷ اوخته اُو گُفت: 'آی آتِه مه اِبراهیم، از تُو خاهیش مُونم که ایلعازر ره دَ خانِه آتِه مه رَی کنی، ۲۸ چُون ما پنج برار دَرُم. اُو ره رَی کُو تا اونا ره باخبر کنه، نَشُنه که اونا ام دَ امزی جای رَنج-و-عذابِ بییه. ۲۹ اِبراهیم دَرُو گُفت: 'اونا نِوشته های مَوسا و اَنبیا ره دَره؛ پس باید دَ تورای ازوا گوش بَدیه. ۳۰ اُو گُفت: 'اونا گوش نَمیدیه، آی آتِه مه اِبراهیم؛ لیکن اگه یگو کس از مُرده ها دَ پیش ازوا بوره، اونا از گُناه های خُو توبه مونه. ۳۱ اِبراهیم دَزشی گُفت: 'اگه دَ تورای مَوسا و اَنبیا گوش نَدیه، حتی اگه یگو کس از مُرده ها ام زنده شُنه، اونا توره شی ره قَبول نَمونه.'

بَخشِش و ایمان

۱۷ یگِ روز عیسی دَ یارای خُو گُفت: "اِمکان ندره که گُمراهیا نیه، مگم وای دَ حالِ کسی که گُمراهی دَ وسیله ازو مییه! ۲ بلده ازو بهتر اَسْتَه که سنگِ آسیا دَ گردون شی اوزو شُنه و اُو دَ چُقُوری دریا پورته شُنه نَسبَت دَزی که یکی امزی ریزه گینا ره گُمراه کنه. ۳ پس احتیاط کُنید. اگه یگِ برارِ ایماندار تو گُناه کنه، اُو ره سرزنش کُو؛ و اگه توبه کد، اُو ره بَبخش. ۴ حتی اگه اُو روز هفت دفعه دَ ضد تو گُناه کنه و هفت دفعه دَ پیش تو آمده بگه: 'ما توبه مُونم،' تو اُو ره بَبخش."

۵ اوخته رسولاً دَ مَولا عیسی گُفت: "ایمان مو ره کلو کُو."

۶ مَولا گُفت: "اگه شُمُو دَ اندازه یگِ تَخَمِ شَرشَم ایمان مِیدَشْتید، مِیتَنَسْتید که دَمزی درختِ توت بگید، 'از ریشِه خُو کنده شُدِه دَ دریا شنده شو،' و درخت از اید شُمُو موشد."

مَثَلِ غَلام و بادار

۷ "کی دَ مینکل شُمُو دَ غَلام خُو که نو از قُلبه کدویا از گوسپو چَرندو آمده مَوگیه، 'زود شو، بیه دَ سرِ دِستَرخو بَشی؟' آیا دَزی شُی نَمَوگیه: 'نانِ شاو ره بلده مه تیار کُو و کمر خُو ره بسته کده مَره خِدمت کُو تا بَخورم و وُچی کُم؛ و بعد ازو خود تُو بَخور و وُچی کُو؟' ۹ آیا شُمُو از غَلام خُو بخاطری که امر شُمُو ره دَ جای اُورده تَشکُری مَونید؟ نه. ۱۰ پس شُمُو ام وختی یگِ چیزی ره که دَزی شُمُو امر شُدِه انجام مِیدید، بگید: 'مو غَلام های ناچیز اَسْتی؛ مو فقط چیزی ره که وظیفه مو بُوَد، انجام ددی.'

مَرِدِ سامِری شُکرگزار

۱۱ عیسی که سُون اورشَلیم رَی بُوَد، اُو دَ وخت تیر شُدو از سرحدِ سامره و جَلیلیه ۱۲ دَ یگِ آغیل داخل شُد. دَمزُو غَیت ده نفر کولی گِرِفْتِه دَ دَمِ رُوی شی آمد و دُور ایسته شُدِه ۱۳ دَ آوازِ بلند گُفت: "یا مَولا عیسی، دَزی مو رَحَم کُو!"

۱۴ عیسی سُون ازوا توخ کده گُفت: "بورید و خودون ره دَ پیشوا یو نشو بَدید." اونا دَ حالیکه مورفت از مَرَضِ کولی پاک شُد. ۱۵ یکی ازوا وختی دید که جور شُدِه، دَور خورد و قد آوازِ بلند خُدا ره حمد-و-ثنا گُفت. ۱۶ و خود ره دَ پیش پای عیسی پورته کده از شی شُکرگزاری کد. ای آدم یگِ سامری بُوَد.

۱۷ عیسیٰ پُرسان کده گُفت: "آیا ده نفر نَبُودید که پاک شُدید؟ پس اُمُو نه نفرِ دیگه کُجا آسته؟" ۱۸ آیا هیچ کس د مینکل ازوا پیدا نَشُد که دُور خورده خُدا ره حمد-و-ثنا بَگیه بَغیرِ امزی بیگنه؟" ۱۹ اوخته عیسیٰ دَزُو گُفت: "باله شو و بورُو. ایمان تو، تُو ره جور کد." a

پیشگویی ظهورِ مسیح

۲۰ یگ روز فریسیا از عیسیٰ پُرسان کد که پادشاهی خُدا چی وخت مییه؟ او د جواب ازوا گُفت: "پادشاهی خُدا قد نشانی ها نَمییه که دیده شنه؛ ۲۱ و نه ام مردُم مَوگه که اینه، د اینجی آسته یا 'اونه، د اُونجی آسته، چُون د حقیقت پادشاهی خُدا د مینکل شَمُو آسته." ۲۲ بعد ازُو د یارای خُو گُفت: "روزای مییه که آرزو مونیید یکی از روزای «باچه انسان» ره بَنگرید، ولے دیده نَمییتید. ۲۳ مردُم دز شَمُو مَوگه، اینه، د اینجی آسته یا 'اونه، د اُونجی آسته، نَرَوید و اونا ره دُمبال نَکنید، ۲۴ چُون رقمی که آتَشک میزنه و آسمو ره از یگ طرف تا دیگه طرف شی روشو مونه، «باچه انسان» ام د روزی اَمَدون خُو اُمُو رقم آسته. ۲۵ مگم اوّل لازم آسته که «باچه انسان» کلو رنج-و-عذاب بَنگره و د وسیله امزی نسل رد شنه. ۲۶ اُمُو رقم که د روزای نوح بُود، د روزای «باچه انسان» ام اُمُو رقم موشه. ۲۷ د روزای نوح مردُم مَوخورد و وُچی مَوکد و خاتُو میگرِفَت و شوی مَوکد تا روزی که نوح د کشتی داخل شد و طوفان اَمده پگ ازوا ره نابُود کد. ۲۸ د روزای لوط ام اُمُو رقم بُود: مردُم مَوخورد و وُچی مَوکد و مشغُول خرید و فروش، کِشت-و-کار و خانه آباد کدو بُود. ۲۹ لیکن د روزی که لوط از شارِ سَدُوم بُر شد، آتِش و گوگرد از آسمو بارید و پگ ازوا ره نابُود کد. ۳۰ د روزی که «باچه انسان» ظاهر موشه ام اُمُو رقم موشه.

۳۱ دَمَزُو روز کسی که د بله بام آسته و یگو چیز شی د مَنه خانه منده، بلده گرِفَتون شی تاه نَشنه و کسی که د سر کِشت آسته، ام پس د خانه نَرُوه. ۳۲ سرگذشت خاتُونِ لوط ره د یاد خُو بیبرید! ۳۳ هر کسی که بخایه جان خُو ره حفظ کنه، او ره از دست میدیه، مگم هر کسی که جان خُو ره از دست بدیه، او ره د دست میره. ۳۴ ما دز شَمُو مَوگیم، د امزو شاو دُو نفر که د یگ جاگه خاو آسته، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه. ۳۵ دُو خاتُو که د یگ جای دستاس مونه، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه. ۳۶ [د امزی رقم دُو نفر که د سر کِشت آسته، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه.] b

۳۷ اوخته یارای شی پُرسان کد: "د کُجا، یا مولا؟" عیسیٰ د جواب ازوا گُفت: "د هر جای که لاش بشه، لاشخورا ام د اُمونجی جم موشه." c

مَثَلِ خاتُونِ بیوه و قاضی بے انصاف

۱۸ عیسیٰ د یارای خُو یگ مَثَل اُورده اونا ره تشویق کد که اونا همیشه دُعا کنه و ناامید نَشنه. ۲ او گُفت: "د یگ شار یگ قاضی بُود که نه از خُدا ترس دشت و نه د غَم مردُم بُود. ۳ د امزو شار یگ خاتُونِ بیوه بُود که همیشه د پیش ازُو میمد و مَوگُفت: 'د برابرِ مُخالِف مه د حق مه انصاف کُو.' ۴ قاضی تا یگ مُدت د غَم شی نَشُد، مگم د آخر قد خود خُو گُفت: 'اگرچه از خُدا ترس ندرُم و د غَم مردُم ام نییم، ۵ ولے بخاطری که امی خاتُو بلده مه درد سر شده، ما د داد شی میرسُم تا دایم اَمده مره د تنگ نکنه.' ۶ بعد ازُو مولا عیسیٰ گُفت: "شَمُو شنیدید که قاضی بے انصاف چی گُفت! ۷ پس آیا خُدا د حقِ اِنْتِخاب شده های خُو که شاو و روز د پیش ازُو ناله-و-فریاد مونه، انصاف نَمونه؟ آیا او د انصاف کدو د حق ازوا دیر مونه؟ ۸ ما دز شَمُو مَوگیم که او زود د حق ازوا انصاف مونه. مگم وختیکه «باچه انسان» مییه، آیا او ایمان ره د مردُم رُوی زمی پیدا میتنه؟"

a ۱۷:۱۹ د جای «جور کد» د زبون یونانی «نجات دد» نوشته یه. b ۱۷:۳۶ متنی داخل قوس د بعضی نُسَخه ها نوشته نییه. c ۱۷:۳۷ یعنی

اُمُو رقم که لاشخورا موفامه لاش د کُجا یه، دَمَزُو روز مردُم ام موفامه که د کُجا بُرده موشه.

مَثَلِ دُعایِ آدمِ فریسی و یگِ مالیه‌گیر

۹ بعد ازو عیسیٰ اینی مَثَلِ ره دَ بعضی کسای که دَ بله خود خُو اِطمینان دَشت و دیگر ره خار-و-حقیر حساب مُوكد، گُفت: ۱۰ "دُو نفر دَ خانه خُدا رفت که عِبادت کنه، یگِ شی فریسی بود و دیگه شی یگِ مالیه‌گیر. ۱۱ اوخته فریسی تنهای خُو ایسته شده اینی رقم دُعا کد: 'ای خُدا، تُو ره شُکر مُونم که ما مِثلِ دیگه مردُمِ اَلی حَرِیص، ظالم و زناکار نییم و نه ام مِثلِ امزی مالیه‌گیر اَسْتُم. ۱۲ ما هفته دُو دفعه روزه میگیرم و از هر عاید خُو ده-یگِ میدم. ۱۳ مگم مالیه‌گیر دُور ایسته شُد و حتی سُونِ آسمو ام توخ نُموكد، بلکه دَ سینه خُو زده مُوگفت: 'خُدایا، دَز مه گناهکار رَحْم کُو! ۱۴ ما دَز شُمو مُوگم که ای آدمِ مالیه‌گیر عادلِ حساب شُدده دَ خانه خُو رفت نِسبت دَزو آدمِ دیگه. چُون هر کسی که خود ره باله حساب کنه، خار-و-ذلیل مُوشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل حساب کنه، سربلند مُوشه."

عیسیٰ بچکیچای ریزه ره بَرکت میدیه

۱۵ مردُم حتی بچکیچای ریزه ره دَ پیشِ عیسیٰ میورد تا دَ سرِ ازوا دِست بکشه. مگم وختیکه یارای شی ای کار ره دید، اونا مردُم ره سرزنش کد. ۱۶ لیکن عیسیٰ بچکیچای ریزه ره کوی کد و دَ یارا گُفت: "بیلید که بچکیچای ریزه پیشِ ازمه بییه و اونا ره مَنع نُکنید، چراکه پادشاهی خُدا دَمزی رقم کسا تعلق دَره. ۱۷ ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، هر کسی که پادشاهی خُدا ره رقمِ یگِ بچکیچه قبول نُکنه، او هرگز دَزشی داخل نُموشه."

آدمِ دَوْلتمند و زندگی اَبدی

۱۸ یکی از رهبرا از عیسیٰ سوال کده گُفت: "ای اُستادِ نیک، ما چیز کار کنم تا صاحبِ زندگی اَبدی شُتم؟" ۱۹ عیسیٰ ازو پُرسان کد: "چرا مَره نیک مُوگی؟ هیچ کس نیک نییه بَعیر از خُدا و بس. ۲۰ تُو احکامِ شریعت ره میدنی که مُوگه: 'زنا نُکو، قتل نُکو، دُزی نُکو، شاهدهی دروغ ندی، آته و آبه خُو ره احترام کُو. ۲۱ امو آدم دَ جواب شی گُفت: "ما یگِ امزیا ره از ریزگی دَ جای اوردیم. ۲۲ عیسیٰ وختیکه ای ره شنید، دَزو گُفت: "هنوز یگِ چیز کم دَری؛ تمام دارایی خُو ره سودا کُو و پیسه شی ره دَ غربیا بدی؛ اوخته تُو دَ عالمِ باله صاحبِ یگِ گنج مُوشی. بعد ازو بیه و از مه پیروی کُو. ۲۳ وختیکه ای توره ره شنید او غمگی شُد، چراکه غدر دَوْلتمند بود. ۲۴ عیسیٰ که او ره غمگی دید، گُفت: "چیس سخت آسته که آدمای دَوْلتمند دَ پادشاهی خُدا داخل شُنه! ۲۵ تیر شُدون اُشتر از نیفه سیزو اُسوتر آسته نِسبت دَ داخل شُدونِ آدمِ دَوْلتمند دَ پادشاهی خُدا. ۲۶ کسای که ای توره ره شنید، گُفت: "بس کی میتنه نجات پیدا کنه؟" ۲۷ مگم عیسیٰ گُفت: "چیزی که بلده انسان ناممکن آسته، بلده خُدا ممکن آسته. ۲۸ پترس گُفت: "اینه، مو خانه-و-زندگی خُو ره ایله کده و از تُو پیروی مُونی. ۲۹ عیسیٰ دَزوا گُفت: "ما حقیقت ره دَز شُمو مُوگم، هیچ کسی ره پیدا نمیتنید که خانه یا خاٹو یا بچکیچا یا برارو و یا آته-و-آبه خُو ره بخاطرِ پادشاهی خُدا ایله کنه ۳۰ و چندین برابر شی ره دَ امزی دُنیا پس دَ دست نیره و دَ عالمی که مییه صاحبِ زندگی اَبدی نَشنه."

سومنه پیشگویی عیسیٰ دَ باره مرگ و دُوباره زنده شُدون شی

۳۱ بعد ازو عیسیٰ امو دوازده یار خُو ره دَ یگِ گوشه بُرد و دَزوا گُفت: "اینه، مو دَ اورشلیم موری و هر چیزی که دَ وسیله انبیا دَ باره «باچه انسان» نوشته شُدده، پوره مُوشه. ۳۲ چُون او دَ دستِ مردُمای غیرِ یهود دده مُوشه و اونا او ره

ریشخند و توهین مونه و د بِلَه شی تُف آندخته ^{۳۳} او ره قَمچی میزنه و او ره مُوکشه. ولے او د روزِ سَوَم دُوباره زنده موشه. ^{۳۴} مگم یارای شی هیچ کُدم امزی چیزا ره نفا مید و امی توره شی ازوا پوشیده مند، یعنی چیزای که گفته شد، اونا پی نبرد.

شفای گدایگر کور

^{۳۵} وختیکه عیسی د نزدیکِ شارِ اریحا رسید، یگ آدم کور د بغلِ راه ششسته بُود و گدایی مُوکد. ^{۳۶} وختی آواز جمعیتی ره که تیر موشد شنید، او پُرسان کد: ”چی گپ آسته؟“
^{۳۷} بعضی ها دزُو گُفت: ”عیسای ناصره تیر موشه.“ ^{۳۸} اوخته او چیغ زده گُفت: ”ای عیسی باچه داوود، د بِلَه مه رَحَم کُو!“
^{۳۹} کسای که پیش پیش مورفت د بِلَه ازو هیبت کد که چپ شنه. مگم او دیگه ام بلندتر چیغ زده گُفت: ”ای باچه داوود، د بِلَه مه رَحَم کُو!“
^{۴۰} اوخته عیسی ایسته شد و امر کد که او نفر ره د پیش شی بیره. و غیتیکه او نزدیک آمد، عیسی از شی پُرسان کد:
^{۴۱} ”از مه چی میخاهی که بلده تُو انجام بدیم؟“
 آدم کور گُفت: ”یا مولا، ما میخایم که بسم بینا شئم.“
^{۴۲} عیسی دز شی گُفت: ”بینا شو! ایمان تُو، تُو ره شفا دد.“
^{۴۳} او فوراً دُوباره بینا شد و خدا ره ستایش کده از دُمالِ عیسی ربی شد. وختیکه مردُم ای کار ره دید پگ شی خُدا ره حمد-و-ثنا گُفت.

زکای مالیه‌گیر

۱۹

^۱ عیسی د اریحا داخل شد تا از مَنه شار تیر شنه. ^۲ د اُونجی یگ آدم د نام زکا بُود که او رئیس مالیه‌گیرا و آدم دولت‌مند بُود. ^۳ او میخواست بنگره که عیسی کی آسته، مگم بخاطر بیر-و-بارِ مردُم تننست که بنگره، چون قد شی کوتاه بُود. ^۴ اوخته او پیش دَویده د یگ درختِ انجیرِ باله شد که عیسی ره بنگره، چراکه او امرُو راه تیر موشد.
^۵ وختیکه عیسی د امرُو جای رسید، او باله توخ کد و دز شی گُفت: ”زکا، زود از درخت تاه شو، چون امروز باید د خانه تُو بشینم.“ ^۶ پس او دستی تاه آمده قد خوشی عیسی ره د خانه خُو بُرد. ^۷ اوخته پگ کسای که ای واقعه ره دید، نق نق کده گُفت: ”او د خانه یگ آدم گناهکار رفته مهمو شد.“
^۸ مگم زکا ایسته شده د مولا عیسی گُفت: ”یا مولا، اینه، ما نیم دارایی خُو ره د غریبا موبخشم و اگه از یگو کس کُدم چیز ره بازی دده گرفته بشم، چار چند شی ره پس میدم.“
^۹ عیسی دزُو گُفت: ”امروز نجات د ای خانه آمد، چراکه ای نفر ام اولاده ابراهیم آسته. ^{۱۰} چون «باچه انسان» آمده تا گم‌شده ها ره بیاله و نجات بدیه.“

یگ مثل د باره مسیح و پادشاهی آینده شی

^{۱۱} د حالیکه اونا د امزی توره گوش میدد، عیسی ادامه دده یگ مثل اُورد، چراکه او د نزدیکِ اورشلیم بُود و اونا فکر مُوکد که پادشاهی خُدا د امرُو زمان قد داخل شدونِ عیسی د اورشلیم ظاهر موشه. ^{۱۲} و او گُفت: ”یگ آدم نامتُو د یگ سرزمین دور ربی بُود تا مقام پادشاهی ره بلده خُو حاصل کنه و پس د جای خُو بییه. ^{۱۳} اوخته او ده نفر از غلامای خُو

ره کوی کد و بلده ازوا ده خلطه پیسه^{۱۵} دده گُفت: 'قد امزیا تجارت کُنید تا وختیکه ما پس بییم'.^{۱۴} لیکن باشنده های مُلک شی امزو آدم بد موبُرد و اونا قاصدا ره از پُشت شی ربی کده د شهنشاه گُفت: 'مو نمِیخاهی که ای آدم د سرِ ازمو پادشاهی کنه.'

^{۱۵} وختیکه او مقام پادشاهی ره حاصل کده پس آمد، او امر کد تا امو غلاما کوی شنه که او دزوا پیسه دده بود. او میخاست پی بره که هر کدم شی چیتس فایده کده. ^{۱۶} اوخته اولنه آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو ده خلطه پیسه دیگه فایده کده.' ^{۱۷} پادشاه دزو گُفت: 'آفرین، ای غلام خوب. ازی که تو د باره چیز کم راست-و-صادق بودی، تو حکمران ده شار بش.' ^{۱۸} دوّمینه شی آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو پنج خلطه پیسه دیگه فایده کده.' ^{۱۹} پادشاه دزو گُفت: 'تو د بله پنج شار حکمرانی کو.'

^{۲۰} بعد ازو سوّمینه آمده گُفت: 'صاحب، اینه خلطه پیسه تو. ما ای ره د یگ رخت پیچنده نگاه کدم، ^{۲۱} چون از تو ترس خوردم، چراکه تو یگ آدم سختگیر استی؛ چیزی ره که د پیش کس نه‌ایشته، از شی میگیری و چیزی ره که کشت نکده، درو مونی.' ^{۲۲} پادشاه دزو گُفت: 'ای غلام شیر! ما تو ره قد توره های خود تو قضاوت مونم! تو میدنستی که ما سختگیر استم، چیزی ره که نه‌ایشتیم میگیرم و چیزی ره که کشت نکدیم درو مونم؛ ^{۲۳} پس چرا پیسه مره د صراف نددی تا وختیکه پس آمده بودم، او ره قد فایده شی میگرفتم؟'

^{۲۴} اوخته د حاضر باشا گُفت: 'خلطه پیسه ره ازو بگیرید و د کسی بدید که ده خلطه پیسه دره.' ^{۲۵} اونا گُفت: 'صاحب، او فعلاً ده خلطه پیسه دره.' ^{۲۶} پادشاه گُفت: 'ما دز شمو موگیم، هر کسی که دره دزو دیگه ام دده موشه، مگم هر کسی که ندره، چیزی ره که دره ام از شی گرفته موشه. ^{۲۷} و آلی دشمنای مره که نمِیخاست ما د بله ازوا حکمرانی کنم، اونا ره د اینجی بیرید و د حضور مه بکشید.'

داخل شدنِ عیسی د شار اورشلیم

^{۲۸} بعد از گفتون امزی مثل، عیسی پیش شده سون اورشلیم ربی شد. ^{۲۹} وختیکه او د بیت-فاجی و د بیت-عنیا رسید، د جایی که کوه زیتون گفته موشد، دو نفر از یارای خو ره ربی کده ^{۳۰} دزوا گُفت: "د آغیلی که روی د روی آسته بورید. وختیکه دز شی داخل شنید، یگ کره الاغ ره پیدا مونیید که د اونجی بسته یه و هرگز کس د بله ازو سوار نشده؛ او ره واز کده بیرید. ^{۳۱} اگه یگو کس از شمو پُرسان کنه که 'چرا ای ره واز مونیید؟' فقط دزو بگوید که 'مولا ای ره لازم دره.'"

^{۳۲} پس نفرای ره که ربی کدد حرکت کد و امو رقم که دزوا گُفتند، کره الاغ ره پیدا کد. ^{۳۳} وختیکه کره الاغ ره واز موکد، صاحبای شی ازوا پُرسان کده گُفت: "چرا کره الاغ ره واز مونیید؟" ^{۳۴} یارا گُفت: "مولا ای ره لازم دره." ^{۳۵} پس اونا کره الاغ ره د پیش عیسی آورد و چپن های خو ره د بله شی اندخته عیسی ره د بله شی سوار کد. ^{۳۶} و امی که عیسی ربی شد، مردم چپن های خو ره د راه شی د آوار کدو شد.

^{۳۷} وختیکه د نزدیک سرشیوکی کوه زیتون رسید، پگ جمعیت پیروای شی د خوشحالی کدو شد و خدا ره بلده تمام معجزای که دیدد قد آواز بلند ستایش کده ^{۳۸} گُفت:

"مبارک آسته پادشاهی که د نام خداوند مییه!

صلح-و-سلامتی د عالم باله

و بزرگی-و-جلال د بلندترین جای عالم باله!"

^a ۱۹:۱۳ د جای «ده خلطه پیسه» د زیون یونانی «ده منا» نوشته یه که ده منا تقریباً برابر سه ماه مُرد ده کارگر بود.

۳۹ اوخته بعضی از فریسیا از مینکل جمعیتِ مردُم گفت: "استاد، پیروای خُو ره سرزنش کُو که چُپ شنه!" †

۴۰ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: "ما دز شُمو مُوگیُم، اگه اونا چُپ شنه، سنگا دَ صدا مییه."

۴۱ وختیکه عیسی دَ اورشلیم نزدیک شده شار ره دید، دَ چخرا کدو شد ۴۲ و گُفت: "کشکه تُو امِ امروز پیِ مُوُردی که چیز خیل صلح-وسلامتی میره؛ مگم آلی امو چیزا از چیمای تُو تاشه منده. ۴۳ پس روزای دَ بله تُو مییه که دُشمنای تُو دَ گرداگرد تُو سنگر جور مونه و گرد تُو ره گِرِفته از هر طرف تُو ره محاصره مونه. ۴۴ اونا تُو ره دَ خاک برابر کده بچکیچای تُو ره دَ مَنه تُو نابود مُوکنه و نميله که دَ مَنه تُو یگ سنگ ام دَ بله دیگه سنگ باقی بُمنه، چُون تُو زمانی ره که خُدا دَ بله تُو نظر کد، پیِ نَبُردی."

بُر کدونِ سوداگرا از خانه خُدا

۴۵ بعد ازو عیسی داخلِ خانه خُدا رفت و دَ بُر کدونِ کسای شروع کد که دَ اُونجی خرید-وفروش مُو کد ۴۶ و گُفت: "نوشته شده که

'خانه مه جای عبادت آسته، مگم شُمو ای ره غارِ دُزا جور کدید!'"

۴۷ ازو بعد عیسی هر روز دَ خانه خُدا تعلیم میدد، مگم پیشوایونِ عالی مقام، عالِمای دین و کتله کلونای قوم پُشت یگ فرصت میگشت که او ره از بین بیره، ۴۸ لیکن هیچ فرصت پیدا نَنست، چراکه تمامِ مردُم دلبسته تورای شُدُد که ازو میشینید.

قُدرت و اِختیاراتِ عیسی

۲۰ ۱ یگ روز دَ حالیکه عیسی دَ خانه خُدا مردُم ره تعلیم میدد و خوشخبری ره اعلان مُو کد، پیشوایونِ عالی مقام، عالِمای دین و ریش سفیدا آمد ۲ و سوال کده گُفت: "دز مو بگی که قد کدَم اِختیار ای کارا ره مونی و کی ای اِختیار ره دز تُو دده؟"

۳ او دَ جوابِ ازوا گُفت: "ما ام از شُمو یگ سوال پُرسان مُونم و شُمو دز مه جواب بیدید: ۴ آیا غُسلِ تعمیدِ یحیی از عالمِ باله بُود یا از انسان؟" ۵ اونا قد یگدیگه خُو مشوره کده گُفت: "اگه بگی که از عالمِ باله بُود، اوخته او مُوگیه، پس چرا دُزو ایمان نُوریدید؟" ۶ و اگه بگی که از انسان بُود، مردُم پگ شی مو ره سنگسار مونه، چُون اونا عقیده دره که یحیی پیغمبر بُود. ۷ پس اونا دَ جواب شی گُفت: "مو نمیدنی که از کجا بُود."

۸ اوخته عیسی دَزاو گُفت: "ما ام دز شُمو نَموگم که قد کدَم اِختیار ای کارا ره انجام میدیم."

مَثَلِ باغوانای ظالم

۹ بعد ازو عیسی اینی مَثَلِ ره دَ مردُم گُفت: "یگ آدم یگ باغِ انگور جور کد و او ره دَ باغوانا اِجاره دد و خود شی بلده کلو وخت دَ سفر رفت. ۱۰ دَ فصلِ انگور او یگ غلام خُو ره دَ پیشِ باغوانا ریی کد تا اونا حق شی ره از حاصلِ باغ انگور بدیه؛ مگم باغوانا غلام ره لَت-وکوب کده دست خالی ریی کد. ۱۱ اوخته او یگ غلامِ دیگه ره ریی کد؛ مگم اونا او ره ام لَت-وکوب کده تحقیر کد و دست خالی ریی کد. ۱۲ بعد ازو غلامِ سِوم خُو ره ریی کد؛ مگم اونا او ره ام زخمی کده از باغ بُرو پورته کد. ۱۳ پس صاحبِ باغ قد خود خُو گُفت: 'چیز کار کنم؟ بیه، باچه دوست دشتنی خُو ره ریی مُونم؛ شاید

اونا دَزُو احترام کنه؛^{۱۴} مگم وختی باغوانا او ره دید، اونا دَ بَین خُو مشوره کده گُفت: 'اینمی وارث آسته. بیید که ای ره بُکشی تا میراث شی از مو شُنه.'^{۱۵} پس اونا او ره از باغ انگور بُرو پورته کد و کُشت.

آلی صاحبِ باغ قد ازوا چیز کار مونه؟^{۱۶} او مییه و امُو باغوانا ره نابود مونه و باغ انگور ره دَ دیگه نفرا تسلیم مونه. " وختیکه مردُم ای تورا ره شنید، اونا گُفت: "خُدا نَکنه."

^{۱۷} عیسی سُون ازوا توخ کده گُفت: "پس مقصدِ امزی نوشته چی آسته که مُوگیه:

'سنگی ره که اُستاکارا رَد کد

سنگِ مْهَم تادو شُده.'

^{۱۸} هر کسی که دَ بله امزو سنگ بُفته تَکه-و-پرچه موشه؛

و اگه امُو سنگ دَ بله کدَم کس بُفته، او ره جو جو مونه."

^{۱۹} وختی پیشوايونِ عالی مقام و عالِمای دین پی بُرد که ای مَثَل ره دَ ضِد ازوا گُفته، اونا قَصَد کد که او ره دَ امزو ساعت دِستگیر کنه، مگم اونا از مردُم ترس خورد.

جوابِ عاقلانه

^{۲۰} پس نظر ازوا دَ عیسی بُود و اونا جاسوسای خُو ره ام رَبی کد. امُو جاسوسا خود ره راستکار نشو میدد تا عیسی ره

قد توره خود شی دَ دام بندزه و تا او ره دَ حُکمران و اختیاردارای والی تسلیم کنه. ^{۲۱} اوخته اونا ازو پُرسان کده گُفت: "اُستاد، مو میدنی که توره تُو و تعلیم تُو دُرست آسته و از کس طرفداری نَمونی، بلکه راه خُدا ره دَ راستی تعلیم میدی.

^{۲۲} آیا مالیه دَدو دَ قیصر بلده مو روا آسته یا نه؟"

^{۲۳} لیکن عیسی که حیلِه-و-مَکَر ازوا ره فامید، دَزوا گُفت: ^{۲۴} "یگ سِکِه یگ دیناری ره دَز مه نشو بدید. امی عکس و نشان از کی آسته؟"

اونا گُفت: "از قیصر." ^{۲۵} عیسی دَزوا گُفت: "پس چیزی ره که از قیصر آسته دَ قیصر بدید و چیزی ره که از خُدا آسته دَ خُدا."

^{۲۶} خلاصه، اونا نَتَبَسْت که او ره دَ پیش مردُم قد توره شی دَ دام بندزه و اونا از جواب ازو خيرو شُده چُپ مند.

بَحْث دَ باره قیامت

^{۲۷} اوخته بعضی از صدوقیا که مُنکِر قیامت آسته دَ پیش عیسی آمد ^{۲۸} و ازو سوال کده گُفت: "اُستاد، موسی بلده ازمو

نوشته کده که اگه برار یگ آدم بُمَره و خاتون شی بے اولاد دَ جای شی بُمَنه، او آدم باید قد امزو خاتو توی کنه و بلده برار خُو اولاد پیدا کنه. ^{۲۹} یگ زمان هفت برار بُود؛ اولنه شی خاتو گِرِفته بے اولاد مُرد. ^{۳۰} بعد ازو دَوَمنه ^{۳۱} و سَوَمنه ام امُو

خاتو ره گِرِفت تا برار هفتم و پگ شی بے اولاد مُرد. ^{۳۲} دَ آخر امُو خاتو ام مُرد. ^{۳۳} پس دَ روز قیامت او خاتون کدَم ازوا موشه؟ چُون هر هفت شی او ره خاتو کدَد."

^{۳۴} عیسی دَ جواب ازوا گُفت: "مردُمای امزی عالم خاتو میگیره و شوی مونه. ^{۳۵} مگم کسای که لایقِ عالمِ باله و قیامتِ مُرده ها آسته، نه خاتو میگیره و نه شوی مکنه. ^{۳۶} دَ حقیقت اونا نَمومره، چراکه اونا مَثَلِ ملایکه ها آسته و بچکیچای

خُدا گُفته موشه و مردُمای آسته که قیامت ره تجربه مونه. ^{۳۷} مگم دَ باره قیامتِ مُرده ها، موسی خود شی دَ موضوع

^a ۲۰:۳۶ دَ جای «مردُمای آسته که قیامت ره تجربه مونه» دَ زبون یونانی «بچکیچای قیامت آسته» نوشته یه.

«بُوئِه سوزان» واضح کد وختیکه خُداوند ره خُدای ابراهیم، خُدای اِسحاق و خُدای یعقوب کُفت. ۳۸ پس او خُدای مُرده ها نییه، بلکه خُدای زنده ها آسته، چُون دَ پیشِ اَزو پگ زنده یه. ”
۳۹ اوخته بعضی از عالمای دین دَ جواب شی کُفت: ”اُستاد، خُوب کُفتی. ” ۴۰ و بعد اَزو اونا دیگه جُرأت نکد که اَزو سوال کنه.

۴۱ اوخته عیسی دَزا کُفت: ”مردُم چطور میتنه بگیه که مسیح اولاده داوود آسته، ۴۲ دَ حالیکه داوود خود شی دَ کتاب زبور مَوگیه:

’خُداوند دَ مَولای مه کُفت:

’دَ دِستِ راست مه بَشی،

’۴۳ تا دُشمنای تُو ره تی پیی زیرِ پای تُو جور کنم. ”

۴۴ پس اگه داوود مسیح ره مَولا مَوگه، چطور میتنه که باچه شی بَشه؟ ”

ریاکاری

۴۵ دَ حالیکه پگِ مردُم گوش مَوکد، عیسی دَ یارای خُو کُفت: ۴۶ ”از عالمای دین خود ره احتیاط کنید، از کسای که خوش دَره قد چَپن های دِراز ای سُو-و-اوسُو بگرده و دَ کوچه-و-بازار احترام شُنه؛ اونا خوش دَره که دَ عبادت خانه ها چوکی های مُهم ره دَشته بَشه و دَ مهمانی ها دَ باله-جای بَشینه. ۴۷ اونا خانه های خائونوی بیوه ره قُورت مونه و از رُوی ریاکاری نماز خُو ره دِراز مونه. اونا محکومیتِ سخت تر ره مینگره. ”

هدیه بیوه غریب

۲۱ عیسی توخ کد و دید که مردُمای دَولتمند هدیه های خُو ره دَ صندوقِ بیت المال میندزه. ۲ دَمَرُو غیت یگ خائون بیوه غریب ره دید که دُو سِکه دَ اُونجی آندخت. ۳ اوخته عیسی کُفت: ”ما حقیقت ره دَز شُمُو مَوگم، امی خائون بیوه غریب از یگ ازوا کده کلوتر آندخت، ۴ چراکه پگ ازوا از کلونی دارایی خُو آندخت، مگم او از غریبی خُو تمام دار-و-ندار زندگی خُو ره آندخت. ”

خرابی خانه خُدا و بلا های آخِر زمان

۵ دَ حالیکه بعضی کسا دَ باره خانه خُدا گپ میزد و مَوگفت که چطور قد سنگای نُوریند و تحفه های وَقف شُده نقش-و-نگار شُده، عیسی کُفت:

۶ ”یگ روز مییه که امزی چیزای که مینگرید، یگ سنگ ام دَ بله دیگه سنگ باقی نَمومنه، بلکه پگ شی زیر-و-زیر موشه. ”

۷ اونا اَزو پُرسان کده کُفت: ”اُستاد، ای واقعه چی وخت رُخ میدیه و نشانی نزدیک شُدون امزی واقعه چی آسته؟ ”

۸ عیسی کُفت: ”هُوش خُو ره بگیرید که کس شُمُو ره گمراه نکُنه. چُون غَدَر کسا دَ نام ازمه مییه و مَوگیه که ’ما اَمُو اَسْتُم‘ و ام مَوگیه ’آخِر زمان نزدیک آسته،‘ از پشتِ ازوا نروید. ۹ وختیکه خبر جنگ ها و شورش ها ره میشنوید، ترس نَخورید؛ چُون لازم آسته که اول امی واقعه ها رُخ بدیه، لیکن آخِر زمان دستی نمییه. ”

۱۰ و اِدامه دده دَزا کُفت: ”یگ قوم دَ صِد قوم دیگه و یگ مَمَلکت دَ صِد مَمَلکت دیگه باله موشه؛ ۱۱ زلزله های سخت رُخ میدیه و دَ جای های مُختلِف قحطی ها و مَرَض وُبا پیدا موشه و نشانی های ترسناک و علامت های بزرگ از آسمو ظاهر موشه. ۱۲ مگم پیش از تمام امزی واقعه ها مردُم شُمُو ره دستگیر کده آزار-و-آذیت مونه و بخاطر نام ازمه

شُموره دَ شورای عبادت خانه ها تسلیم مونه، دَ بندی‌خانه ها میندزه و دَ حُصُورِ پادشایو و والی ها مُوبره. ^{۱۳} مگم ای بلده شُمویگ فرصت آسته که دَ باره ازمه شاهدی بدید. ^{۱۴} دَ فکر شُمو بشه که پیش از پیش آمادگی نگیرید که بلده دفاع از خود چی بگید، ^{۱۵} چون ما دَز شُمو قُدرت بیان^{۱۵} و حکمت میدیم، تا هیچ کدم از مُخالفین شُمو تَوانِ مُقاومت و رد کردن توره شُموره نداشتنه بشه. ^{۱۶} حتی آته و آبه، برارو، قوما و دوستای شُمو، شُموره دَ دُشمو تسلیم مونه و بعضی های شُموره دَ قتل میرسنه. ^{۱۷} پگِ مردُم بخاطر نام ازمه از شُمو بد مُوبره. ^{۱۸} مگم یگ تار موی از سر شُمو ضایع نموشه. ^{۱۹} شُموره دَ وسیله صبر-و-حوصله جان های خُوره نجات میدید.

پیشگویی دَ باره تباهی شارِ اورشلیم

^{۲۰} «وختی مینگرید که اورشلیم دَ وسیله لشکر ها محاصره شده، بدیند که تباهی شی نزدیک آسته. ^{۲۱} اوخته کسای که دَ یهودیه آسته دَ کوه ها دوتا کنه و کسای که دَ شار آسته بُر شنه و کسای که دَ اطراف آسته دَ شار داخل نشنه؛ ^{۲۲} چون امو روزا، روزای انتقام آسته تا تمام چیزای که نوشته شده پوره شنه. ^{۲۳} وای دَ حال خاتونوی که شکامتو بشه یا نلغه شیرخور داشته بشه، چراکه مُصیبت سخت دَ بله زمی مییه و عَصَبِ خُدا دَ سر امزی قوم نازل موشه. ^{۲۴} اونا دَ دم شمشیر موفته یا دَ مینکل تمام ملت های غیر یهود اسپر برده موشه و اورشلیم دَ وسیله مردمای غیر یهود پایمال موشه تا وختیکه دورون مردمای غیر یهود تیر شنه.

پس آمدونِ مسیح

^{۲۵} بعد ازو دَ آفتو، ماهتو و ستاره ها نشانی ها ظاهر موشه و دَ روی زمی پریشانی دَ مینکل ملت های مییه که دَ وسیله عُرش و جلپه های دریا گنگس-و-گیج شده. ^{۲۶} مردُم دَ باره چیزی که دَ بله دنیا آمدنی آسته بوی بر شده از ترس به حال موشه، چون قُدرت های آسمونا تکان موخوره. ^{۲۷} اوخته اونا «باچه انسان» ره مینگره که دَ بله اُور خُن قُدرت و جلال بُزرگ مییه. ^{۲۸} پس وختیکه رُخ ددون امزی چیزا شروع موشه، ایسته شنید و سر های خُوره باله کُئید، چراکه نجات شُمو نزدیک آسته.

پند از مثلِ درختِ انجیر

^{۲۹} بعد ازو عیسی بلده ازوا اینی مثل ره گُفت: «درختِ انجیر و دیگه درختا ره بنگرید. ^{۳۰} امی که بلگای ازوا بر موشه، شُمو مینگرید و موفامید که آلی تایستو نزدیک آسته. ^{۳۱} امی رقم شُمو ام وختی مینگرید که ای چیزا واقع موشه، بُفامید که پادشاهی خُدا نزدیک شده. ^{۳۲} ما حقیقت ره دَز شُمو مومگم، تا تمام امزی چیزا واقع نشنه، ای نسل از بین نموره. ^{۳۳} آسمو و زمی از بین موره، ولی کلام ازمه هرگز از بین نموره.

انتظار بلده پس آمدونِ مسیح

^{۳۴} پس هوش خُوره بگیری، نشنه که دل های شُمو زیر بار عیاشی، نشه و تشویشای زندگی بوره و امو روز به بلغه شُموره رقم یگ دام گرفتار کنه. ^{۳۵} چون اُو روز دَ بله پگِ باشندده های روی زمی مییه. ^{۳۶} پس همیشه آماده بشید و دُعا

^a ۲۱:۱۵ دَ جای «قُدرت بیان» دَ زبون یونانی «دان» نوشته یه.

کُنید تا توانایی شی ره دشته بشید که از تمام امزی چیزای که رُخ دَدَنی آسته خلاصی پیدا کنید و دَ حُضُور «باچه انسان» ایسته شُنید.

۳۷ دَمزی رقم عیسی دَ غَیتِ روز دَ خانِه خُدا تعلیم میدد و دَ وختِ شاو از شار بُر شده شاو ره دَ یگ کوه که کوه زیتون گفته مُوشد، تیر مُوکد. ۳۸ و مردُم صَباح گاه دَ پیش اَزو دَ خانِه خُدا میمد تا تعلیم شی ره گوش بگیره.

تصمیم قتلِ عیسی

۲۲ ۱ عیدِ فطیر که عیدِ پَصَح ام گفته مُوشد، نزدیک بود. ۲ پیشوایونِ عالی مقام و عالِمای دین دَ تلاشِ ازی بُود که عیسی ره خَپ-و-چَپ دَ قتل برسنه، چُون اونا از مردُم ترس مُو خورد.

۳ دَمزو غَیتِ شَبطو دَ پوستِ یهودا که اسخربوطی گفته مُوشد و یکی از دوازده یارای عیسی بُود، دَر آمد؛ ۴ و اُو رفته قد پیشوایونِ عالی مقام و قومندانای مُحافظین خانِه خُدا مشوره کد که چی رقم عیسی ره دَزوا تسلیم کنه. ۵ اونا خوشحال شد و قول دَد که بلده اَزو پیسه میدیه. ۶ یهودا قبول کد و پشتِ یگ فرصت میگشت تا دَ نَبودِ مردُم عیسی ره دَزوا تسلیم کنه.

آخری شامِ عیسی قد یارای شی

۷ پس روزِ عیدِ فطیر که دَمزو روز باره پَصَح باید قُربانی شنه رسید. ۸ اوخته عیسی پترس و یوحنا ره ربی کده گفت: "بورید و نانِ پَصَح ره بلده مو تیار کُنید تا بُخوری." ۹ اونا پرسان کد: "دَ کجا میخاهی که نان ره تیار کنی؟" ۱۰ اُو دَزوا گفت: "وختیکه دَ شار داخل مُوشید، یگ آدم قد شمو روی دَ روی مُوشه که یگ کوزه آو ره مُوبره. از پشتِ اَزو بورید و دَ خانِه که اُو موره داخل شُنید ۱۱ و دَ صاحبِ خانه بگید، 'اُستاد مُوگیه، مِهْمونخانِه مه دَ کجا یه تا نانِ پَصَح ره قد یارای خُو دَ اُونجی بُخورم؟' ۱۲ اوخته اُو یگ اُناقِ کنه ره دَ باله خانِه دَز شمو نشو میدیه که فرش شده آسته. دَ اُونجی بلده مو تیاری بگیرید."

۱۳ پس اونا رفت و امو رقم که عیسی دَزوا گفتد، تمام چیزا ره پیدا کد و نانِ پَصَح ره تیار کد.

۱۴ وختیکه ساعتِ نان خوردو رسید عیسی قد دوازده رسول خُو دَ سرِ دسترخو ششت. ۱۵ اوخته اُو دَزوا گفت: "ما کلو شوق دشتُم که امی نانِ پَصَح ره پیش از رنج-و-عذاب خُو قد شمو بُخورم. ۱۶ چُون ما دَز شمو مُوگم که دیگه نانِ پَصَح ره نَمُخورم تا غَیتیکه ای قُربانی دَ پادشاهی خُدا پوره شنه."

۱۷ اوخته اُو جام ره دَ دست خُو گرفته شکرگزاری کد و گفت: "ای ره بگیرید و دَ مینکل خُو تقسیم کنید، ۱۸ چُون ما دَز شمو مُوگم که بعد ازی از میوه تاگِ انگور دیگه وچی نَموُم تا وختیکه پادشاهی خُدا بییه."

۱۹ بعد اَزو نان ره گرفت و شکرگزاری کده ثوئه کد و دَ یارای خُو دده گفت: "ای جسم مه آسته که بلده نجات شمو دده مُوشه. ای مراسم ره دَ یادِ ازمه دَ جای بیرید." ۲۰ دَ عینِ رقم، بعد از نان خوردو جام ره گرفت و گفت: "ای جام عهدِ نو آسته که قد خُون مه بسته مُوشه؛ خُون مه بلده بخششِ گناهای شمو ریختنده مُوشه. ۲۱ مگم اینه، دستِ کسی که مره تسلیم مونه قد ازمه قتی دَ دسترخو دراز مُوشه. ۲۲ «باچه انسان» امو رقم که بلده شی تعیین شده، ازی دُنیا موره، مگم وای دَ حالِ کسی که دَ وسیله اَزو تسلیم مُوشه!"

۲۳ اوخته یارا از یگدیگه خُو دَ پرسان کدو شد که کدم شی دست دَمزی کار میزنه.

بَحْث دَ باره بزرگی

۲۴ دَ اَمزو غَیتِ دَ بینِ یارا جنجال پیدا شد که دَ مینکلِ ازوا کی بزرگتر آسته؟

۲۵ عیسیٰ دَزُوا كُفْتُ: "پادشاه های مردُمای غَیْرِ یَهُودِ دَ بِلَه ازوا باداری مُونه و صاحبای قُدرت خودون ره آدمای سَخی میدنه. ۲۶ مگم شُمو ای رقم نَبَشید، بلکه بزرگترین دَ بین شُمو باید مثل ریزه‌ترین بَشه و رهبر مثل یگ خدمتگار. ۲۷ چُون کی بزرگ آسته: کسی که دَ سرِ دِسترخو میشینه یا کسی که خدمت مُونه؟ آیا کسی که دَ سرِ دِسترخو میشینه بزرگتر نییه؟ مگم ما دَ مینکل شُمو مثل یگ خدمتگار آسْتَم.

۲۸ شُمو کسای آستید که دَ آزمایش ها قد مه ایسته بُودید. ۲۹ پس اُمو رقم که آته مه دَز مه یگ پادشاهی عطا کد، ما ام دَز شُمو عطا مُونم ۳۰ تا شُمو دَ پادشاهی مه دَ دِسترخون مه شِشسته بُخورید و وُچی کنید و دَ تَخْت ها شِشسته دَ بِلَه دوازده طایفه اسرائیل قضاوت کنید.

۳۱ آی شِمعون، آی شِمعون، شیطو تقاضا کده که شُمو ره مثل گندم از ایلگِ و سوسه تیر کنه، ۳۲ مگم ما بلده تو دُعا کدم، تا ایمان تو از بین نره. و غیتیکه تو پس سون خدا مییی، برارون ایماندار خور ره تقویت کو. ۳۳ پترس دَرشی گُفت: "یا مولا، ما حاضر آسْتَم که قد تو دَ بندی‌خانه بورم و حتی بمرم." ۳۴ عیسیٰ گُفت: "پترس، ما دَز تو مُوگم که امروز خروس بنگ نمیدیه تاکه تو سه دفعه مره انکار کده نگی که مره نمینخشی."

پیشگویی عیسیٰ دَ باره خطر های آینده

۳۵ بعد ازو عیسیٰ ازوا پُرسان کد: "وختیکه ما شُمو ره بدونِ خَلطه پیسه، خُرجین و چپلی ریی کدم، آیا دَ کدم چیز مُحتاج شدید؟"

اونا گُفت: "نه، دَ هیچ چیز مُحتاج نشدی!"

۳۶ اوخته او دَزوا گُفت: "مگم آلی هر کسی که خَلطه پیسه دره، باید او ره بگیره و امچنان خُرجین خور ره. و کسی که شمشیر ندره، باید چپن خور ره سودا کده یگ شمشیر بخره. ۳۷ چُون ما دَز شُمو مُوگیم که ای نوشته باید دَ باره ازمه پوره شنه که مُوگیه: 'او از جملِه خطاکارا حساب شد.' آره، هر چیزی که دَ باره ازمه نوشته شده، دَ حالِ پوره شدو آسته." ۳۸ یارا گُفت: "یا مولا، اینه، دَ اینجی دو شمشیر آسته."

مگم عیسیٰ گُفت: "بس کنید!"

دُعی عیسیٰ دَ کوه زیتون

۳۹ بعد ازو عیسیٰ برو آمد و مطابقِ عادت خور دَ کوه زیتون رفت و یارای شی از پشت ازو رفت. ۴۰ وختیکه او دَ امزو جای رسید، دَزوا گُفت: "دُعا کنید تا دَ آزمایش قرار نگیرید."

۴۱ اوخته او دَ اندازه یگ سنگرس راه ازوا دورتر رفته زانو زد و دُعا کده گُفت: ۴۲ "آی آته آسمانی، اگه خاست تو آسته، ای جام ره از مه دور کو؛ مگم نه دَ خاست ازمه، بلکه دَ خاست-و-اراده خود خور." ۴۳ دَمزو غیت از عالمِ باله یگ ملایکه بلده شی ظاهر شد و او ره قوت دَد. ۴۴ پس عیسیٰ دَ حالیکه سخت کوئیوبار بود قد قوت کلو دُعا کد و عرق شی مثل قطره های خون دَ زمی میچقید.

۴۵ وختیکه او از دُعا کدو باله شده دَ پیش یارای خور آمد و دید که اونا از غم-و-عُصه خاو رفته، ۴۶ او دَزوا گُفت: "چرا خاو کدید؟ باله شنید و دُعا کنید تا دَ آزمایش قرار نگیرید."

گرفتار شدنِ عیسیٰ

۴۷ دَ حالیکه عیسیٰ هنوز توره موگفت، بے بلغه یگ دَل رسید و یهودا که یکی از دوازده یارا بُود، پیش پیش ازوا میمد. او دَ بیخِ عیسیٰ آمد تا قد شی روی ماخی کنه. ۴۸ مگم عیسیٰ دَزُو گُفت: "آی یهودا، آیا «باچه انسان» ره قد یگ روی ماخی تسلیم مونی؟"

۴۹ وختی نفرای گرد-و-بر شی فامید که چی موشه، اونا گُفت: "یا مولا، آیا مو قد شمشیرای خُو حمله کنی؟" ۵۰ اوخته یکی ازوا غلامِ پیشوای بزرگ ره زد و گوشِ راست شی ره مُنٹی کد.

۵۱ مگم عیسیٰ گُفت: "بس کُئید ای کارا ره!" و گوشِ ازو ره دست زده او ره شفا دد.

۵۲ بعد ازو عیسیٰ دَ پیشوایونِ عالی مقام، قومندانای پیردارای خانِه خُدا و ریش سفیدای که بلده دستگیر کدون شی آمدد گُفت: "آیا ما راهزنِ اَسْتُم که قد شمشیر و سوته پُشت مه آمدید؟" ۵۳ ما هر روز قد شُمو دَ خانِه خُدا بُوْدُم و شُمو دَ بله مه دست دراز نکدید. مگم ای ساعتِ از شُمو و ساعتِ قدرتِ تریکی آسته."

پترس عیسیٰ ره انکار مونه

۵۴ اوخته اونا عیسیٰ ره گرفت و او ره پیش اندخته دَ خانِه پیشوای بزرگ اُورد و پترس از دور او ره دُمبال موكد. ۵۵ پیره دارا دَ منِه حولی آتش در دده دَ گرد شی ششتند؛ اوخته پترس ام قد ازوا ششت. ۵۶ اوخته یگ کنیز او ره دَ روشنی آتش دید و دزو چیم دوخته گُفت: "ای آدم ام قد ازو بُود."

۵۷ مگم پترس انکار کده گُفت: "او خاتو، ما او ره نمینخشم."

۵۸ بعد از کم وخت یگ نفر دیگه او ره هوش کده گُفت: "تو ام یکی امزوا آستی."

پترس گُفت: "او آدم، ما نیسْتُم."

۵۹ تقریباً بعد از یگ ساعت یگ نفر دیگه تاکید کده گُفت: "یقیناً، ای آدم ام قد ازو بُود، چون ای ام از جلیلیه آسته."

۶۰ پترس گُفت: "او آدم، ما هیچ نَمُوفامم که تو چیزخیل موگی."

دَ امزو لحظه، دَ حالیکه او هنوز توره موگفت، خروس بنگ دد. ۶۱ اوخته مولا عیسیٰ روی خُو ره دور دد و سون پترس توخ کد؛ و پترس توره مولا ره دَ یاد خُو اُورد که دزشی گُفتند: "امروز پیش از بنگِ خروس سه دفعه مَره انکار مونی." ۶۲ پس پترس ازونجی بُرو رفت و زار زار چخرا کد.

بے احترامی دَ عیسیٰ

۶۳ نفرای که عیسیٰ ره دَ بند نگاه موكد دَ ریشخند کدو و زدونِ ازو شروع کد. ۶۴ اونا چیمای شی ره بسته کُدد و پُرسان کده موگفت: "نَبوت کُو، کی تو ره زد؟" ۶۵ و اونا او ره عَدَر تحقیر-و-توهینِ دیگه ام کد.

عیسیٰ دَ پیش شورای یهودیا

۶۶ امی که روز واز شد، شورای ریش سفیدای قوم، یعنی پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دینِ جم شد و عیسیٰ ره دَ شورا اُورده ۶۷ دَ زشی گُفت: "اگه تو مسیح آستی، دَ مو بگی."

أُو دَ جَوَابِ اَزْوَا كُفَّتْ: "اگه دَز شُمُو بُگُم، شُمُو باوَر تُمُونِيد، ^{۶۸} و اگه از شُمُو سَوَال كُنْم، شُمُو جَوَاب نَمِيدِيد. ^{۶۹} مگم ازی اوسُو «باچه انسان» دَ دِسْتِ رَاسْتِ خُدایِ قَادِرِ^{۷۰} مِيشِينِه. "
^{۷۰} پگِ اَزْوَا چِیغِ زَدِه كُفَّتْ: "پس تُو باچه خُدا اَسْتی؟"
 اُو دَزْوَا كُفَّتْ: "خودون شُمُو مَوگِيد كه ما اَسْتُم."
^{۷۱} اوخته اونا كُفَّتْ: "دِیگه مو دَ شاهِدی چی ضَرْوَرْتِ دَری؟ مو خودون مو از دان شی شِنیدِی!"

عیسی دَ مَرگِ مَحْكُومِ مَوْشِه

۲۳

^۱ اوخته تمامِ شورا باله شُد و عیسی ره دَ پِیشِ پِیلاَتُسِ بُرْد ^۲ و دَ بَلِه اَزْوَ دَ تَهْمَتِ كَدُو شُد و كُفَّتْ: "مو ای آدم ره دیدی كه قَوْمِ مو ره از راه بُر مونه و مو ره از مالیه دَدُو بَلَدِه قِیصرِ مَنعِ مَوكُنِه و مَوگِه كه خود شی «مسیح» و پادشاه اَسْتِه."

^۳ پِیلاَتُسِ از عیسی پُرسان كد: "آیا تُو پادشاهِ یهُودیا اَسْتی؟"

عیسی دَ جَوَابِ شی كُفَّتْ: "خود تُو مَوگِی."

^۴ اوخته دَ پِیشِوایونِ عالی مقام و جمعیتِ مَرْدُمِ كُفَّتْ: "ما هیچ دَلِیلِ نَمِینِگَرْم كه ای آدم ره مَحْكُومِ كُنْم." ^۵ لیكن اونا پای خُو ره بَنَد كده كُفَّتْ: "اُو دَ سراسرِ یهُودیه مَرْدُمِ ره دَ وَسِیلِه تَعْلیمِ خُو دَ شور میره، از جَلِیلِیه شُرُوعِ تا اِینجی." ^۶ وختی پِیلاَتوس ای توره ره شِنید، پُرسان كد: "آیا ای آدم از جَلِیلِیه اَسْتِه؟"

^۷ و غِیتی فامید كه عیسی از جَلِیلِیه و مَرَبُوطِ سَمْتِ هِیروُدیسِ اَسْتِه، اُو ره دَ پِیشِ هِیروُدیسِ رِبی كد كه اُو دَمَزُو روزا دَ اورُشَلیمِ بُوَد.

^۸ امی كه هِیروُدیسِ عیسی ره دید، اُو غَدْرِ خوش شُد، چُون از كَلُو وخت میخاست كه اُو ره بِنِگَرِه، چراكه اُو دَ باره شی شِنیدُود و اَمیدِ دَشتِ یَگُو مَعْجَزِه شی ره بِنِگَرِه. ^۹ اُو سَوَالِ هَایِ كَلُو از عیسی پُرسان كد، مگم عیسی دَزْوَ هیچ جَوَابِ نَدَد. ^{۱۰} اوخته پِیشِوایونِ عالی مقام و عالِمایِ دِینِ ایسْتِه شُدِه سَخْتِ دَ بَلِه عیسی تَهْمَتِ كد.

^{۱۱} هِیروُدیسِ و عسكرایِ شی اُو ره تَحْقِیرِ-و-تَوَهینِ كده دَ بَلِه شی رِیشِخَنَدی كد و كالایِ شاهی دَزْوَ پوَشَنده اُو ره دُوباره پِیشِ پِیلاَتُسِ رِبی كد. ^{۱۲} دَمَزُو روزِ پِیلاَتُسِ و هِیروُدیسِ قَدِ یَگَدِیگِه خُو دوست شُد، چُون اونا پِیشِ اَزْوَ دَ بَینِ خُو دُشْمَنی دَشت.

^{۱۳} اوخته پِیلاَتُسِ پِیشِوایونِ عالی مقام، رِیشِ سَفیدا و مَرْدُمِ ره طَلَبِ كده ^{۱۴} دَزْوَ كُفَّتْ: "شُمُو ای آدم ره دَ پِیشِ ازمه اُورده اِدعا كَدید كه مَرْدُمِ ره دَ شور میره؛ و ما دَ حُضُورِ شُمُو از شی تَحْقِیقِ كَدُم و دَ اَمزیِ آدمِ هیچِ اَثْرِی از اِدعایِ كه شُمُو دَ بَلِه شی مَوْنِیدِ پِیدا نَكُدُم" ^{۱۵} و نه ام هِیروُدیسِ پِیدا كد، امزیِ خاطرِ ای ره بَسْمِ دَ پِیشِ ازمو رِبی كد. اینه، ای آدم كاری نَكده كه سزاوارِ مَرگِ بَشِه. ^{۱۶} پس ما اُو ره قَمچی مِیَزْنُم و بعد اَزْوَ ایلِه مَوْنُم." ^{۱۷} [چُون اُو باید دَ هر عیدِ یَگِ بَنَدی ره بَلَدِه اَزْوَ ایلِه مَوكِد.]^b

^{۱۸} اوخته پگِ اَزْوَا یَگجایِ چِیغِ زَدِه كُفَّتْ: "ای ره بُرده گم كُو! باراباس ره بَلَدِه مو ایلِه بَدی!" ^{۱۹} باراباس نَفری بُوَد كه بِخاطِرِ یَگِ شورشِ كه دَ شارِ رُخِ دَدُد و بِخاطِرِ قَتْلِ دَ بَنَدی خَانه اَنَدختِه شُدُد.

^{۲۰} لیكن پِیلاَتُسِ كه میخاست عیسی ره ایلِه كنه، بَسْمِ قَدِ اَزْوَا توره كُفَّتْ: ^{۲۱} مگم اونا دَ چِیغِ زَدُو اِدامه دَدِه كُفَّتْ: "دَ صَلِیبِ میخكُوبِ كُو، اُو ره دَ صَلِیبِ میخكُوبِ كُو!" ^{۲۲} پِیلاَتُسِ بَلَدِه دَفِعه سَوْمِ دَزْوَا كُفَّتْ: "چرا، چی بَدی كده؟ ما هیچ دَلِیلِ نَمِینِگَرْم كه ای آدم ره دَ مَرگِ مَحْكُومِ كُنْم. امزیِ خاطرِ ما ای ره قَمچی مِیَزْنُم و ایلِه مِیدِیْم."

^a ۲۲:۶۹ دَ جایِ «خُدایِ قَادِرِ» دَ زَبونِ یونانیِ «قُدْرَتِ خُدا» نِوِشته یِه. ^b ۲۳:۱۷ متنی دَاخِلِ قَوسِ دَ بَعْضی نُسَخه هَایِ قَدِیمی و جُودِ نَدَرِه.

^{۲۳} لیکن مردم سخت پای خُو ره بَند کد و قد آوازِ بلند چِیغ زده درخاست کد که او دَ صلیب میخکوب شنه. خلاصه چِیغ-و-شورِ ازوا زور شد ^{۲۴} و پیلاتُس حکم کد که مطابقِ درخاستِ ازوا عمل شنه. ^{۲۵} پس باراباس ره که بخاطرِ شورش و قتل دَ بندی‌خانه بُود و مردم بلده ایله شُدون شی درخاست کد، ایله کد و عیسی ره دَ خاستِ ازوا تسلیم کد تا دَ صلیب میخکوب شنه.

میخکوب شُدونِ عیسی دَ صلیب

^{۲۶} وختی عسکرا عیسی ره مُویرد، اونا شِمعونِ قیروانی ره که از اطراف میمد، گرفت و صلیبِ عیسی ره دَ شانِه شی ایشت تا او ره از پُشتِ عیسی بُبره.

^{۲۷} جمعیتِ کُته مردم از پُشتِ شی ریی بُود و دَ مینکلِ ازوا خاتونوی بُود که سینه میزد و بلده ازو ناله-و-ماتم مُوکد. ^{۲۸} لیکن عیسی رُوی خُو ره سُون امزو خاتونو کده گُفت: ”آی دُخترای اورشَلیم، بلده ازمه چخرا نَکنید، بلکه بلده خودون خُو و بچکیچای خُو چخرا کُنید. ^{۲۹} چون اینه، روزای مییه که مردم مُوگه، نیک دَ بختِ خاتونوی نازای و رَحَم های که نَزیده و پستونای که هرگز شیر نَدده. ^{۳۰} اوخته اونا دَ کوه ها مُوگیه دَ بله مو کوچ کُنید“ و دَ تپه ها مُوگیه، مو ره بُوشنید. ^{۳۱} چون اگه دَ حقِ چیو تر ای کار مُوشه، پس دَ حقِ چیو خُشک چیز کار مُوشه؟“^a

^{۳۲} دَمزو عَیت دُو مُجرِمِ دیگه ره ام پیش آندخت تا قد عیسی قتی کُشته شنه. ^{۳۳} وختی دَ یگ جای دَ نام «کاسِه سر» رسید، اونا او ره قد امزو دُو مُجرِمِ دَ اونجی دَ صلیب میخکوب کد، یکی ازوا ره دَ دِستِ راست شی و دیگه شی ره دَ دِستِ چپ ازو. ^{۳۴} اوخته عیسی گُفت: ”آی آته آسمانی، امیا ره بُبخش، چون نَموفامه که چیز کار مونه.“

و عسکرا پشک آندخته کالای عیسی ره مَنه خُو تقسیم کد. ^{۳۵} مردم دَ اونجی ایسته شُدو و توخ مُوکد، مگم کُته کلونا دَ بله ازو ریشخندی کده مُوگُفت: ”ای دیگرو ره نجات دَد؛ آلی خود ره نجات بدیه اگه مسیح و اِنْتِخاب شُدِه خُدا آسته!“
^{۳۶} عسکرا ام او ره ریشخند کد. اونا آمده سرکه انگور ره دَزُو پیش مُوکد ^{۳۷} و مُوگُفت: ”اگه تو پادشاهِ یهودیا آستی خود ره نجات بدی!“

^{۳۸} دَ بله سر شی یگ جُرم‌نامه بُود [که دَ زبونِ یونانی، (لاتینی و عبرانی نوشته شُدو:]^b ”ای پادشاهِ یهودیا آسته.“
^{۳۹} یکی امزو دُو مُجرِمِ که دَ صلیب میخکوب شُدو، او ره تحقیر-و-توهین کده گُفت: ”آیا تو مسیح نیستی؟ پس خود خُو و مو ره نجات بدی؟“

^{۴۰} مگم دیگه شی او ره سرزنش کده گُفت: ”از خُدا نِمبترسی؟ دَ سرِ ازتو ام عینِ رقمِ حُکم شُدِه. ^{۴۱} و محکومیتِ ازمو واقعاً برحق آسته، چون مو سزای اعمال خُو ره مینگری، مگم ای آدم هیچ کارِ بد نَکده.“^c بعد ازو دَ عیسی گُفت: ”آی عیسی، وختیکه دَ پادشاهی خُو رسیدی، مَره ام دَ یاد خُو بَیر.“

^{۴۳} عیسی دَ جواب شی گُفت: ”ما حقیقت ره دَز تو مُوگیم، امی امروز تو قد ازمه دَ بهشت داخل موشی.“

قوتِ عیسی

^{۴۴} تقریباً ساعتِ ششم^c بُود که تریکی تمامِ زمی ره گرفت و تا ساعتِ نهم^d ادامه دَشت، ^{۴۵} دَ عینِ حال آفتو تریک شد و پرده خانه خُدا از مینکل خُو دُو پاره شد. ^{۴۶} اوخته عیسی دَ آوازِ بلند چِیغ زده گُفت: ”آی آته آسمانی، ما روح خُو ره دَ دِستِ ازتو میسپارم.“ امی ره گُفت و جان دَد.

^a ۲۳:۳۱ امکان دَره که معنای ازی آیه اینی رقم بشه: ”اگه دَ حقِ آدمِ عادلِ ای کار مُوشه، پس دَ حقِ آدمِ گناهکار چیز کار مُوشه؟“ ^b ۲۳:۳۸ متن داخلِ قوس دَ بعضی نسخه های قدیمی وجود ندره. ^c ۲۳:۴۴ یعنی چاشت. ^d ۲۳:۴۴ یعنی سه بعد از چاشت.

۴۷ وختی قومندان رومی ای واقعه ره دید، او خدا ره ستایش کده گُفت: «واقعا که ای آدم بے گناه^a بود.»
 ۴۸ تمام مردم که بلده سیل کدو جم شُد، وختی ای واقعه ها ره دید، د سینه خو زده پس سون خانه های خو رفت.
 ۴۹ مگم تمام کسای که قد عیسی آشنا بود دور ایسته شُد، د شمول خائونوی که از جلیلیه د دمبال شی آمد، اونا امی چیزا ره توخ موکد.

دفن کدون عیسی

۵۰ د اونجی یگ آدم د نام یوسف آمد که یکی از اعضای شورای یهود بود و یگ آدم نیک و عادل. ۵۱ او قد نقشه و فیصله شورا د باره عیسی موافقت نکُدد. او از شارِ رامه بود، یکی از شارای که د یهودیا تعلق دشت و خود ازو ام انتظار پادشاهی خدا ره می کشید. ۵۲ او د پیش پیلاتس رفت و جسد عیسی ره ازو طلب کد. ۵۳ پس یوسف جسد مولا ره از صلیب تاه کد و او ره د یگ رخت کتان پیچنده د قبری که د قاده کنده شُد ایشته، د جایی که هیچ کس هرگز دفن نشُد. ۵۴ امو روز، روز تیاری بود و روز آرام د حال شروع شد و بود.
 ۵۵ خائونوی که از جلیلیه قد عیسی آمد د دمبال یوسف رفت و اونا ام قبر ره دید و ام ای که جسد عیسی د کجا ایشته شد. ۵۶ اوخته اونا پس د خانه خو آمد و عطر و موادهای خوشبوی ره آماده کد. بعد ازو د روز آرام مطابق حکم شریعت آرام گرفت.

عیسی دوباره زنده موشه

۲۴ روز یگشمیه^b د وخت روز واز شد و اونا موادهای خوشبوی ره که آماده کُدد قد خو گرفته د سر قبر رفت و دید که سنگ از دان قبر لول دده شُد. ۳ مگم وختیکه اونا داخل قبر رفت، جسد مولا عیسی ره د اونجی پیدا نتست. ۴ د حالیکه اونا حیرو مند، بے بلغه دُو نفر که کالای سفید جلو دشت د پالوی ازوا ایسته شد. ۵ خائونو ترس خورده قد روی خو د زمی خم شد، مگم اونا د خائونو گُفت: «چرا زنده ره د مینکل مُرده ها موبالید؟» ۶ او د اینجی نیسته، او دوباره زنده شُد. د یاد خو بیرید وختیکه او د جلیلیه بود چطور قد شمو گپ زده ۷ گُفت که «باچه انسان» باید د دست گناهکارا تسلیم دده شنه و د صلیب میخکوب شنه و د روز سوم دوباره زنده شنه.
 ۸ اوخته خائونو توره عیسی ره د یاد خو آورد ۹ و از سر قبر پس آمد و پگ امزی چیزا ره د یازده رسول و دیگر و نقل کد. ۱۰ امو خائونو مریم مجدلیه، یونا، مریم آبه یعقوب و چند خائون دیگه بود که امی چیزا ره د رسولا گُفت. ۱۱ مگم تورای خائونو بلده ازوا مثل ایله گویی معلوم شد و اونا باور نکد. ۱۲ لیکن پترس باله شد و دویده دویده سون قبر رفت؛ وختیکه رسید، خم شده مینه قبر ره توخ کد و تنها کفن ره دید و بس. اوخته او حیرو شده پس سون خانه رفت.

د راه آغیل عماتوس

۱۳ دمزو روز دُو نفر از پیرو طرف یگ آغیل مورفت که عماتوس نام دشت و امو آغیل تقریباً دُو ساعت^c از اورشلیم دور بود. ۱۴ اونا قد یگدیگه خو د باره پگ امزی چیزای که رخ دُدد، توره موگُفت. ۱۵ د حالیکه اونا توره موگُفت و جر-و-بحث موکد، عیسی خود شی دزوا نزدیک شد و قد ازوا همراه شد. ۱۶ مگم از چیمای ازوا قدرت شناس گرفته شُد تا عیسی ره شتخته نتنه. ۱۷ او دزوا گُفت: «شمو د بین راه قد یگدیگه خو د باره چی نقل مونیید؟»

^a ۲۳:۴۷ د جای «بے گناه» د زیون یونانی «عادل» نوشته یه. ^b ۲۴:۱ د جای «روز یگشمیه» د زیون یونانی «روز اول هفته» نوشته یه، چون بلده یهودیا یگشمیه روز اول هفته یه. ^c ۲۴:۱۳ د جای «تقریباً دُو ساعت» د زیون یونانی «۶۰ دوره استدی» نوشته یه که دوره هر استدی یگ صد و نود و دو متر آسته و تقریباً دوازده کیلومتر موشه.

اونا ایسته شد و غمگی معلوم موشد. ۱۸ اوخته یکی ازوا که کلیوپاس نام دشت د جواب شی گفت: "آیا د مینکل مسافرا د اورشلیم تو تنها کسی آستی که از چیزای که د ای روزا رخ دد خبر نداری؟"

۱۹ عیسی ازوا پرسان کد: "از کدم چیزا؟"

اونا دزشی گفت: "از چیزای که قد عیسی ناصری رخ دد. او پیغمبری بود که د حضور خدا و تمام مردم د گفتار و د کردار خو قوی بود. ۲۰ ولے پیشوایون عالی مقام و رهبرای مو او ره تسلیم کد تا د مرگ محکوم شنه و او د صلیب میخکوب شد، ۲۱ د حالیکه مو امید دشتی که او امو کس آسته که اسرائیل ره نجات میدیه. د پالوی پگ امزی توره ها فعلاً سه روز امزو واقعه تیر شده. ۲۲ علاوه ازی، چند خاتو که از جم ازمو یه، مو ره خیرو کد، چون اونا امروز صباح گاه د سر قبر رفت ۲۳ و جسد عیسی ره پیدا ننتست. اوخته اونا پس آمد و دز مو نقل کد که ملایکه ها ره د رویا دیده و ملایکه ها گفته که عیسی زنده شده. ۲۴ پس چند نفر ازمو سر قبر رفت و وضعیت ره امو رقم دید که خاتونو نقل کدد؛ لیکن اونا عیسی ره ندید."

۲۵ اوخته عیسی دزوا گفت: "ای آدمای نافام و کند ذهن، باور کدون پگ تورای پیغمبرا چیقس بلده شمو سخت آسته! ۲۶ آیا لازم نبود که مسیح امی رنج ها ره بنگره و بعد ازو د بزرگی-و-جلال خو برسه؟" ۲۷ اوخته او از نوشته های موسی و پگ پیغمبرا شروع کده چیزای ره که د باره خود شی د تمام نوشته های مقدس بود، بلده ازوا تشریح کد.

۲۸ امی که اونا د آغیل عیمائوس نزدیک شد، عیسی رقمی رفتار کد که پیشتر مورده. ۲۹ مگم اونا سخت شله شده گفت: "لطفاً قد ازمو بمن، چراکه روز تیر شده و شام نزدیک آسته. پس عیسی داخل رفت تا قد ازوا بمنه."

۳۰ وختیکه عیسی قد ازوا د سر دسترخو ششت، او نان ره گرفته شکرگزاری کد و توته کده دزوا دد. ۳۱ به بلغه چیمای ازوا واز شد و اونا او ره شنخت؛ و او از نظر ازوا غیب شد. ۳۲ اوخته اونا قد یگدیگه خو گفت: "آیا دل های مو د درون مو نمیتپید وختیکه او د راه قد ازمو توره موگفت و نوشته های مقدس ره بلده مو تشریح موکد؟"

۳۳ و اونا دمرزو ساعت باله شده پس د اورشلیم رفت. د اونجی اونا یازده یار عیسی و مردمای ره که قد ازوا جم شدد، پیدا کد ۳۴ که اونا موگفت: "مولا عیسی واقعاً دوباره زنده شده و د شمعون ظاهر شده!"

۳۵ اوخته امو دو نفر ام نقل کد که د راه چی رخ دد و چی رقم اونا عیسی ره د وخت نان توته کدو شنخت.

عیسی د یارای خو ظاهر موشه

۳۶ د حالیکه اونا د امزی باره توره موگفت، به بلغه عیسی خود شی د مینکل ازوا ایسته شد و دزوا گفت: "سلام علیکم."

۳۷ مگم اونا وحشت زده شده ترس خورد و فکر کد که یگ ره روح ره مینگره. ۳۸ عیسی دزوا گفت: "بچی ترس خوردید؟ چرا د دل های شمو شک پیدا موشه؟ ۳۹ دستا و پایای مره توخ کبید؛ بنگرید که خود مه آستم. دز مه دست برزید و بنگرید، چون روح گوشت و استغو ندره، مگم رقمی که مینگرید ما دزم."

۴۰ وختیکه امی توره ره گفت او دستا و پایای خو ره دزوا نشو دد. ۴۱ د حالیکه اونا خوش و خیرو بود و هنوز نمیتنست باور کنه، او دزوا گفت: "کدم چیز د اینجی بلده خوردو درید؟" ۴۲ اونا یگ مقدار ماهی بریو کده بلده ازو دد ۴۳ و او ماهی ره گرفته د پیش روی ازوا خورد.

۴۴ اوخته عیسی دزوا گفت: "اینی تورای آسته که وختی قد شمو بودم گفتم، هر چیزی که د تورات موسی، نوشته های انبیا و زبور د باره مه نوشته شده، باید پوره شنه."

۴۵ بعد ازو عیسی ذهنای ازوا ره روشو کد تا نوشته های مقدس ره پی بیره ۴۶ و دزوا گفت: "اینی رقم نوشته شده، مسیح باید رنج-و-عذاب بنگره و د روز سوم از مرده ها دوباره زنده شنه؛ ۴۷ و توبه و بخشش گناها د نام ازو د تمام ملت

ها اعلان شنه و شروع شی از اورشلیم بشه. ۴۸ شمو شاهد امزی چیزا آستید. ۴۹ اینه، ما روح القدس ره که آته مه وعده کده، دز شمو ربی موئم. پس د شار بمنید تا وختیکه از عالم باله قد قدرت روح القدس پوشنده شنید. ”

رفتون عیسی د عالم باله

۵۰ اوخته عیسی اونا ره تا بیت عنیا برد و د اونجی دستای خو ره باله کده اونا ره برکت دد. ۵۱ د حالیکه اونا ره برکت میدد، ازوا جدا شده طرف آسمو برده شد. ۵۲ یارا او ره سجده کد و قد خوشی کلو پس د اورشلیم آمد. ۵۳ د اونجی اونا همیشه وخت د خانه خدا بود و خدا ره حمد-و-شنا موگفت.